

Riksdagens protokoll

2004/05:100

Torsdagen den 7 april

Kl. 12.00 – 17.36

Protokoll
2004/05:100

---

1 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelse:

Interpellation 2004/05:478

Till riksdagen

Interpellation 2004/05:478 av Gunilla Tjernberg (kd) om kompensationsstöd för fjällnära jordbruk

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 12 april 2005.

Skälet till dröjsmålet är mellankommande resa.

Stockholm den 4 april 2005

Jordbruksdepartementet

Ann-Christin Nykvist

Enligt uppdrag

Anders Perklev

Expeditions- och rättschef

2 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter

Konstitutionsutskottets betänkanden 2004/05:KU32, KU19, KU28, KU30 och KU18

3 § Förbättrade ersättningsmöjligheter vid oljeskador till sjöss

Föredrogs

lagutskottets betänkande 2004/05:LU22

Förbättrade ersättningsmöjligheter vid oljeskador till sjöss (prop. 2004/05:78).

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.

(Beslut fattades under 13 §.)

4 § Århuskonventionen

Föredrogs
miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2004/05: MJU11
Århuskonventionen (prop. 2004/05:65).

Anf. 1 LENNART FREMLING (fp):

Fru talman! Århuskonventionen syftar till att allmänheten ska kunna påverka sin miljö genom likartade regler om öppenhet i många länder. Den öppnades för undertecknande i juni 1998. Den trädde i kraft i oktober 2001, då tillräckligt många länder hade ratificerat den. Sverige hörde tyvärr inte till dem som var tidigt ute. Först nu börjar det bli dags för en svensk ratificering.

Århuskonventionen behandlar allmänhetens rätt till information, rätt att delta i beslutsprocessen och rätt till rättslig prövning.

Vi skulle gärna ha sett att Sverige var tidigt ute med stor öppenhet mot medborgarna, men det ville eller förmådde tydligen inte den socialdemokratiska regeringen. Genom nya EG-direktiv har nu, sent omsider, även den svenska regeringen tvingats komma med en proposition i frågan om ratificering. Men regeringens förslag är inte utan reservation. Man är alltså inte beredd att fullt ut ansluta sig till konventionen.

I konventionen ingår att man ska kunna överklaga till domstol om man förvägras få ut handlingar med miljöinformation. Detta gäller även om det är regeringen som vägrar lämna ut handlingar.

En sådan överklaganderegler har ett antal regeringar godtagit, men så stora rättigheter vill vår regering inte ge det svenska folket utan man föreslår nu att Sverige genom dagens riksdagsbeslut ratificerar konventionen med en reservation på denna punkt.

Fru talman! Vi i Folkpartiet vill att vårt svenska samhälle ska vara minst lika öppet som de flesta andra länders och att en domstol alltså ska kunna pröva offentliggörandet av aktuell miljöinformation även om regeringen vill hålla den hemlig.

Detta har vi tydliggjort i motion MJ20 och följt upp den genom reservation 4. Vi anser att man ska ändra lagstiftningen på lämpligt sätt, så att även Sverige följer konventionen fullt ut. Vi har dock inte i vår motion tagit ställning till en exakt juridisk lösning. Detta bör Tryck- och yttrandefrihetsberedningen titta närmare på.

Fru talman! Jag har alltså två budskap i mitt anförande. För det första: Regeringsbeslut om att hålla allmänna handlingar hemliga ska kunna överklagas till domstol. För det andra: Regeringen har i detta ärende liksom i många andra ärenden agerat för långsamt.

Jag yrkar bifall till reservation 4.

Anf. 2 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Fru talman! Dagens sammankomst för miljö- och jordbruksutskottet här i kammaren handlar om att Sverige ska godkänna och i vår lagstiftning införliva Århuskonventionen. Det är en FN-konvention om tillgång till information i miljöfrågor, om allmänhetens deltagande i beslutsprocesser som rör miljön och möjligheter att överklaga vissa beslut i miljöfrågor. Vi ska också besluta om att införliva ett par EU-direktiv som behandlar i

stort sett samma sak. Det går att gripa sig verket an på åtminstone två sätt.

Antingen gör vi minsta möjliga förändring, om möjligt ingen alls, i svensk lagstiftning för att godkänna och införliva. Vi vill till och med foga en reservation till vårt godkännande om att vi minsann på vissa punkter inte tänker uppfylla FN-konventionens krav. Eller också ser vi godkännandet av Århuskonventionen och införlivandet av EU-direktiven som ett viktigt tillfälle att vitalisera medborgarnas möjligheter att uttrycka sitt miljöengagemang och skaffa sig bästa möjliga underlag för detta engagemang.

Regeringen och utskottsmajoriteten väljer den första, minimalistiska vägen. Jag och Kristdemokraterna väljer den breda vägen. Vi vill se möjligheten att som man gjort i Norge ge medborgarna nya redskap för att både fördjupa och uttrycka sitt miljöengagemang. Jag står därför bakom samtliga reservationer som Kristdemokraterna bifogar betänkandet, men nöjer mig med att yrka bifall till reservation 1 och kommer att koncentrera mitt anförande till det som tas upp i den reservationen.

Kristdemokraterna beklagar alltså att regeringen har valt den minimalistiska attityden i sin bedömning av i vilken utsträckning befintlig lagstiftning är tillräcklig för att uppfylla Århuskonventionen. Sverige borde i stället ha gått längre än minimikraven. Det talas såväl i propositionen som i betänkandet om att det är en generell lagstiftning om tillgång till miljöinformation som föreslås. Ordet generell får för mig i så fall en ny innebörd. I lagens portalparagraf står det nämligen: ”Denna lag innehåller bestämmelser om rätt att ta del av miljöinformation hos fiskevårds- och viltvårdsområdesföreningar, vattenförbund och andra enskilda organ, om informationen avser sådan av det enskilda organet bedriven verksamhet som innebär fullgörande av offentlig förvaltningsuppgift”. Att kalla detta för en generell lagstiftning anser jag vara klart vilseledande.

Fru talman! I propositionen konstateras att man i Norge har valt en ”betydligt högre ambitionsnivå än konventionen”. Vidare står det: ”Även privat verksamhet samt verksamhet som ett offentligt organ driver utanför myndighetsområdet omfattas nämligen av informationsplikten”. I propositionen säger man också: ”Norge kan sägas ha valt en maximalistisk linje” och ”Den norska linjen ligger i linje med genomförandeguidens rekommendationer”.

I pressmeddelandet från det norska miljödepartementet säger man att den nya lagen ger medborgarna rätt till att kräva information om allt från produktionsprocesser till innehållet i de produkter som brukas och säljs. Den norske miljöministern konstaterar med glädje att också näringslivet har visat ett stort ansvar i framtagande av den nya lagen.

I presskommentarerna sägs att när lagen blir ordentligt känd och rättigheterna kommer till användning kan vi få uppleva den bästa pådrivaren för en miljövänlig utveckling som vi någonsin har sett.

Kristdemokraterna beklagar djupt att regeringen och förmodligen riksdagsmajoriteten inte tar detta tillfälle i akt att öka människors möjligheter till kunskapssökande, delaktighet och engagemang på miljöområdet som är så väsentligt för framtida generationers möjligheter att leva ett rikt liv. Det är inte riktigt, som det sägs i betänkandet, att Kristdemokraternas förslag kan anses tillgodosett. Vårt yrkande är att man ska uppdra åt regeringen att återkomma med förslag om en generell lag, i ordets

verkliga bemärkelse, om allmänhetens rätt till miljöinformation, med liknande inriktning som den norska lagen.

Det ska bli intressant att under den här debatten från majoritetens företrädare få reda på varför man inte har följt Norges exempel och presenterat ett förslag som ökar medborgarnas engagemang och miljöintresse.

Fru talman! Förutom mitt tidigare yrkande vill jag i allt väsentligt instämma i Lennart Fremlings anförande.

Anf. 3 CLAES VÄSTERTEG (c):

Fru talman! Centerpartiet står bakom huvuddelen av det betänkande som vi i dag debatterar. Ur vår synvinkel är Århuskonventionen ett viktigt steg i arbetet för större öppenhet i hållbarhetsfrågor och miljöfrågor. Att vi tillsammans sätter en minimistandard är välkommet, inte minst ur det internationella perspektivet. Samtidigt är det viktigt att vi i fortsättningen i det nationella perspektivet främjar möten och dialog kring hållbarhetsfrågor. Det är i det perspektivet som den reservation som Centerpartiet står bakom ska ses.

Underifrånperspektivet är en central del av Centerpartiets syn på hållbarhetsfrågor och i vårt arbete med hållbarhetsfrågor. Det finns en stor potential i ideella organisationer och ute hos människor. Det finns en stor kraft i engagemanget i dessa ideella organisationer som vi måste ta till vara och kanalisera i arbetet med hållbar utveckling. Det finns därför ett behov av att främja möten, dialog och dynamiska allianser kring hållbarhetsfrågorna, just för att kunna fånga upp det engagemang och den kunskap som finns.

Avslutningsvis, fru talman, vill jag yrka bifall till reservation 6.

Anf. 4 CARINA OHLSSON (s):

Fru talman! Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens proposition *Århuskonventionen* och två följdmotioner med totalt åtta yrkanden. Dessutom behandlas fyra yrkanden från allmänna motionstiden 2004. Propositionens förslag bygger på en uppgörelse mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna. Efter att ha läst de sex reservationerna gör jag bedömningen att vi i utskottet i stort sett är överens.

Århuskonventionen är en FN-konvention om tillgång till information i miljöfrågor, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser som rör miljön och tillgång till överprövning i miljöfrågor. Inom EU har två direktiv beslutats om allmänhetens tillgång till miljöinformation och om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön.

Konventionen och direktiven innehåller regler om att allmänheten ska få ta del av fakta om miljön och få medel att påverka myndighetsbeslut som har inverkan på miljön. I stor utsträckning är de rättigheter som konventionen ger allmänheten redan i dag garanterade i svensk rätt. Vissa anpassningar bedöms dock som nödvändiga för att leva upp till konventionens och direktivens krav. Regeringen föreslår därför en ny lag om miljöinformation hos vissa enskilda organ. Lagen ska garantera allmänhetens tillgång till miljöinformation även i de fall informationen inte finns hos en myndighet. Regeringen föreslår i propositionen också ändringar i sekretesslagen, miljöbalken, väglagen med flera lagar.

Regeringen föreslår att Sverige ratificerar Århuskonventionen och i samband med det anmäler en reservation, något som har framhållits av tidigare talare. Reservationen omfattar dels att Sverige inte har genomfört konventionens krav på tillgång till rättslig prövning av regeringens och statsråds beslut i fråga om utlämnande av allmän handling, dels att reglerna om miljöorganisationers talerätt i vissa avseenden måste kompletteras.

Som flera remissinstanser har påpekat kan ytterligare lagändringar komma att aktualiseras, dels som ett led i Sveriges ambition att bli ännu bättre i de frågor som konventionen omfattar, dels till följd av de krav som blir resultatet av pågående förhandlingar inom Europeiska unionen om hur unionens medlemsstater ska leva upp till konventionens syften. Regeringen avser att så snart det är möjligt återkomma med de lagförslag som det fortsatta arbetet ger upphov till. Detsamma gäller lagändringar som visat sig nödvändiga men som inte har kunnat beredas inom ramen för denna proposition.

Utskottet tillstyrker regeringens lagförslag och förslaget om att Sverige ska ratificera Århuskonventionen med den ändringen att reservationen för att Sverige inte genomför konventionens krav på tillgång till rättslig prövning av regeringens och statsråds beslut i fråga om utlämnande av allmän handling även ska avse riksdagens beslut.

År 1995 hölls en miljöministerkonferens i Sofia, Bulgarien, där ministrarna enades om riktlinjer för ett ökat inflytande från allmänheten i frågor som rör miljön. Ministerkonferensen i Sofia blev startskottet för arbetet med att ta fram en ny sorts konvention på miljöområdet. Miljöministrarna ansåg att tiden var mogen för ett bindande juridiskt instrument med riktlinjerna som utgångspunkt. FN och ECE, den ekonomiska kommissionen för Europa som omfattar 55 medlemsländer i Europa, Kaukasus, Centralasien och Nordamerika, åtog sig att tillhandahålla ett sekretariat för en sådan konvention.

I arbetet med förslaget till en konvention deltog över 30 nationer inom ECE:s sfär. USA och Kanada deltog inte. Flera internationella och regionala miljöorganisationer bildade en koalition som deltog aktivt under hela förhandlingsprocessen. Efter två års förhandlingar presenterades resultatet. Den nya konventionen öppnades för undertecknande den 25 juni 1998 vid en miljöministerkonferens i Århus. Konventionen trädde i kraft den 30 oktober 2001.

Århuskonventionen kopplar samman frågor om mänskliga rättigheter och miljön. Enligt konventionen är ett tillfredsställande miljöskydd väsentligt för att man ska kunna åtnjuta grundläggande mänskliga rättigheter. Konventionen utgår också från att ett större samhälleligt deltagande från allmänhetens sida leder till en bättre miljö.

Fru talman! Konventionen skiljer sig från andra internationella miljöavtal genom att den ålägger parterna skyldigheter i förhållande till allmänheten. Andra miljöavtal innehåller främst skyldigheter som gäller förhållandet parterna emellan.

Rättigheterna i Århuskonventionen är dock i grunden inga nya rättigheter utan kan hittas i en mängd redan existerande internationella dokument om mänskliga rättigheter – rätten till information, rätten att delta i beslutsprocesser och rätten till rättslig prövning. Det som gör Århuskonventionen unik är att den tydligt slår fast att tillgången till och utövandet

av dessa rättigheter har betydelse för allmänhetens möjligheter att kunna påverka sin miljö.

I konventionen slås fast att var och en i nuvarande och framtida generationer har rätt till att leva i en miljö som är förenlig med hans eller hennes hälsa och välbefinnande. Det är för att bidra till denna rätt som varje konventionspart i enlighet med konventionens bestämmelser ska garantera allmänheten en rätt att ta del av information, rätt till att delta i beslutsprocesser och rätt till rättslig prövning i miljöfrågor.

Århuskonventionen har undertecknats av samtliga EU:s medlemsstater och av Europeiska gemenskapen. Medlemsstaterna har uttalat avsikten att ratificera konventionen så snart som möjligt.

Sverige har i många internationella sammanhang fört fram öppenheten som en grundläggande princip i myndigheters förhållningssätt gentemot allmänheten. Genom Århuskonventionen har i ett juridiskt bindande instrument uppställts en minimistandard för allmänhetens medverkan i miljöarbetet. Konventionen är därför ett viktigt instrument för utvecklingen av den internationella miljörätten. Att tillträda konventionen innebär ett tydligt ställningstagande för detta, och konventionen ligger helt i linje med svensk politik. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag om att riksdagen ska godkänna Sveriges tillträde till Århuskonventionen.

Lagändringarna kommer att träda i kraft redan den 15 maj i år.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag och avslag på reservationerna.

Anf. 5 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik:

Fru talman! Carina Ohlsson har på ett förtjänstfullt sätt redogjort för innehållet och upprepat både propositionens och betänkandets ställningstaganden. Men jag måste ändå säga att jag är frågande inför varför den svenska regeringen och socialdemokraterna här väljer den minimalistiska linjen.

Det låter här som om det handlar om en väldig möjlighet att ta del av information om allt och alla som rör miljön. Men i själva verket handlar det ju om det som jag läste upp från portalparagrafen i förslag till lag om miljöinformation hos vissa enskilda organ. Det handlar om dem som har en myndighetsliknande verksamhet.

Varför väljer ni den minimalistiska linjen? Varför utnyttjar ni inte möjligheten att stifta en kraftfull lag som ger människor möjlighet att fråga efter information hos företag också? Vad är det i den norska lagstiftningen som du tycker är så dåligt att den inte är värd att provas här?

Jag tycker att det skulle vara ett värde i att jag, där jag bor, kunde gå till fabriken, företagaren eller organisationen som har verksamhet bredvid och be om en redovisning över vilka utsläpp man gör. Jag tycker att det skulle vara ett värde i att jag, när jag köper en stol eller annan möbel nästa gång, kan kräva information om varifrån träet kommer. Är det regnskog, är det legalt avverkat virke och så vidare?

Det ger den norska lagen möjlighet till, och jag förstår inte varför det gröna folkhemmets förespråkare förvägrar svenska folket samma möjlighet.

Anf. 6 CARINA OHLSSON (s) replik:

Fru talman! Det var hårda ord mot svensk miljöpolitik och det gröna folkhemmet. Nu är jag inte riktigt lika pessimistisk som Sven Gunnar i

den här frågan. Jag tycker faktiskt att vi har jobbat mycket med öppenheten i Sverige. I många fall är vi också föregångare.

Jag har inte studerat den norska lagstiftningen så noga att jag kan säga vad som är dåligt i den. Det finns säkert mycket som är bra och som vi också kan se på framöver. Men det är inte heller så, som jag också sade, att Århuskonventionen är det enda instrumentet. Det finns många andra instrument också, och många utredningar är på gång. Hela tiden försöker man också få med miljöorganisationer, verksamhetsutövare, andra berörda och så vidare i en diskussion för att öppna för tillgång till information redan innan vi ratificerar detta.

Det är inte så att vi inte har gjort något innan och inte kommer att fortsätta att göra något. Jag ser inte lika dystert på detta. Jag tycker faktiskt att vi är en bra bit på väg, men det är klart att vi kan göra mer. När vi har ratificerat detta kan vi också gå vidare. Jag tror inte att vi kommer att stoppa här och inte göra något mer. Vi kan säkert titta på den här frågan ihop, och det vore kanske ännu bättre om du får med dig dina alliansvänner. Jag kan inte se några andra beteckningar än kd bakom den reservation som du föredrog att lyfta fram.

Anf. 7 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik:

Fru talman! Nej, dem har ju Carina Ohlsson lagt rabarber på den här gången. De går ju på din linje, och den tycker inte jag är bra.

Mitt inlägg var ingen kritik mot er miljöpolitik i stort. Men på den här punkten har förespråkarna för det gröna folkhemmet och för en radikal miljöpolitik vikt ned sig. Håller inte Carina Ohlsson med om att vi här har lägre ambitioner än vad den norska regeringen har?

Hon säger att hon inte har studerat det norska exemplet. Jag tycker att det är lite märkligt. I mitt anförande läste jag upp en rad citat från propositionen som just behandlar det norska exemplet, och vår motion behandlar det. Och utskottet avfärdar det norska exemplet med en mening. Borde man inte i så fall lagt ned lite mer jobb på att visa att det norska förslaget inte är något bra och att vi inte har användning för det här i Sverige?

Men vi ska vara glada och positiva. Jag får se det som en utsträckt hand eller en vilja att gå vidare. Då vill jag fråga Carina Ohlsson: Är du beredd att arbeta för att vi på allvar utreder eller begrundar möjligheten att införa en liknande lagstiftning som den i Norge?

Anf. 8 CARINA OHLSSON (s) replik:

Fru talman! Nu sade jag inte att jag inte alls har tagit del av den norska lagstiftningen. Men Sven Gunnar frågade mig om jag kunde peka på vad som är fel, och jag har inte den grundliga kunskapen så att jag precis kan peka ut det. Jag kommer naturligtvis att fortsätta att titta på detta.

Jag tar också emot erbjudandet att plocka med en vitsippa i buketten av rosor, nejlikor och maskrosor. Det inslaget skulle kanske också göra sig. Jag motser med stor förväntan att vi kan fortsätta den här diskussionen och jobba vidare med det gröna folkhemmet. Det bygget är inte klart. Det finns mycket att göra när det gäller öppenhet och allmänhetens möjligheter att påverka sin situation när det gäller miljön runtomkring och

folkhälsan. Vi får fortsätta att diskutera detta, och det ser jag verkligen fram emot.

Anf. 9 LENNART FREMLING (fp) replik:

Fru talman! Carina Ohlsson säger att vi i stort sett är överens. Vi kan väl vara överens så långt att detta är ett förslag och ett beslut som går i rätt riktning, och det är ju bra. Men Carina Ohlsson har också framhållit att regeringen avser att återkomma så snart som möjligt. Vi hör att det är många utredningar på gång och så vidare, men vi i oppositionen tycker ju att regeringen måste komma till skott någon gång.

Jag känner stor sympati för de synpunkter som Sven Gunnar Persson har framfört här. Jag är också övertygad om att om vi får en ny regering efter nästa val kommer alliansen att kunna ta ett ytterligare steg i rätt riktning. Vi kommer att återkomma inte bara så snart som möjligt utan ganska tvärt efter ett regimskifte.

Carina Ohlsson säger att Sverige har fört fram att vi ska vara öppna och att tankarna på öppenhet är viktiga i internationella sammanhang. Men det som bekymrar mig är att vi ger fel signaler till andra länder när Sverige inte godtar Århuskonventionen fullt ut utan gör den här reservationen vad gäller regeringens beslut.

Min fråga till Carina Ohlsson i den här situationen är: Vad vore det för fel med att ordna så att man, även om regeringen vill hålla handlingar hemliga, ska kunna överklaga det till domstol?

Anf. 10 CARINA OHLSSON (s) replik:

Fru talman! Jag ser med spänd förväntan fram emot de förslag som ska komma från alliansen. Det skulle inte bara ske så snart som möjligt, utan det skulle ske vid ett regimskifte. Det ser jag inte riktigt som så snart som möjligt. Jag hoppas att det dröjer väldigt länge. Där har vi kanske inte riktigt samma tidsbegrepp.

Det är klart att de reservationer som vi har ska redovisas öppet och ärligt. Konstitutionsutskottet har också fått yttra sig, och man har sett att det är svårt att kombinera detta med tryckfrihetsförordningen och att det skulle behöva genomföras en grundlagsändring. Det skulle innebära att det drar ut väldigt mycket på tiden. Jag tyckte mig höra kritik här tidigare om att vi var sena, och då hade det blivit ännu senare. Därför tyckte vi att det var bra att komma fram så långt som möjligt på den här vägen.

Jag tog också upp detta med öppenhet, och det har varit en fråga där jag tror att vi är överens om att vi i Sverige har varit pådrivande sedan vi kom med i EU för att få en genomlysning av EU:s beslutsprocess. Jag tror nog att vi skulle kunna vara överens om den historieber beskrivningen.

Anf. 11 LENNART FREMLING (fp) replik:

Fru talman! Den här konventionen öppnades för undertecknande i juni 1998. Om man då hade bestämt sig för att det behövde göras grundlagsändringar och annat hade man hunnit genomföra det tills nu. Det är ganska många år sedan den öppnades för undertecknande. Det är alltså ingen nyhet när regeringen nu lagt fram sitt förslag till riksdagen om att det skulle behövas en grundlagsändring.

Det är viktigt att lite grann skilja på två saker. Först måste vi klara ut hur vi vill att regelsystemet ska vara, och sedan är nästa steg att klara ut

den exakta juridiska formuleringen. Vårt förslag innebär att man, som situationen är nu, skulle ratificera konventionen, men sedan så snabbt som möjligt arbeta fram de förändringar som behövs så att vi inte längre har den speciella reservationen utan kan lyfta ut den om några år.

Min kritik mot regeringen för långsamhet kvarstår alltså eftersom man inte tagit vara på de år som gått sedan 1998. Folkpartiet har ju uttryckt denna vilja till förändring, men samtidigt är det väl så att regeringen inte ens på lång sikt vill göra denna grundlagsändring. Det är där skillnaden ligger. Varför vill inte Carina Ohlssons parti att man ska kunna överklaga till domstol ett regeringsbeslut om hemlighållande av handlingar?

Anf. 12 CARINA OHLSSON (s) replik:

Fru talman! Jag tycker att vi verkligen jobbat med den här frågan, inte bara utifrån Århuskonventionen utan också om man ser rent generellt på hur allmänheten ska kunna vara med i processen. Det finns i och för sig med här; det gäller framtagande av åtgärdsprogram, vattendirektiv och så vidare.

Jag tycker inte att det är stopp här, utan vi får fortsätta att följa frågan. Om vi ser att det behöver göras fler förändringar är vi naturligtvis öppna för det. Det ska alltså inte vara stopp här, utan vi fortsätter och jobbar vidare med frågan.

Lennart Fremling brukar ju ha goda idéer när det gäller miljöområdet, och det är väl också oppositionens roll att försöka jaga på oss. Ibland kanske ni är lite före oss, men inte så ofta. Om ni samlat försöker jaga oss kanske det ger större kraft – ifall ni tycker att vi är slöa. Men jag har ännu inte sett särskilt många gemensamma förslag på miljöområdet från det som numera kallas alliansen. Det vore spännande att se sådana, för då skulle vi kunna ha riktigt konkreta och bra miljödebatter som kunde leda framåt ännu mer.

Anf. 13 KJELL-ERIK KARLSSON (v):

Fru talman! Jag tror att vi alla i kammaren vill ha engagerade medborgare som är villiga att engagera sig och ta ansvar för miljön. Då är det viktigt att medborgarna även har möjlighet och rättighet att engagera sig i de beslutsprocesser som rör miljön. Ska man som medborgare kunna engagera sig i dessa frågor behövs det riktig och öppen tillgång till informationen. Därför är det också viktigt att allmänheten garanteras tillgång till miljöinformation även om den inte finns hos en myndighet.

Det är inte alltid så lätt att få fram relevant information. Det har jag själv erfarenhet av från min tidigare verksamhet. Mitt offentliggörande av miljöinformation då höll på att kosta mig mitt jobb. Trots att vi anser oss som en demokrati har vi fortfarande brister i vårt system. Mycket information göms undan eller sällas bort för att informationen kan vara besvärlig, antingen för de beslutande eller för de drabbade verksamheterna, om den blir offentlig.

Men endast information räcker inte så långt, även om det skapar en viss ökad möjlighet till insyn. Det krävs faktiskt mer än information för att man ska känna delaktighet och kunna vara med och påverka utvecklingen av sin livsmiljö. Därför är det positivt att Sverige nu äntligen ratificerar Århuskonventionen och inför en ny lag som kommer att garantera

allmänhetens tillgång till miljöinformation och att medborgarna får rätt att delta i utarbetandet av vissa planer och program som inverkar på miljön.

Detta betänkande innehåller alltså viktiga frågor om allmänhetens deltagande och engagemang i beslutsprocesser som rör miljön. Jag vill även framhålla det positiva i att det äntligen blir en sekretessbrytande regel för uppgifter om utsläpp till miljön.

Även om Vänsterpartiet är positivt till den nu föreslagna ratificeringen av Århuskonventionen ser vi ett behov av att politiskt gå vidare och utveckla öppenheten gentemot medborgare och organisationer så att fler kan vara med och påverka samt granska tillstånd, förslag och beslutsprocesser.

Slutligen, fru talman, yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Anf. 14 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik:

Fru talman! Jag tycker att det klart framgick av det som Kjell-Erik Karlsson sade att han önskade större öppenhet. Han gav också exempel från sitt eget arbete på hur det höll på att kosta honom jobbet när han offentliggjorde information.

Allmänheten kommer dock inte heller fortsättningsvis att ha rätt att kräva ut den typen av information, utan det blir såsom framgick av det jag läste upp tidigare: ”Denna lag innehåller bestämmelser om rätt att ta del av miljöinformation hos fiskevårds- och viltvårdsområdesföreningar, vattenförbund och andra enskilda organ, om informationen avser sådan av det enskilda organet bedriven verksamhet som innebär fullgörande av offentlig förvaltningsuppgift.” Det är vad den allmänna informationsplikten innefattar.

Tycker du att det är tillräckligt, eller är du liksom Carina Ohlsson, om jag tolkar det som sades positivt, beredd att arbeta för att vi får en lag lik den som finns i Norge?

Anf. 15 KJELL-ERIK KARLSSON (v) replik:

Fru talman! Jag är inte nöjd. Det vi nu gjort är att ta ett steg på vägen, och just för att inte försena ratificeringen har vi ställt upp på den. Ambitionen från Vänsterpartiets sida är dock att vi så fort som möjligt – även om det är svårt att ange gränsen för vad som är så fort som möjligt – kommer att fortsätta arbetet och trycka på för att gå vidare i öppenheten. Frågan kommer säkert tillbaka, och det är min förhoppning att det ska ske inom mandatperioden.

Anf. 16 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik:

Fru talman! Jag kan ha sympati för just snabbheten i ratificeringsargumentet, absolut, och jag gläder mig åt att Kjell-Erik Karlsson vill vara med och jobba för en bredare lagstiftning. Jag uppfattar det som att han tagit del av den inriktning som lagen i Norge har och tycker att det är en ganska bra inriktning att man ska kunna inhämta information även från privata företag – från affären där man handlar, från grannens gård eller från fabriken på orten.

Anf. 17 KJELL-ERIK KARLSSON (v) replik:

Fru talman! Jag vill säga att också jag tycker att den lag som finns i Norge är inne på rätt väg, men jag har ännu inte studerat vilka fallluckor där finns. I den finns många positiva inslag som jag skulle vilja ha implementerade i den svenska lagstiftningen. Där kan jag hålla med Sven Gunnar.

Anf. 18 ÅSA DOMEIJ (mp):

Fru talman! Ledamöter! Äntligen kan vi ratificera Århuskonventionen. Dessutom sker det i stor enighet i riksdagen. Vi är också väldigt eniga om att vi behöver gå längre och att detta bara är ett första steg.

Vi är tre partier – Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet – som enats om den här propositionen. Vi har också enats om hur vi ska gå vidare, och eftersom detta är en debatt om öppenhet när det gäller information tänkte jag läsa lite grann ur den skriftliga överenskommelse som vi har mellan partierna. Jag tror att särskilt folkpartister och kristdemokrater, som reserverat sig och velat gå längre, kommer att bli glada när de hör vad vi kommit överens om.

”Samarbetspartierna är eniga om att de nu föreslagna åtgärderna för ratificerandet av Århuskonventionen uttrycker en ambitionsnivå med små förändringar i svensk lagstiftning, men att vår ambition är att ha en lagstiftning som på sikt bättre uppfyller intentionerna med konventionen. Propositionen kommer alltså att följas av ytterligare åtgärder, framförallt när det gäller miljöorganisationers talerätt och prövningsrätt.

Vidare är samarbetspartierna eniga om att Sverige i internationella förhandlingar som Århuskonventionen ska arbeta för en ambitiös linje där Sveriges egen ratificering ses som ett minimum.” Det är också en viktig sak som hittills inte har tagits upp i debatten. ”Nedan exemplifieras två områden där vi snarast kommer att gå vidare.”

Det gäller först omfattningen och rätten att överklaga. ”Regeringen avser att genast se över 16 kap. 13 § miljöbalken för att förtydliga vad som avses med formuleringen ’domar och beslut om tillstånd, godkännande och dispens’. Det skall bland annat klarläggas att miljöorganisationernas talerätt omfattar även de villkor som är förenade med ett tillstånd. En departementspromemoria med förslag till ny skrivning skall tas fram och godkännas av samarbetspartierna under våren 2005.” Där är vi ju. Det arbetet är det väl full fart på nu inom departementet för att det ska hinnas med.

Det andra exemplet som finns med är kriterierna för miljöorganisationernas talerätt enligt 16 kap. 13 § miljöbalken. ”Regeringen avser att under mandatperioden se över bestämmelserna med utgångspunkt från att det i dag i praktiken är få miljöorganisationer som uppfyller talerättskraven och att fler organisationer bör omfattas. Med anledning att ett förslag till EG-direktiv om tillgång till rättslig prövning har presenterats av kommissionen bör en sådan översyn lämpligen göras som ett led i genomförandet av detta direktiv. Kommissionens förslag skall behandlas i rådet och sedan antas. Det är för närvarande inte möjligt att närmare ange när detta kommer att ske.”

Det är alltså en hel del arbete som finns framför oss och som jag tror att riksdagen i bred enighet tycker är jättebra.

Jag vill avslutningsvis säga: Är det inte fantastiskt att Sverige har en sådan öppen lagstiftning redan från början så att man med sådana små förändringar kan ratificera en sådan viktig konvention?

Anf. 19 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik:

Fru talman! Jag vill bara konstatera att det är synd att synpunkter av det slag som Åsa Domeij läser upp göms i hittills hemliga förhandlingsprotokoll och inte står inskrivna i den proposition och det betänkandet som vi har att hantera. Det hade också varit bra om protokollet hade skickats över till Carina Ohlsson så att hon hade kunnat ha med det i sin argumentering här från talarstolen.

Anf. 20 ÅSA DOMEIJ (mp) replik:

Fru talman! Jag hade inte haft någonting emot om det hade varit en fylligare propositionstext. Det hade också kunnat vara helt utmärkt. I allt samarbete är det vissa saker som skrivs i propositioner och vissa saker där man i stället väljer en intern överenskommelse. Men de interna överenskommelserna kan också vara väldigt politiskt intressanta.

Anf. 21 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik:

Fru talman! Med de öppningar som fanns i de skrivningar som du läste upp ser jag fram emot en fortsatt behandling av de här frågorna i riksdagen.

Anf. 22 ÅSA DOMEIJ (mp) replik:

Fru talman! Tack för det. Jag tror att det finns partier här som kommer att trycka på och hjälpa till så att vi inte får en försenad tidsplan.

Anf. 23 LENNART FREMLING (fp) replik:

Fru talman! Det var ett trevligt besked som Åsa Domeij kunde ge oss. Det vore bra om du kunde förklara lite mer för oss som inte har inblick i Regeringskansliets arbete hur man tänker gå vidare.

Nu nämnde du en tidsplan om att det skulle komma ett dokument under våren 2005. Frågan är hur pass trovärdigt det är med den inblick vi har i regeringsarbetet och de försenade propositioner som finns inom alla områden, och bland annat miljöområdet.

Frågan är om det är trovärdigt att det kommer sådana förslag nu från Regeringskansliet. Kan man räkna med att det kommer någon proposition i rimlig tid som kan behandlas under mandatperioden i riksdagen?

Jag noterar också att du refererar till att det kanske är ett dokument som är hemligt inom Regeringskansliet. Det leder min tanke vidare. Vi fick inte höra någonting om Miljöpartiets ståndpunkt i sakfrågan om ett regeringsbeslut bör vara överklagningsbart eller inte.

Om regeringen vill hålla allmänna handlingar hemliga, ska inte det kunna få överklagas i domstol? Det är den sakfrågan som det är viktigt att ta ställning till. Sedan kan man alltid fixa till det juridiska så att det stämmer med den uppfattning man har.

Min fråga blir: Vad tycker Miljöpartiet om möjligheten att överklaga ett regeringsbeslut om att hålla handlingar hemliga?

Prot. 2004/05:100
7 april

Anf. 24 ÅSA DOMEIJ (mp) replik:

Fru talman! Jag tycker att det ska vara möjligt att överklaga de besluten. Sedan kanske det inte är allra mest bråttom med att fixa till det om man tänker på vad som är viktigast för miljöorganisationerna just nu. Det som det är allra mest bråttom med är de två exempel som jag tog upp här tidigare.

Anf. 25 LENNART FREMLING (fp) replik:

Fru talman! Det är kanske inte så bråttom för miljöorganisationerna men för Sveriges trovärdighet när vi för fram öppenheten i internationella sammanhang. Är det inte en stor risk att det ger fel signal till andra länder när Sverige inte godtar konventionen fullt ut?

Anf. 26 ÅSA DOMEIJ (mp) replik:

Fru talman! Det är en lite svår fråga. Det tror jag beror på vilken hållning man har i internationella förhandlingar. Jag tror inte att det behöver vara ett problem. Vi har en lite annan rättstradition och lagstiftningsteknik i Sverige. Man kan säkert försvara den svenska linjen bra med att vi grundläggande även innan konventionen hade mycket mer öppenhet än de flesta andra länder och att man sedan har ett pågående arbete att stegvis gå längre. Det beror nog på hur man uttrycker sig i de internationella sammanhangen, om man uttrycker framåtanda eller seghet.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 13 §.)

5 § Svensk-norska renbetesförhållanden

Föredrogs
miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2004/05:MJU12
Svensk-norska renbetesförhållanden (skr. 2004/05:79).

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 13 §.)

6 § Vissa veterinära frågor

Föredrogs
miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2004/05:MJU14
Vissa veterinära frågor.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 13 §.)

7 § Idrottsfrågor

Föredrogs
kulturutskottets betänkande 2004/05:KrU5
Idrottsfrågor.

Anf. 27 GÖRAN PERSSON i Simrishamn (s):

Fru talman! Vi ska nu ta oss an en av kulturutskottets stora frågor som behandlas i betänkandet KrU5 *Idrottsfrågor*.

Idrott berör. Vi lever alla med idrotten nära inpå oss. Den finns som eget motionerande, via medierna eller som en del av det dagliga arbetet med idrott och dess frågor för tusentals människor.

En slogan som *Sluta grogga ut och jogga* har blivit ett begrepp. Myntaren av detta uttryck Bengt Bedrup, som lämnade oss för en kort tid sedan, var en av våra ambassadörer för idrott och motion både inom medierna och i det dagliga livet. Givetvis var Gun "Ta cykeln till jobbet" Hägglund en annan sådan person.

I det här betänkandet behandlas 90 motionsyrkanden om idrottsfrågor väckta under allmänna motionstiden år 2003 och 2004. Motionerna tar bland annat upp

- breddidrott, elitidrott och handikappidrott
- forskning, folkhälsa och dopning
- integration, jämställdhet och etik
- idrottsledare, funktionärer och idrottslokaler samt givetvis
- en del boxning med mera.

I betänkandet finns tolv reservationer och nio särskilda yrkanden. Därmed, fru talman, säger jag: Varsågod, ledamotskolleger!

Anf. 28 LENNART KOLLMATS (fp):

Fru talman! Det är precis så som Göran Persson började med att säga, att idrotten engagerar många. Den är till sin natur en glädje, spännande och givande på många sätt. Det gör också att vi som politiska partier och som politiker ser så många möjligheter till önskedrömmar och påverkan i fråga om vad man kan ha idrotten till, förutom den rena motionsnyttan.

Den som har läst betänkandet ända fram till s. 55 ser där att det i Folkpartiets motion finns 15 yrkanden. Det brukar medföra cirka 15 reservationer också, men vi har bara fem och tre särskilda yttranden. Varför har vi det?

Jo, när vi tittar på vad Riksidrottsförbundet gör blir vi faktiskt imponerade. De är aktiva på många av de punkter som vi har tagit upp, såsom att motverka sexuella trakasserier, motverka homofobi, underlätta integration, motverka fusk som till exempel dopning, satsa på etik inom idrotten och främja jämställdheten på olika sätt. Därmed inte sagt att de lyckas till hundra procent på alla områden, men de arbetar med frågorna, och det är viktigt i en så stor organisation med så många deltagare och berörda, inte minst också när det gäller drog- och alkoholfrågor.

Att det är många berörda medför också krav på administration ute i föreningar, och vi har här ett uppdrag att se till att underlätta den så mycket som möjligt. Det gäller inte bara inom idrotten utan inom hela den ideella sektorn.

Då kommer vi in på ekonomin och skattefrågorna. Jag vet, fru talman, att vi i dag inte ska ta ställning till skattefrågor – det sker via ett annat utskott – men jag kan ändå inte avhålla mig från att påpeka vikten av att vi dels har enkla skatteregler, dels har sådana regler att även våra högt betalda elitidrottsskivinnor och män vill stanna i landet. Nu har jag till min glädje också sett att man anvisar att enskilda idrottsutövare, även i lagsporter, ska kunna bilda aktiebolag och därmed fördela sina inkomster på flera år. Då får vi väl se hur enkla och bra de reglerna blir – i enlighet med den proposition på tre tjocka böcker om ny aktiebolagslagstiftning som kom häromdagen.

Så till några andra punkter. Vi fortsätter att påpeka vikten av den självständiga idrottsrörelsen, och det sker närmast i ett förebyggande syfte. Det är lätt att i regleringsbrev peka på ett antal punkter som man vill ha genomförda, men vi ser det som väsentligt att idrottens självständiga ställning bevaras. Det innebär också att vi inte har ställt oss bakom Riksrevisionens förslag om vad de kallar förbättrad styrning av statsbidraget. Det gläder mig att det är ett enigt utskott som går på den linjen. Däremot är det viktigt att regeringen tydligare redovisar för riksdagen hur idrotten använder de bidrag staten ger, och ett sådant tillkännagivande föreslås också i enighet från utskottet i nästa ärende. Där har vi dock ingen debatt, och jag tyckte att det hörde hemma här.

En av idrottens höjdpunkter internationellt är de olympiska spelen. Jag hade glädjen att under en vecka ta del av tävlingarna i Aten i somras, och det var en mycket speciell upplevelse. Nästa sommar-OS är 2008, och det var med stort beklagande som vi i Folkpartiet tog del av att Kina fick ansvaret för OS då. Det händer fortfarande så mycket elände ur demokratiska synpunkter och brott mot mänskliga rättigheter i det landet att det egentligen är orimligt att de ska arrangera ett OS. Jag är medveten om tidigare historiska misstag i den vägen, men för den skull behöver man väl inte upprepa misstagen.

Från Folkpartiet hade vi hoppats dels att Kina inte skulle få OS, dels att åtminstone Sveriges representant skulle uttala sig klart mot, men vi blev besvikna i båda fallen.

Nu hoppas vi att Sveriges Olympiska Kommitté inte glömmer det som stod på deras hemsida då: ”Nu kommer världens blickar att vara riktade på Peking och Kina i sju år. Allt kommer att nagelfaras och de kinesiska politikerna kan räkna med tuff bevakning av världens medier.”

Så långt är det väl bra, men SOK kan inte leva på vad medierna kan tänkas skriva, utan måste själv också agera i den riktning som jag har angett.

Jag tror inte att det är möjligt, eller kanske ens önskvärt, att få ett sommar-OS till Sverige, däremot ett vinter-OS. Vi står bakom en ansökan om att få arrangera det år 2014 och då rimligen i Åre och Östersund. För att det ska kunna bli av krävs att många samverkar: riksdag, regering, SOK, idrottsrörelsen, näringsliv, regionen och de lokala myndigheterna. Jag är medveten om att det är förberedelser på gång, men jag kan inte

förstå varför inte ett positivt ställningstagande från riksdagen hade kunnat få komma fram för att ytterligare styrka kandidaturen.

Fru talman! Jag yrkar bifall till reservation 10.

Så till en fråga som alltid väcker starka känslor och där debatten brukar kunna hetta till. Jag tror att det var i förra eller förrförra årets debatt som vi inte skulle ta upp kampsporterna, och när jag tittar tillbaka på debatten ser jag att det ändå var i stort sett alla som nämnde dem. Men nu har vi några motioner, och positionerna ska åter klaras ut.

Jag ska göra det mycket enkelt för mig till att börja med, fru talman, genom att göra något jag nog aldrig har gjort här i kammaren förr. Jag ska citera Lars Wegendal. Han sade så här vid ett tillfälle:

”Jag vill för min del och för den socialdemokratiska kulturutskottsgruppens del hävda samma ståndpunkt som vi tidigare har hävdat, nämligen att vi inte kommer att medverka till att professionell boxning med nuvarande regelverk kommer att bli tillåtet i Sverige. Däremot kommer vi att medverka till att andra kampsporter som innehåller slag och spark mot huvud och andra känsliga delar av kroppen och stryppgrepp och andra för idrotten märkliga beteenden på samma sätt som den professionella boxningen inte ska få möjlighet att utövas i vårt land.”

Det är precis samma ställningstagande som jag har för min del. Men nu undrar jag följande:

Utredningen lämnades för över två år sedan, och jag vet inte varför det ska behöva dröja så länge innan det kommer ett förslag från regeringen. Beror det på skiftena på idrottsministerposten, eller vad är det som gör att det dröjer? Eller är det Lars Wegendals tydliga ställningstagande som påverkar det här?

I december 2003 sade Lars Wegendal – nu ska jag för andra gången citera honom, men det kommer inte att bli någon vana – så här: ”Nej, den” – utredningen alltså – ”kommer inte i år. Men den kommer. Det är jag helt säker på. Den kommer under nästa år, och den ska vara bra. Det är jag övertygad om.”

”Nästa år” i det Lars Wegendal sade var i fjol! Var är propositionen om det här?

Fru talman! Jag står givetvis bakom de reservationer vi har, men jag yrkar alltså bifall bara till reservation 10.

Anf. 29 KENT OLSSON (m):

Fru talman! Jag ska börja med att yrka bifall till reservation nr 1, och jag står givetvis bakom de övriga reservationerna.

Då var det dags för riksdagens årliga debatt i idrottsfrågor. Man kan väl konstatera att det finns många över partigränserna gemensamma uppfattningar om idrotten och dess betydelse, och det är glädjande.

Idrottsintresset i Sverige är stort, både bland allmänhet och bland oss politiker. OS, VM och andra stora arrangemang lockar både många åskådare och tv-tittare, liksom våra egna nationella arrangemang, vare sig det gäller SM i bandy, fotbollsallsvenskan som startar nu eller det hockey-SM-slutspel som nu pågår med stor spänning. Vi har flera stora idrottsstjärnor inom bland annat friidrottens grenar.

Trots allt har vi på den politiska sidan en del frågor som skiljer oss åt – vi är inte överens i allt. Jag ska börja med idrottens självständiga ställning.

I dagarna befinner sig Riksidrottsförbundets ordförande, Gunnar Larsson, i Bryssel för att där påpeka hur viktigt det är att idrotten är självständig. Vi delar hans uppfattning. Dock är jag lite mer tveksam till hur det är med regeringens uppfattning när det gäller idrottens självständiga ställning.

Många inom idrotten klagar över att regeringen och idrottsministern bestämmer alltmer över de pengar som går till idrotten och sätter upp en hel del regler och detaljerade anvisningar för hur pengarna ska användas. Detta minskar idrottens självständighet.

Också flera idrottsledare, både inom och utom Riksidrottsförbundet, vittnar om att idrottens självständighet har minskat de senaste åren. Detta är att beklaga. Regeringens klåfingrighet i denna sak gynnar inte idrotten. Idrotten ska kunna agera självständigt och ha frihet att själv bestämma över verksamhetens innehåll, inriktning och mål.

Låt mig så gå över till en annan fråga där vi har lite skiljaktiga meningar. Det gäller handikappidrotten. Vi tycker att handikappidrotten bör ges bättre förutsättningar genom att ytterligare medel från spel- och lotterimarknaden tillfaller denna, det vill säga av överskottsmedlen.

Nyttan av idrott för handikappade är väldigt speciell, och den bidrar till, bortsett från nöjet att idrotta, en rehabilitering för dessa människor. Vi tycker att handikappidrotten på alla sätt bör stödjas. Och vi anser att det är viktigt att handikappidrotten inte särbehandlas, utan att den får sin rättmätiga del av stödet när det gäller deltagandet i Paralympics. Vi anser också att de dövas världsspel ska jämföras med denna tävling, och särskilda medel bör tas fram för att man ska kunna delta i döv-OS. Detta var vad jag hade att säga kring handikappidrotten.

Så ska jag gå över lite grann till det som även Lennart Kollmats var inne på, den ideella idrotten och dess skattevillkor. Alla vet att vi har många arbetande ideella ledare i det här landet. Utan alla dessa ideella ledare i landet skulle idrotten stå sig slätt i dag, men det har kommit alltför signaler om att det är svårare att rekrytera olika ledare. Det tar för lång tid. Det är svårt att få människor att engagera sig. Dessutom är det svårigheter för idrottsledare att hantera den alltmer komplicerade ekonomin.

Vi tycker att det måste bli viktigt att den ideella sektorn kan ha en enkel administration och en enkel ekonomisk reglering som inte innebär att det ställs krav på oerhörda specialistkunskaper för att man ska kunna driva en förening. Vi har sagt detta tidigare, och vi tycker att det här ska beaktas i den utredning som ser över idrottens skattefrågor.

Liksom Lennart Kollmats vill jag i det här fallet påminna om den gemensamma fyrtipartimotion som vi har om att skattelagstiftningen för ideell verksamhet kan förenklas och att man bör ta hänsyn till den ideella sektorns speciella situation, framför allt i småföreningar. Och det handlar om att det snabbt kommer fram en utredning i den här frågan.

Så ska jag säga något kortfattat om OS. OS i Åre och Östersund 2014 ser vi som idrottsintresserade med stor förväntan fram emot. Det är en stor förväntan om att alla de parter som är intressenter i detta ser till att stödja den ansökan som man från Åre och Östersund vill ha in.

Vi vet att idrottsevenemang i Sverige ger stor PR. Jag behöver bara påminna om det världsmästerskap i friidrott som vi hade i Göteborg 1995. Man kan även påminna om andra internationella mästerskap när det gäller vilken PR det är både för orten och för landet. Med de nuvarande tv-rättigheter som finns är det heller inte samma stora vågspel som tidigare. Så jag hoppas verkligen att vi från regeringens sida får ett godkännande och att man ställer sig bakom den ansökan som SOK vill göra vad gäller OS.

En fråga som tas upp väldigt lite i den här delen men som bekymrar mig som idrottsintresserad gäller läktarvåldet. Vi vet att det finns en proposition från justitieministern i detta ärende, men det är viktigt att vi enigt kan ta denna proposition snart. Det får inte vara så att människor är rädda för att ta med sig sina barn på idrottsarrangemang. Det här är ingen större partiskiljande fråga, men jag tycker ändå att det är viktigt att nämna den här frågan. Detta är ett av idrottens stora bekymmer, och vi återkommer väl senare till denna debatt.

Låt mig slutligen, vilket inte går att undgå, ta upp boxningsfrågan.

Jag kan inte förstå att det ska vara omöjligt för människor att själva få besluta vad de vill göra, att det ska finnas andra människor som bestämmer att man inte får utöva denna idrott. Vi kan konstatera att det finns många intresserade som vill boxas. Vi kan konstatera att de själva väljer. Vi kan konstatera att det är många, inte minst invandrare, som boxas. Vi kan konstatera att svenskar boxas utomlands trots att de inte får boxas i Sverige. Då ställer jag mig frågan: Är det bättre att människor boxas utomlands där det är sämre regler, där det är farligare och där de medicinska kontrollerna är sämre?

Jag skulle vilja höra dem som är boxningsmotståndare säga varför det är så bra att svenskar boxas utomlands under sämre förutsättningar än det skulle vara om vi fick en reglering här i Sverige.

Jag vill också bara påpeka att det faktiskt finns många andra farliga idrotter. Och är man nu förbudsivrare undrar jag varför man inte vill förbjuda exempelvis störtlopp där man ser folk köra in med dundrande hastighet i näten och slå sig riktigt rejält. Det kan man fråga sig. Det är i så fall också en idrott som skadar. Det har aldrig kommit en tanke på att förbjuda den tjusiga idrott där man sysslar med att åka skidor eller formel 1 och så vidare. Jag är mycket förvånad över detta. Men den här debatten har sina egna regler och sina egna argument. Därför ska jag inte fortsätta med den. Men, som sagt var, det är ingen tvekan om att jag tycker att det är lite dubbelsidigt att säga: Förbjud boxning men boxas gärna på båtar eller utomlands.

Jag yrkar, som sagt, fru talman, bifall till vår första reservation, och jag står bakom de andra.

Anf. 30 KENNETH LANTZ (kd):

Fru talman! Kristdemokraterna ser med viss tillfredsställelse betänkandet som lämnat utskottets bord. Många förslag och direktiv till regeringen är bra. Men självklart finns det en hel del för mig att notera och aktualisera för kammaren denna dag. Kulturutskottets majoritet har återigen missat en hel del goda och nyttiga förslag från bland annat Kristdemokraterna.

Det är många ungdomar, fru talman, som tack vare idrottsrörelsen har fått en meningsfull fritid. De har blivit sedda, och de har fått ett erkännande. Det är för mig oerhört viktigt, och därför anser vi kristdemokrater att idrottsfrågorna är viktiga och av stor vikt att värna om.

Fru talman! Jag vill redan nu yrka bifall till vår reservation nr 7 under punkt 12, men jag står självklart bakom samtliga kristdemokratiska reservationer och särskilda yttranden i detta betänkande.

Elitidrotten är den del som oftast är synlig i våra medier. Varje dag kan vi slå upp tidningarna eller se tv-programmen som visar atleter av olika slag. Jag vill på intet sätt nedvärdera dessa personers engagemang och möjlighet att påverka vårt uppväxande släkte. Vi behöver elitidrotten. Den är en bra morot till personliga insatser och träningstider.

Men det är trots allt en liten grupp som figurerar som stora idoler, höginkomsttagare och affischnamn. Det är den stora massan av vanligt folk som vecka ut och vecka in tränar för egen del eller som avsätter frivillig tid som ungdomsledare och tränare veckokvällar ut och veckokvällar in samt på helgerna. Dessa två grupper står inte på något sätt i strid mot varandra, tvärtom. De kompletterar varandra bra, och de är faktiskt också beroende av varandra.

Breddidrotten visar genom sin statistik, som finns i betänkandet, att idrotten är bra när det gäller såväl jämställdhetsfrågor som invandrarnas möjlighet att delta på samma villkor som svenskfödda barn och ungdomar. Det är för oss kristdemokrater viktigt att lyfta fram detta.

Det är angeläget att vi planerar rekreationsområden och tänker på breddidrotten vid nybebyggelse eller större förändringar i våra bostadsområden. Folkhälsan är vid olika tillfällen uppe på dagordningen i riksdag och även i våra landsting. Det räcker inte med att uttala detta i vackra och lovvärda ord. Det krävs, fru talman, konkreta åtgärder för att skapa områden som möjliggör det man kallar för vardagsmotion.

Jag tänker då på cykelbanor, lekplatser och grönytor som kan välkomna boende att vistas utomhus tillsammans på ett naturligt och okomplicerat sätt.

Riksdagen har beslutat om Handslaget. Det är bra och en investering som ger avkastning, inte i form av pengar som Stockholmsbörsen men i form av bättre förutsättningar för en aktiv fritid och därmed också friskare människor.

Kristdemokraterna anser att idrottsrörelsen ska vara en resurs för och ta aktiv del i vårt fortsatta arbete med hälsofrågorna. Även om elitidrotten har sitt värde måste vi satsa på att stödja idrottsrörelsen till förebyggande aktiviteter som gagnar folkrörelsen och folkhälsan. Jag har erfarenhet och tror starkt på de goda föredömenas exempel. I detta sammanhang anser jag att våra barn och ungdomar ska uppmuntras påtagligt till mer rörlighet i sitt dagliga liv.

Avsnittet om etik borde inte behöva kommenteras i detta sammanhang, men eftersom rubriken finns vill jag ändå helt kort vara tydlig med att Kristdemokraterna har drivit dessa frågor. Vi ställer oss bakom utskottets skrivningar, men det får under inga omständigheter glömmas bort eller negligeras. Värdefrågorna och levnadsreglerna är av största vikt. Återigen konstaterar jag att idrottsrörelsen har en ingång bland barn och ungdomar som är unik, effektiv och oerhört positiv.

Fru talman! Jag vill nämna handikappidrotten lite kort också. Den är stor i Sverige. Tack vare mångårig satsning har vi visat världen att funktionshinder i olika former inte är hinder för aktiv idrottsutövning. Många människor har genom handikappidrotten fått ett erkännande, en aktiv fritid och en social gemenskap. Tillgängligheten inom idrottsvärlden är därför också av stor vikt. Ingen ska på grund av funktionshinder förhindras att komma in på arenor eller olika arrangemang. Detta är vårt ansvar. Det ska inte vara dyrare eller särskilt mycket krångligare för den som är funktionshindrad att utöva eller titta på sin idrott. Jag refererar till det särskilda yttrandet nr 3 med tanke på detta.

Idrottsforskningen är viktig för Kristdemokraterna. Där har vi lyft fram frågan om vikten av fortsatt idrottsforskning. Sverige har många bra forskare, men enligt vår uppfattning är vi efter på området inom idrottsvärlden. Vi behöver mer kunskap om idrotten som folkrörelse och därmed också möjligheten att påverka folks vanor. Förebyggande verksamhet engagerar mig stort. Det är viktigt för mig och oss kristdemokrater att vi satsar på att förebygga våra sjukdomar och undvika att vi får beteenden som i stället ökar på ohälsan i vårt land. Kvinno- och jämställdhetsfrågorna är också områden som vi borde vara mer medvetna om och få kunskap omkring i detta sammanhang.

Fru talman! Som tidigare nämnts av föregående talare här vill jag ta upp ledarna och deras förutsättningar att arbeta. Ledarutbildningen kan bli bättre. Här har Kristdemokraterna väckt motioner. Vi önskar att regeringen ska ta till sig dem och göra förbättringar som i sin tur ger positiva effekter för vårt land.

Idrottsledare och funktionärer är ju ett kapitel för sig. Mitt engagemang inom idrottsrörelsen inskränker sig till styrelseuppdrag och egen motionsutövning, men genom mitt styrelseuppdrag påminns jag gång på gång om våra krångliga regler för att administrera och betala ut löner till ledare, funktionärer och idrottare över huvud taget.

Jag skulle vilja fråga Lars Wegendal vad som egentligen är viktigast. Är det en krånglig administration och statistik som säkerligen ger väldigt intressanta siffror och intressant läsning eller är det att få fungerande föreningar att växa till och vara nyttiga för våra ungdomar och därmed också för hela vårt samhälle?

Jag inser att frågan är retorisk och kanske dum att ställa. Svaret blir troligtvis att ungdomarna är viktigast. Låt mig då före replikskiftet ställa frågan: Vad gör regeringen och Lars Wegendal för att hjälpa inte bara den egna ministern som är engagerad i detta arbete utan alla dessa tusentals människor som tar stor del av sin fritid för att skapa möjligheter till ett idrottsengagemang för våra ungdomar? Ska dessa eller vi – många av oss kanske redan är engagerade – ideellt arbetande människor svettas varje månad med redovisningar och nu i deklarationstider ta tid från föreningsuppdraget för att fylla i blanketter och skicka till Skatteverket i stället för att stå som ledare vid idrottsbanan och vara påhejande föräldrar?

Som det nu är är det inte ovanligt att det blir fel, därmed också tidningsrubriker och i sin tur ännu mer arbete. Det kan väl ändå inte vara detta som är tanken och syftet med de krångliga regler som vi har för tillfället? Med denna fråga tackar jag för ordet. Jag ser fram emot ett nöjaktigt svar.

Anf. 31 BIRGITTA SELLEN (c):

Fru talman! Okej, då får vi snart se vilken eller vilka av oss som går på *knock* i dagens idrottsdebatt.

Det är många motioner som har lämnats in under de senaste riksdagsåren. Det beror naturligtvis på att idrott är något som väldigt många är intresserade av. Fast anledningen till att det är så många motioner nu beror nog på att vi i ännu högre grad ser behovet av motionerande – utan skrivna ord alltså – och att idrottande är viktigt för att vi ska må bra.

Idrottens betydelse för folkhälsan tänker jag inte fördjupa mig i i dag. Den tar vi ju upp i många olika situationer. Jag tycker att det är viktigt att vi gör det för att folk ska inse vikten av att man rör sig. Det är först när man sagt sakerna så många gånger att man har blodsmak i mun som folk kommer ihåg det. Det är en devis som Torbjörn Fällidin myntade. Jag tror att vi alla ska leva efter den.

Trots alla motioner är det förvånansvärt få reservationer. Anledningen till det heter Riksidrottsförbundet. De arbetar redan på ett väldigt föredömligt sätt med de flesta av de frågor som vi motionerade om 2003. Av den anledningen har vi valt att inte reservera oss till förmån för alla de förslag som vi har lagt fram.

Under beredningens gång i utskottet har det föranlett väldigt mycket arbete för handläggaren i idrottsfrågor. Först aviserade vi att vi skulle följa upp våra motioner. Handläggaren fick skriva massor av förslag till reservationstexter. Sedan kommer vi och säger att vi inte bryr oss om det. Det är många timmar i onödan för vår kära handläggare. Men det kommer säkert att uppskattas av ledamöterna vid voteringen i eftermiddag att vi inte har så många reservationer.

Centerpartiet har lyft upp väldigt många frågor om bland annat näridrottsplatser, mobbning, handikappidrott, integrationsarbete, jämställdhet, dopning, läktarvåld och ledare men har valt att avvakta och se hur utvecklingen blir med det arbetet inom Riksidrottsförbundet, hur de jobbar med det.

Vi har också lyft upp frågor som inte hamnar i vårt utskott. Idrottskonto är vår kära käpphäst, och det handlar om domararvoden och de ideella föreningarna som både Folkpartiet och Moderaterna har lyft upp. Men, som sagt, det är skattefrågor. Det kan föranleda oss att debattera med idrottsministern runtomkring dem.

En fråga handlar om OS. Den tänker jag säga några ord om. Vi har nämligen motionerat i flera år om att Sverige ska arbeta för att få vinter-OS 2014 i Åre och Östersund. I dag tror vi att det kommer att förverkligas eftersom Olympiska kommittén kommer att lämna in en ansökan i början av 2006. Då gäller det att vi är redo att stödja den med statliga pengar. Det skulle kunna leda till en stor idrottsfest som är bra för landet och givetvis för de orter som ska arrangera det hela. Det skulle ha sett väldigt snyggt ut om utskottet inte bara hade beskrivit hur ärendet har behandlats utan även ställt sig bakom motionerna. Men jag tänker inte orda mer om det. Det kommer Håkan Larsson som kommer från Östersund att göra senare i debatten.

Den andra reservationen som Centerpartiet följer upp och även kommer att yrka på är reservation 12 under punkt 21. Jag yrkar nu innan jag lägger fram mina argument utifall jag skulle få en blackout under debatten och glömma bort det sedan.

För ganska precis två år sedan kom betänkandet *Kampidrott i fokus*. Då hettade det till på sportsidorna i tidningarna. Tidningen Svensk Idrott som Riksidrottsförbundet ger ut skrev på framsidan: Nu väntar tuff fight i riksdagen. I den här tidningen har detta uttalande gjorts av Riksidrottsförbundets ordförande: Utredningen visar att man av medicinska skäl inte bör tillåta proffsboxning och andra kampsporter som de bedrivs i dag.

Boxningsförbundets ordförande sade: Det är nu eller aldrig.

Docent Yelverton Tegnér sade: En idrott som går ut på att slå någon medvetlös ska givetvis inte tillåtas. Det är framför allt antalet smällar i proffsboxningen som är skadligt.

Tidningen Riksdag och departement skrev två stora artiklar – det är inte så vanligt att de gör det med två veckors mellanrum – om proffsboxningen.

Interpellationsdebatten med dåvarande idrottsminister Mona Sahlin ledde till många svingar och något av rekord när det gäller antalet deltagare i en interpellationsdebatt. Jag tror till och med att det kan vara rekord. Elva personer deltog i den debatten.

Trots denna enorma uppmärksamhet har det inte hänt något med betänkandet – inte vad jag vet i alla fall. Därför säger jag, precis som många andra har sagt: Lars Wegendal, berätta för oss. Jag hoppas att du gör det i ditt anförande, så att vi får veta. Vi är nyfikna. Jag misstänker att regeringen vet att det inte kommer att gå igenom att man tillåter proffsboxning. Det är som att slänga detta i soporna. Vi får se vad som händer. Jag får säkert svar.

Centerpartiet står i alla fall fast vid åsikten att proffsboxning inte ska tillåtas. Det har vi ett stämmobeslut på. Dessutom måste vi se över andra kampsporter som är minst lika råa.

För drygt ett år sedan var jag i Thailand. Där mötte jag ett par som sade att de skulle gå och se på thaiboxning. Min kommentar blev spontant: Usch, så hemskt. Det kan man väl inte betala för att gå och se.

Sedan började jag tänka efter. Om jag ska bli trovärdig i debatter här i riksdagen måste jag gå och titta. Alltså tvingade jag mig själv att gå och titta på detta.

Det jag såg fick mig inte att ändra uppfattning. Det var tio matcher. Det började med småkillar som boxades, sedan var deltagarna äldre och äldre och det avslutades med mästartmatcher.

Matcherna mellan småkillarna var väl ganska oförargliga. Men när matchen var slut stod vinnaren med händerna som en skål framför sig. Där fick han pengar för att han hade vunnit. Tänk så snabbt man lär dem: Om du blir duktig att fajtas kan du tjäna pengar. Det är naturligtvis välkommet för många i ett land där många inte har det så gott ställt.

Ju äldre boxarna var i dessa matcher desto tuffare blev slagen och sparkarna. I thaiboxning är ju även sparkar tillåtna. I tre av matcherna vann de på knockout. Det var verkligen *knock – knock* genom en kick. Det var en kick som slog precis under örat. När kicken tog där stöp de. Det fanns ingen återvändo. Jag undrar hur deras hjärnor ser ut efter att under många matcher ha fått sådana sparkar.

Vi vet ju att man med boxning kan få en typ av Alzheimers. Jag behöver inte nämna namn på några som vi känner till som redan har det. Det är tragiskt.

Jag kan inte låta bli att bemöta Kent Olsson som framhåller detta som något föredömligt och att man kan välja själv, och att det är så bra för att invandrare håller på med boxning. Vad i hela fridens dagar? Ska vi tala om för invandrare att de ska börja boxas och att det är jättebra? Varför bara invandrare? Jag vänder mig emot det.

I boxning är det två personer. Jag går in för att skada min motståndare. I motorsporter är det jag själv som tar ansvar för mitt eget liv.

Det är av medicinska skäl som Centerpartiet säger nej till proffsboxning och andra kampsporter. Jag stärktes ytterligare i den åsikten i början av den här veckan när den första kvinnliga boxaren i USA avled av de skador som hon ådrog sig i en match den 11 mars.

Anf. 32 KENT OLSSON (m) replik:

Fru talman! Så kom det ändå att bli en liten boxningsdebatt. Det hör inte till vanligheten att Birgitta Sellén och jag debatterar mot varandra.

Låt mig för det första säga: Boxning går inte ut på att skada människor. Det är inte avsikten. Det är inte en idrott som går ut på att skada andra människor. Boxning har inte fler skador än en del andra idrotter. Jag nämnde förut idrotter som den flygande kilometern. Det finns idrotter, framför allt inom motorsporten, där människor också dör.

Vill Birgitta Sellén förbjuda de idrotterna också för att de är farliga?

När det gäller mitt exempel med invandrare är det konstaterat att oerhört många invandrare ägnar sig åt brottning och boxning. Jag tog det som exempel på något som är bra. Jag tycker att det är precis lika bra vare sig det är svenskar eller invandrare som gör detta. Jag vill säga det så att vi inte får någon terminologidebatt kring detta. Jag konstaterar att det är så. Det ger dem tillfälle till meningsfull sysselsättning.

Jag har all respekt för att Birgitta Sellén håller sig utomlands. Ganska många idrottsutövare tjänar en hel del pengar när de kommer sig upp, så jag tror inte att det är speciellt för thaiboxningen att man kan tjäna pengar.

Jag är fortfarande lite förvånad över att det är Birgitta Sellén som ska få bestämma över vad människor ska ägna sig åt. Det är det som är min huvudinvändning, att Birgitta Sellén anser sig vara den som ska kunna bestämma över vad andra människor ska syssla med.

Det är faktiskt inte så enkelt att alla är överens om att boxning är skadligt. Det finns många oerhört positiva konsekvenser kring boxning.

Anf. 33 BIRGITTA SELLEN (c) replik:

Fru talman! Boxning går inte ut på att skada andra, säger Kent. Jag vet hur det är om man ramlar och slår sig i huvudet. Det gör ju väldigt ont. Om man slår någon för att han ska gå i däck gör det ont.

Jag säger inte nej till amatörboxning. Där har man en annan typ av handskar, matta, hjälm och så vidare än i proffsboxning. Vad kan man annat säga än att det faktiskt går ut på att knocka människor för att de ska gå i däck? Då gör de illa sig. Det blir skador.

Man kan jämföra huvudet med ett ägg där gulan skvalpar runt om man slår på det. Så är det med huvudet; hjärnan skvalpar runt inne i huvudet.

I boxningen är det två personer, som jag sade i mitt anförande. Man går in för att slå ned sin motståndare. Det gör man inte i en motorsport. I andra sporter som man ofta lyfter fram är det inte heller andra personer som man går in för att skada. Ibland hör man exemplet att ridsporten borde förbjudas eftersom man kan ramla och göra illa sig. Men man är ju ensam på hästryggen. Man går inte in för att skada en annan människa.

Jag är glad att du tog tillbaka att du framhöll att det är speciellt för invandrare. Jag förstår inte logiken. Kent Olsson är långtifrån ensam om att göra jämförelsen att det här är en populär invandrarsport. Vi har många andra sporter som också är väldigt populära invandrarsporter. Varför ska man just framhålla boxningen som bra för invandrare? Vi har nog med konflikter i vårt land utan att vi ska säga: Börja slåss, så blir det bättre.

Vi var inne på frågan om att tjäna pengar, men det får jag ta i mitt nästa svar.

Anf. 34 KENT OLSSON (m) replik:

Fru talman! Låt mig börja med frågan om invandrare. Riksidrottsförbundet säger att det i många sporter är fler invandrare än i andra. Man tycker att det är positivt. Jag tycker att det är positivt att invandrare utövar alla typer av idrott, liksom jag tycker att det är positivt att svenskar gör det. Den diskussionen kanske vi kan lämna åt sidan.

Så något om farliga sporter. Om en sport är farlig borde den väl förbjudas, Birgitta Sellén? Det spelar väl ingen roll hur sporten är farlig. Det är ju farliga idrotter som Birgitta Sellén säger att hon vill förbjuda. Det är väl farligheten, om människor kan skadas eller dö, som borde avgöra. Men då säger Birgitta Sellén: Det är ingen fara, kör idrotter som är väldigt farliga, mycket farligare än boxning, det gör ingenting. Men man får inte boxas.

Och det går faktiskt – jag vill poängtera det än en gång, Birgitta – inte ut på att skada. När det gäller exempelvis ungdomar är det så att de inte ens slår. De markerar slag för att få poäng.

Sedan har jag fortfarande inte fått något svar på frågan: Är det bättre att boxas utomlands, med sämre förutsättningar och sämre medicinsk kontroll, än att boxas i Sverige där man har kontroll, där läkare undersöker och där man kan ha en säker miljö? Det är på något sätt en dubbelmoral: Boxas inte i Sverige, men ge er gärna i väg till Danmark! Boxas på andra ställen, men boxas inte i Sverige! Det känns lite konstigt att säga att bara ni inte boxas här kan ni boxas under sämre förhållanden utomlands – för så är det faktiskt.

Jag räknar som sagt inte med att Birgitta Sellén och jag ska kunna komma till någon konklusion vi är överens om i den här frågan, men låt mig ändå försöka få ännu ett svar av Birgitta Sellén på de frågor jag har ställt.

Anf. 35 BIRGITTA SELLÉN (c) replik:

Fru talman! Mig veterligt kan inte vi i Sveriges riksdag påverka beslut om proffsboxning ska förekomma i andra länder eller inte. Jag kan vara med och påverka i Sverige, men jag kan inte fatta beslut om Danmark och alla andra länder. Det får de göra i de länderna.

Jag har flera gånger sagt att detta handlar om en farlig sport där du går in för att skada. Det är löjligt att höra Kent Olsson säga att du inte skadar andra. Självklart vet jag att reglerna inte är så att det är meningen att du ska slå ihjäl en människa, men följderna blir ju väldigt ofta det. Vi har en hel del människor som har dött, vilket jag gav exempel på – senast den här veckan. Jag tycker att det är jättetråkigt.

Sedan var vi inne på detta med att tjäna pengar. Jag har över huvud taget inte sagt att det är någonting som jag emotsätter mig. Den jämförelse jag tog handlade om dessa små pojkar som tidigt står där med handen – tack, jag får pengar för att jag har slagit ned en som är lika gammal som jag. Det var den signalen som gick till mitt hjärta som någonting mycket tråkigt.

I Sverige har vi det inte så när vi håller på med småkillar och småtjejer. Det är när man kommit upp och blivit elit man kan börja prata om att man tjänar en massa pengar.

Jag vet inte om det var så mycket annat jag ville bemöta. Det är bara att konstatera att vi har lite olika synpunkter.

Jag tycker att vi också ska lyssna väldigt mycket till vad hjärnforskare säger. Det är ett litet råd. De avråder. De vet. De får ta hand om de skadade som har drabbats av tuffa slag.

Anf. 36 LARS WEGENDAL (s):

Fru talman! Jag tänkte lägga upp mitt anförande i dag så att jag först går igenom några reflexioner kring aktuella idrottspolitiska frågeställningar för att avsluta med några kommentarer till vissa av de motioner som vi har behandlat i det här betänkandet. Jag gör inte på något sätt anspråk på att vara heltäckande i mina kommentarer, men jag utgår från att när det gäller de motioner jag inte kommenterar kommer motionärerna själva att lyfta fram de frågorna till debatt.

Fru talman! Jag brukar alltid inleda idrottspolitiska debatter här i kammaren med att peka på idrotten som den folkrörelse den är, peka på det enorma engagemang som idrottens aktiva och ledare lägger ned, peka på det samspel som finns mellan elit- och breddidrott, peka på den integrerande kraft som finns inom idrotten och också peka på idrottens roll när det gäller hälsan för unga och gamla. Den här gången tänkte jag inte börja i den ändan, även om jag säkert kommer in på dessa områden efter hand. Nej, jag tänkte börja med Handslaget med idrotten och den extramiljard som vi socialdemokrater föreslog skulle tillfalla idrotten under innevarande mandatperiod.

Naturligtvis är vi glada över det stöd som vi fick i behandlingen av Handslaget här i riksdagen. Nu har en redovisning av första årets verksamhet kommit, och den visar på en fantastisk aktivitet ute i hela Idrotts-Sverige. Under första året har tre områden varit i fokus – för det första att öppna dörrarna för fler, som haft 34 % av projekten, för det andra samverkan med skolan, som haft 27 % av projekten, och för det tredje flickors idrottande, som haft 26 % av projekten. En fantastisk verksamhet har satts i gång där över 3 000 lokala föreningar har varit aktiva i över 4 500 projekt.

Den enda negativa röst jag hört har varit Kristdemokraternas partiledare Göran Hägglund, som när man redovisade utfallet av första årets verksamhet tyckte att tjejjers idrottande kommit i skymundan. Nu var det

väl så att man på hans kansli kanske inte var så duktig på läsa statistik. Jag tror att man nu håller med mig om att den satsning som gjorts på tjejers idrottande inom ramen för Handslaget har varit positiv och bra. Jag utgår från att Kristdemokraternas representant i den här debatten kan bekräfta den bilden.

Fru talman! Nu rullar Handslaget vidare under ett andra år, som ska redovisas efter halvårsskiftet i år. Nu kommer fokus att ligga på satsningar på ledarförsörjning och på anläggningar i storstadsregionerna.

Den andra frågan jag tänkte reflektera kring handlar om det alltmer utbredda våld som näst intill har blivit vardag, både på och omkring olika elitidrottsarrangemang. Det är en mycket olycklig utveckling på många sätt. Vi brukar ju ofta tala om elitidrotten som något viktigt för breddidrotten, att elitidrottaren är den nödvändiga förebild som många barn och ungdomar ser upp till. När vi nu ser alltfler fall av näst intill misshandel på våra arenor, när vi ser hur domare hängs ut av ledare och av aktiva och när supporterskaror drar genom orter och misshandlar och förstör måste både samhället och idrotten själv reagera och agera.

Jag är glad att regeringen agerat snabbt när det gällt att införa en lagstiftning om tillträdesförbud. Jag hoppas att den föreslagna lagstiftningen går igenom vid omröstningen den 11 maj. Den kan ge idrotten en möjlighet att på laglig grund utestänga de värsta bråkstakarna från arenorna.

När det gäller etiken inom idrotten själv finns dock mycket kvar att göra. Jag vet att idrotten själv arbetar med denna fråga, men tydligen inte tillräckligt. Här är det viktigt att inte arbeta enbart inom elitidrotten utan längs idrottens hela bredd, att unga aktiva, ledare, föräldrar och åskådare alla står upp för god etik och ett försvarbart förhållningssätt inom idrotten. Här måste idrotten själv ta ett stort ansvar men också ta hjälp av de goda ideella krafter som finns runt idrotten. Här hjälper det inte att skylla på den enskilde individen, även om han eller hon naturligtvis själv är ansvarig för sina handlingar, utan här måste idrotten och det övriga samhället ta ett kollektivt ansvar för att hejda den pågående utvecklingen och föra idrotten på alla nivåer tillbaka till det läge där rent spel präglade idrottens hela bredd.

Här kanske jag skulle passa på att nämna det initiativ som Fotbollförbundet har tagit med nya bestämmelser i sitt tävlingsreglemente. De innehåller alltifrån sex poängs avdrag för laget om stora störningar inträffar på en match till begränsningar av den tid som en match kan avbrytas tillfälligt. Här bör man också nämna att RF vid sitt kommande riksidrottsmöte kommer att föreslå positiva förändringar i sitt program *Idrotten vill*.

Fru talman! Jag går nu över till att kommentera några av de reservationer som finns i betänkandet.

I en reservation tar Moderaterna upp frågan om elitidrott och förutsättningarna för elitidrottare att utöva sin idrott. Rent generellt kan jag hålla med om att elitidrottare ska ha bra förutsättningar för idrottandet. Men jag tycker faktiskt att man har det också. Idrotten har en mycket kompetent ledarkår. Vi har bra anläggningar om man ser över hela landet, och vi har ett positivt näringsliv som ställer upp och stöttar idrottarna med sponsring.

RF har också etablerat nio stycken elitidrottscentrum som stöd på regional basis. Dessutom har Skatteverket nyligen beslutat att även idrottare ska få bilda bolag för att därmed kunna sprida ut sina inkomster över flera år. Det ska kunna innebära att elitidrottare inte behöver flytta utomlands av skatteskal i varje fall.

Nu återstår endast att förbättra klimatet i Sverige så att man kan träna utomhus hela året. Vi får väl se om det kommer några konkreta förslag om detta i framtida motioner.

I några motioner berörs frågor som har med idrottens skatteregler att göra. Det är frågor som man inom idrotten har diskuterat under en längre period. Inte minst handlar det om att göra reglerna så enkla att en liten förening ska klara att sköta sin ekonomi utan en massa expertis. Styrelsen har ju fullt ansvar för ekonomin, och det visar sig att det föreligger svårigheter att få människor som är beredda att åta sig uppdrag som kasörer.

Som bekant har regeringen tillsatt en utredning för att se över idrottens skatteregler. Eftersom utredningen ska redovisa sitt förslag redan den 1 december kommer jag i dessa frågor att mest hänvisa till den behandling av utredningens förslag som följer därefter. Då får vi säkert många och intressanta diskussioner om idrottens ekonomiska villkor.

Avslutningsvis önskar jag bara påminna om, som ett exempel på goda initiativ inom idrotten, att Korpen kommer att arrangera en motionsdag den 6 juni, en dag som över hela landet kommer att fyllas av fest och lustfylld motion och som förhoppningsvis kan komma att bli ett återkommande inslag på vår nationaldag.

Fru talman! Jag yrkar bifall till förslaget i dess helhet och avslag på samtliga motioner.

Anf. 37 KENNETH LANTZ (kd) replik:

Fru talman! Jag vill naturligtvis gärna besvara frågan angående min partiledares uttalande om tjejers engagemang tack vare Handslaget. Vi måste ju bakom detta ha tanken att det ska vara 50–50. Det måste vara målet att tjejer och killar ska vara lika engagerade. Så länge vi inte har nått upp till fifty-fifty kan det väl inte vara så att Lars Wegendal och Socialdemokraterna slår sig för bröstet och säger att vi är nöjda med den lilla ökning vi har fått. Vi måste väl ändå ha syftet och engagemanget för att breddningen ska vara komplett och att vi ska nå fram till fifty-fifty mellan killar och tjejer.

Jag är helt övertygad om att även Göran Hägglund har noterat att fler tjejer har blivit engagerade. Om inte kan jag intyga att inom det idrottsområde jag själv är mest engagerad i, nämligen basketspel, har ett stort antal tjejer engagerats tack vare Handslaget.

Men vi är alltså inte nöjda, och jag hoppas att Lars Wegendal inte slår sig för bröstet och säger att vi är nöjda med bara en blygsam ökning av tjejernas engagemang.

Jag kan inte låta bli att dessutom lägga till en fråga ytterligare. Det är den jag inledningsvis ställde under mitt eget anförande. Har Skatteverkets egen kritik av det krångliga regelverk som faktiskt finns redan i dag nått Lars Wegendal och Socialdemokraterna?

Vi behöver inte vänta på utredningar. Ni kan väl ändå ge direktiv till Skatteverket så att det omgående blir förbättringar och åtgärder på detta

område. Det är väl tillräckligt när inte ens partivänner och ministrar klarar av att sköta en sådan här administration. Jag tycker själv att det är svårt, även om jag också har haft ett engagemang i de ekonomiska frågorna i mitt civila yrke.

Anf. 38 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Jag slår mig inte på något sätt för bröstet, Kenneth Lantz. Jag är oerhört kritisk till att tjejer idrottande inte får tillräckligt utrymme. Det är ett av skälen till att ett av de områden som Handslaget satsar på är just jämställdhetsfrågorna, att försöka få ut fler tjejer i idrottandet, inte minst ur ett hälsoperspektiv. Där slår jag mig inte för bröstet.

Men det var inte det frågan handlade om. Göran Hägglund var ju ute och pratade om den redovisning som gjordes av första årets Handslags-satsningar, och där tror jag att han räknade fel helt enkelt. Man kunde inte läsa statistiken.

Det var fantastiskt, tyckte jag, att Handslagssatsningen innebar att 26 % av projekten var riktade uteslutande till tjejer. Sedan var ju tjejer med i alla andra projekt också. Jag tror att man kom långt över de 50 procenten som Kenneth Lantz menar.

När det gäller skattefrågan är helt visst ett av skälen till att vi har tillsatt den här utredningen just på idrottens område att vi har sett att det har blivit ett hinder. Det har blivit svårt att hantera alla dessa frågor. Det är inte längre så enkelt som det var tidigare för en idrottsförening att klara ut sina redovisningar som man måste. Det är också kopplat till det utökade ansvar som man som styrelseledamot har för den totala ekonomin i föreningen.

Jag är övertygad om – vi har kloka människor i denna kommitté och det utgår jag ifrån att även Kenneth Lantz parti har – att man kommer fram till spelregler som verkligen kommer att förenkla för framför allt den lilla idrottsföreningen, för det är där problemen är som störst.

Anf. 39 KENNETH LANTZ (kd) replik:

Fru talman! Det hoppas vi verkligen att man ska komma fram till. Men jag förstår inte varför man ska behöva tillsätta utredningar. Om det är så uppenbart för Lars Wegendal och Socialdemokraterna att det redan nu är ett problem, vilket har bevisats ett flertal gånger, tycker jag inte att man behöver fördjupa sig och ta alltför mycket energi till det. Detta är ju ett fenomen som har pågått under väldigt många år. Våra privata deklARATIONER har blivit allt enklare att genomföra, varför ska det då bli alltmer komplicerat för en liten ideellt arbetande organisation att sköta redovisningen av ett fåtal anställda människor? Det borde väl i rimlighetens namn vara en möjlig väg att omgående rätta till detta.

Det blir ju inte resultat bara för att vi får en presentation av en utredning. Sedan ska det skrivas propositioner och de ska behandlas. Därefter får vi kanske ånyo en långbänk med de här frågorna. Det är det jag sätter mig emot.

I dag ropar ungdomarna efter fler idrotts- och ungdomsledare. Då ska vi inte behöva sitta vid våra skrivbord och våra datorer och försöka fylla i blanketter på ett eller annat krångligt sätt. Jag tycker att vi ska gå till handling per omgående.

Sedan delar jag Lars Wegendals glädje över att alltfler tjejer har blivit engagerade genom Handslaget, och jag hoppas få notera med tacksamhet att vi får en lika fin statistik när det gäller invandrarfrågorna och jämställdhetsperspektivet på den sidan.

Prot. 2004/05:100

7 april

Idrottsfrågor

Anf. 40 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Att vi måste tillsätta en utredning kanske helt och hållet beror på att vi inte är så kloka som Kristdemokraterna är. Vi har inte alla lösningarna. Vi är faktiskt så ödmjuka att vi säger det. Vi har inte alla lösningar på hur det här ska göras så bra som möjligt för idrotten. Då är den praxis vi har i det här landet att vi tillsätter en utredning som får borra djupare i problemställningarna, ta till sig all expertis och låta idrotten själv vara med. Sedan kommer den med ett betänkande.

Jag förstår inte riktigt vad Kenneth Lantz är ute efter här. I en av motionerna från Kristdemokraterna föreslår man att det ska tillsättas en utredning för att öka antalet ridinstruktörer. I den frågan är tydligen inte Kristdemokraterna så kloka att de direkt kan lägga fram ett förslag.

Jag tror att det är bra om man tar det lite lugnt och går igenom frågorna via en utredning. Därefter kommer vi att få en diskussion, troligtvis under första halvåret 2006, om skatteregler för idrotten.

Det finns också kopplingar till detta när det gäller alla övriga ideella föreningar. Där pågår det ju också ett arbete. För det här är något som inte enbart berör idrottens föreningar och styrelser.

Anf. 41 BIRGITTA SELLEN (c) replik:

Fru talman! Det var flera saker som Lars Wegendal tog upp som jag vill kommentera. Sedan har jag en fråga på slutet.

Först gäller det våldet. Jag håller med om att idrotten ska ta ansvar för hela bredden. Där har vi samma fråga som jag sade om folkhälsan. Det här måste spridas överallt. Vi måste se till att först och främst föräldrarna men också skolan tar sitt ansvar. Barnen måste tränas i förmågan till empati. Det är oerhört viktigt att fundera över detta. Det kan inte bara vara idrotten som är orsak till att det har blivit som det har blivit. Därför måste vi se till hela kärnan i detta.

Sedan är det elitidrotten. Tack! Det känns som en seger. Jag har pratat idrottskonto sedan första hösten jag kom in riksdagen, 1998. Det är en av dessa saker som nästan har gett blodsmak. Nu känns det som att det ger lite resultat. Jag har hört ryktas förut att det skulle bli ett slags elitidrottskonto – eller vad man kommer att kalla det.

Sedan var det vädret, Lars Wegendal. De flesta har väl inomhusarenor. Och nu ska det byggas en skidtunnel i Torsby. Det finns förutsättningar.

(LARS WEGENDAL (s): Precis.)

Min fråga gäller kampsporterna. Jag ställde en fråga om vad som händer med utredningen. Lars Wegendal nickade, men det kan inte protokollföras. Därför vill jag höra med ord: Vad kommer att hända?

Anf. 42 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Jag hoppas att man även inom Handslaget här, speciellt det arbete som utförs mellan idrotten och skolan, kan skapa goda projekt som kan vara förebilder för att motverka våld. Jag sade i mitt anförande att det finns fantastiska ideella föreningar i det här landet som inte har en idrottsverksamhet men som arbetar med etiken inom idrotten. De bör lyftas fram. De har verkligen ett hjärta för detta.

De jobbar inte för idrotten i sig utan för idrottens överlevnad. Visst finns det människor i dag som funderar om de över huvud taget vill låta sina barn vara aktiva i en idrottsförening när man ser elitidrottare försöka slita ögonen ur varandra eller när sedan idrottsledare och andra hänger ut en domare. Domare har ju på något sätt tidigare alltid varit fredade. Det där måste man komma till rätta med.

Sedan var det Skatteverket. Det är väl roligt. Även Centern får ta åt sig. Jag tror säkerligen att det har varit en påverkan. Man har inte gjort några lagändringar, utan det är en omtolkning från Skatteverkets sida av befintlig lag när det gäller artistskatterna.

Sedan var det kampsporterna. Min nickning betydde ”ja, absolut”. Jag har inte ändrat uppfattning en sekund i denna fråga. Jag är besviken över att det inte har kommit en proposition. Det förklaras mest av att man inte har hittat någon tillsynsmyndighet, men vi tror att det är på gång. Jag vågar inte utlova något, men jag hoppas att det inom detta år kommer en proposition.

Anf. 43 BIRGITTA SELLÉN (c) replik:

Fru talman! Detta år! Nu får Lennart Kollmats mer att citera nästa idrottsdebatt.

Goda projekt är Handslaget som du har talat om. Projektet arbetar i skolan. Men det får inte vara de som har huvudansvaret.

Jag drömmer om att drama ska vara ett obligatorium i skolan. Där kan eleverna tränas i empati. Man slår inte varandra när man har förståelse för varandra.

Tack än en gång för omtolkningen. Tack också för att vi fick beskedet om kampsporter. Vi får väl se. Det blir kanske en kampsportsdebatt strax före jul.

Anf. 44 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Jag delar uppfattningen när det gäller kampsporterna. Jag är besviken över att det här inte har kommit fram. Det kan ha en viss betydelse att vi har bytt minister under resans gång. Framför allt har det varit en myndighetsfråga.

Det handlar framför allt om att försöka hitta en kompetens som kan avgöra var den medicinska nivån går för att kunna utöva en sport. Jag är trygg i att vi har ett förbud när det gäller den professionella boxningen. Det som bekymrar mig allra mest handlar om de övriga kampsporterna. Det finns kampsporter som rent medicinskt är oerhört mycket farligare än den professionella boxningen. De tillåts i dag agera hela tiden. Det är därför jag vill påskynda detta så långt det någonsin går för att få bort dem från de svenska arenorna. Om sedan idrottarna i sig väljer att utmana sitt eget öde genom att utöva sporterna utomlands är upp till dem själva.

(forts. 9 §)

Kammaren beslutade kl. 13.56 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då statsministerns frågestund skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

8 § Statsministerns frågestund

*Statsministerns
frågestund*

Anf. 45 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Klockan är 14, och vi ska börja med statsministerns frågestund. Får jag be statsministern och partiföreträdarna ta plats.

En fråga till statsministern ska vara av övergripande allmänpolitiskt slag. Frågor och svar ska vara korta och i princip inte överstiga en minut. Partiföreträdare kan normalt räkna med att få ordet med minst en följdfråga eller kommentar. Normalt får statsministern det sista inlägget i ett replikskifte. Men talmannen kan när han finner det befogat ge frågeställaren ordet för ett avslutande inlägg om 30 sekunder. Övriga frågeställare kan normalt räkna med att få ordet endast en gång.

Bidragen till politiska ungdomsförbund

Anf. 46 MIKAEL ODENBERG (m):

Herr talman! Under den senaste månaden har det varit en hel del skrivelser i medierna om medlemsfusk och bidragsfusk i politiska ungdomsförbund. Socialdemokraternas ungdomsförbund SSU och även Ung vänster har varit på tapeten i det här mindre smickrande sammanhanget. Det är förstås inte något som jag tänker ställa statsministern till svars för. Jag utesluter inte alls att också andra ungdomsförbund kan visa sig ha lik i lasten härvidlag.

Nu pågår diverse utredningar och så, men det utesluter ju inte att det också finns en politisk dimension i denna fråga och att frågorna om bidrag till ungdomsorganisationerna kan hamna på en politisk nivå.

I dagsläget är det väl så, om jag förstått arbetsfördelningen i regeringen rätt, att de här ärendena ändå hamnar hos skolminister Baylan eller hos ungdomsminister Lena Hallengren. Med tanke på att båda de namnen har figurerat i samband med de här skrivelserna vill jag fråga statsministern om han har övervägt att förändra arbetsfördelningen i regeringen av statsrådets föredragningsansvar tills de här frågorna är utredda.

Anf. 47 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Det har jag inte gjort och avser heller inte att göra det. Däremot är det en intressant upplysning som Mikael Odenberg inledningsvis ger: Det finns lik i lasten också i andra partier och ungdomsförbund. Det är inte vem som helst som säger detta, utan det säger en av de

politiker i kammaren som trots allt relativt nyligen varit aktiv i ett av de största ungdomsförbunden på den borgerliga kanten. Berätta vad du vet, Mikael Odenberg! Det kan vara intressant att höra.

Anf. 48 MIKAEL ODENBERG (m):

Herr talman! Ja, vi kan döpa om det här till Mikael Odenbergs frågestund. Jag står givetvis till förfogande.

Nej, jag har inga informationer, utan jag besitter bara samma utpräglade ödmjukhet som statsministern, så jag utgår inte från att det bara är de politiska motståndarna som kan fuska. Det kan säkert, till följd av bidragssystemets konstruktion, förekomma oegentligheter även på annat håll. Men det är ingenting jag misstänker, och det är ingenting jag vet någonting om. Jag hoppas att jag har fel.

Avslutningsvis beklagar jag statsministerns besked att inte överväga en förändring av föredragningsansvaret inom regeringen.

Anf. 49 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Det var kanske en liten reträtt som gjordes från övertygelsen om lik i lasten hos andra över till att man ingenting vet.

Jag tror att det är nödvändigt att vi lyser igenom det här. Uppenbarligen har SSU haft sina problem, och Ung vänster. Jag tror som Mikael Odenberg, att det kan finnas också i andra ungdomsförbund. Låt oss titta på det. Ni som nyligen har varit aktiva i ungdomsförbunden ...

(MIKAEL ODENBERG (m): Det är preskriberat.)

Preskriberat – ja, där har vi återigen tanken som avslöjar vad som egentligen har utspelat sig. Ja, har man lik i lasten är det kanske preskriberat. Men det moraliska tonläget ska kanske då anpassas därefter. Då har vi ett gemensamt problem. Låt oss röja upp i detta! Tills någonting annat har visats har dessa båda unga statsråd mitt fulla förtroende.

Ökningen av sjukskrivningar och förtidspensioner

Anf. 50 BO KÖNBERG (fp):

Herr talman! Ett av de allvarligaste misslyckandena under statsministerns långa tid i regeringens ledning är ökningen av sjukskrivningar och förtidspensioner.

Enligt uppgifter som kom häromdagen har under de senaste tolv månaderna drygt 74 000 personer förtidspensionerats. Det totala antalet är nu uppe i över en halv miljon. Av de nya förtidspensionärerna är fler och fler under 40 år. Varje arbetsdag blir så där en 50 personer under 40 år förtidspensionerade.

Statsministern brukar, senast i söndagens Agenda, skylla en mycket stor del av den höga förtidspensioneringen på att befolkningen i vårt land blir äldre och äldre. Det har hela tiden varit fel. Det är inte huvudförklaringen.

Vi har föreslagit många åtgärder. Regeringen har varit utomordentligt saktfärdig. Är det inte hög tid att statsministern slutar med bortförklaringar av tio års misslyckanden och i stället ägnar sig åt åtgärder?

Anf. 51 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Detta gör vi. Men när Könberg beskriver mitt svar i Agenda lämnar han en del åt sidan, och där finns den stora skiljelinjen i svensk politik: hur våra arbetsplatser är utformade. Antingen väljer vi att angripa problemet med förtidspensionerna utifrån den uppfattning som finns på borgerligt håll – att det handlar om fusk i systemen och om att reducera ersättningsnivåerna och försämra försäkringen och på så sätt tvinga folk med ekonomiska medel tillbaka i arbete – eller också är det som vi tror: Det är brist på företagshälsovård. Det är dålig organisation. Det är dåligt inflytande på arbetsplatserna. Det är för lite av utvecklande och fortfarande för mycket av tunga lyft och besvärliga fysiska omständigheter.

Se människan, förstå hur det ligger till och agera därefter! Vi kommer aldrig att klara detta problem genom att fördärva försäkringssystemen. Enda sättet att lösa det är att utveckla våra arbetsplatser, och där har vi fortfarande oerhört mycket att göra.

Anf. 52 BO KÖNBERG (fp):

Herr talman! Detta svar kom efter det att Göran Persson efter så där drygt tio år har varit finansminister och statsminister i landet. En utomordentligt skicklig förmåga som just socialdemokratin har är att verka vara i opposition även om man alltid är i regeringsställning i vårt land – åtminstone nästan.

De framtida kostnaderna för förtidspensioner till dem som nu är förtidspensionärer är skyhöga, och de bara stiger och stiger. Förtidspensionsskulden, som för några år sedan var ofattbara 500 miljarder kronor, har nu växt till ännu mer ofattbara 700 miljarder kronor. Där finns mer än en halv statsskuld till.

Hur hög förtidspensionsskuld tänker statsministern lämna efter sig?

Anf. 53 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Vi ska naturligtvis se till att så få människor som möjligt är förtidspensionerade. Frågan är hur det går till.

Könberg säger att statsministern verkar vara i opposition. Ja, det är en riktig uppfattning i viss mening. Vi är som socialdemokratiskt parti i opposition till de orättvisor som finns i arbetslivet. Det är inte så, Bo Könberg, att människor som blir förtidspensionärer när de är 55 eller 60 år och har jobbat 30 år i vården och slitit ut sig i rygg och axlar är människor som fuskar, utan det är arbetsplatser som inte fungerar. Där måste vi sätta in stöten. Mot dessa djupa orättvisor i samhället är och förblir jag och det socialdemokratiska partiet i opposition.

(BO KÖNBERG: Det var inte svar på min fråga.)

Riksdagsbeslutet om apatiska barn

Anf. 54 GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! I går eftermiddag gick jag och många andra riksdagsledamöter med särskilt tunga steg till omröstning här i kammaren. Det var då riksdagen skulle avgöra ödet för de apatiska flyktingbarnen.

I vårt land finns det uppemot 150 barn som har fått en speciell diagnos innebärande ett livshotande tillstånd. Som förälder har jag inte – och jag tror att inte heller statsministern har det – svårt att föreställa mig den situation som de föräldrar befinner sig i som har barn i det här tillståndet. De här barnen ska nu transporteras bort från vårt land, bort från det som de trodde skulle bli en fristad.

Jag vill ge statsministern möjlighet att här i dag ge sin syn på det här beslutet. Jag tror att det är någonting som intresserar många av de oerhört upprörda medborgare som jag i dag haft kontakt med och självklart också, och framför allt, de familjer som direkt påverkas och har drabbats av gårdagens beslut.

Anf. 55 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! De som i går röstade mot detta förslag – det var en stor majoritet av riksdagens ledamöter – är det kallblodiga, okänsliga människor som inte förstår att ta barns intressen som utgångspunkt för beslut? Naturligtvis inte!

Man resonerar på ett annat sätt än vad Göran Hägglund gör i den aktuella frågan. Det är att en allmän amnesti inte löser problemet. En amnesti av detta slag resulterar snart i krav på ytterligare en på något annat område. Det andra man säger är att kollektiva beslut i så här grannliga frågor om en grupp av barn eller individer alltid riskerar att bli fel när de jämförs med andra som inte fick samma goda och positiva beslut.

Det är en individuell prövning och ett individuellt beslut som behövs i varje enskilt fall. I den prövningen ska de som gör den utgå från de värderingar som svensk asyl- och flyktingpolitik bygger på, nämligen humanism. Det var det resonemanget som fördes i kammaren i går. Över det resonemanget finns det ingen anledning att känna blygsel.

Anf. 56 GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! När det gäller frågan om att vara emot en allmän amnesti i den här delen har vi samma uppfattning. När det gäller frågan om att beslut inte ska fattas kollektivt är vi överens om tagen.

Frågan är om den diagnos som de här barnen har fått fastställd ska leda till att de får stanna här eller inte. Det här är barn som är helt avskärmade från verkligheten. Frågan är om de ska få en individuell prövning där myndigheterna får klart för sig att den här diagnosen, om den fastställs, gör att de ska få stanna i vårt land. Då säger statsministern att det ska de inte få göra, för då är det ett kollektivt beslut. Men det är det inte. Säger statsministern att många av dem kommer att få stanna är det fel, för där finns det facit. Under de senaste månaderna sedan oktober förra året har 46 fall av barn i den här situationen prövats. Tre av fyra barn har skickats från vårt land. Jag tycker att vårt land borde ha utrymme att härbärgera också de här barnen.

Anf. 57 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Därmed tror jag att Göran Hägglund har svarat på sin egen fråga. Det görs alltså en individuell prövning av varje enskilt fall av människor som har det som sin arbetsuppgift mot bakgrund av det regelverk som vi i vanlig ordning har lagt fast. Uppenbarligen är det – jag kan inte siffrorna, men jag tror att det som Göran Hägglund säger är sant – så

att man i ett fall av fyra har kommit fram till: Okej, ni får stanna i Sverige. Ni har ett sådant skyddsbehov att det är riktigt och rätt.

Jag tror inte att vi ska ersätta den principen med av riksdagen tagna kollektiva beslut. Vi ska upprätthålla en god humanistisk tradition i vår flykting- och asylpolitik. Vi är det land i Europa som tar störst ansvar på detta område. Inget annat land kan tävla med oss. Det är inte en tävling vi är inne i, utan jag ser det som en moraliskt bjudande plikt. Det är egentligen ett friskhetstecken att vi i Sveriges riksdag har en diskussion av detta slag. Vi borde gå längre, tycker en stor riksdagsminoritet, medan majoriteten säger att de tror på det regelverk vi har och följer det, för med det kan vi leva upp till högt ställda krav på humanism och säkerhet.

Lagen om anställningsskydd

Anf. 58 LARS OHLY (v):

Herr talman! I går var jag i Dalsland, i Skåpafors i Bengtsfors kommun, och träffade anställda på Duni som har varslats om uppsägning därför att företaget ska flytta verksamhet till Polen. Det var mycket som upprörde mig, först och främst att företaget fem veckor innan varslat lades har delat verksamheten i två bolag. På det sättet omfattas de anställda på Duni inte av lagen om anställningsskydd och de turordningsregler som riksdagen har fastställt.

Det andra som upprör mig är att arbetslösheten på vissa håll i vårt land riskerar att bita sig fast vid långt över snittet, som det redan är för högt, i hela Sverige.

Därför har jag två frågor. Den första är: Är du beredd att diskutera en förändring av lagen om anställningsskydd för att täppa till de kryphål som samvetslösa företag använder sig av i dag? Fråga nummer två: Är du beredd att tillsammans med oss i Vänsterpartiet gå igenom de orter och regioner som har en väsentligt högre arbetslöshet än genomsnittet för att vi tillsammans ska kunna åtgärda den höga arbetslösheten på till exempel ställen som Bengtsfors kommun?

Anf. 59 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Jag vet inte om beskrivningen av det arbetsrättsliga tricksandet är korrekt, men är det så som Lars Ohly säger tycker jag att det sänder signalen: Skarp lagstiftningen. Där har jag sagt förut i kammaren vid frågestunder av det här slaget att vi har ett gemensamt intresse, många i den här kammaren, av att se till att vi klarar både kollektivavtal och arbetsrätt. Det är rättigheter som svenska löntagare har kämpat sig till, och dem tänker vi försvara. Vi tänker inte vara med om att de undergrävs genom den här typen av handlande.

Sedan har vi frågan om vi sedan ska göra en särskild genomgång för vissa utsatta orter. Ja, det finns skäl till detta inom regionalpolitikens, industripolitikens och näringspolitikens ramar. Samtidigt får vi passa oss för att vi inte från statens sida pekar ut vissa orter och regioner som varande hopplöst efter eller såsom förlorare. Det bör ske med omdöme och kompetens. Men jag uppfattar faktiskt att det samarbete vi redan har syftar till att förhindra att den här typen av kriser blommar ut, och det ska vi gärna fortsätta med.

Anf. 60 LARS OHLY (v):

Herr talman! Det som händer när man monterar ned maskinerna är att framtidshoppet flyr. När människor dessutom känner att de är orättvist behandlade därför att lagen om anställningsskydd inte längre omfattar dem på grund av detta tricksande, måste vi fundera över hur vi kan skärpa lagstiftningen så att de här kryphålen täpps till.

När vi i riksdagen förorsakar arbetslöshet, vilket kan ske till exempel genom att vi beslutar att lägga ned regementen på olika orter, tillsätter vi direkt utredningar och funderar över hur vi ska kunna stödja de orter som drabbas, mildra effekterna av den höga arbetslöshet som riskerar att komma efter det att våra politiska beslut har trätt i kraft. När privata företag fattar beslut som drabbar orter som Bengtsfors som kommer att få 16 % arbetslöshet när de varslade går ut utan jobb, måste vi fundera på samma sätt. Vi kan inte se till att Sverige delas så att vissa har en arbetslöshet på 3 eller 4 % medan andra en på 16, 17 eller 18 %.

Anf. 61 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Om det sista är jag naturligtvis enig med Lars Ohly. Vi måste hålla ihop landet, och ett viktigt sätt att göra det är att bekämpa arbetslösheten, och göra det inte bara i tillväxtregioner utan också i andra delar av landet.

Det finns en aspekt till på frågan om hur samvetslösa företag kan agera. Det är att den kapitalism som vi ju båda vill bekämpa inte längre är en nationell företeelse. Den är i allra högsta grad en internationell företeelse. Politiken som resulterar i lagar i den här församlingen räcker inte längre till för att utgöra en motvikt. Vi måste också ha ett internationellt samarbete. Det samarbetet tror jag att vi kan utveckla exempelvis inom den europeiska unionens ram och också i fackligt internationellt arbete. Om vi tror att det bara handlar om besluten här kommer vi snart att se att vi är tillspillogivna. Det gäller att vi förenar oss över nationsgränserna.

Bensinpriset

Anf. 62 KENNETH JOHANSSON (c):

Herr talman! I veckan ökade bensinpriset ännu en gång och är nu uppe i över 11 kr per liter. För många arbetande medborgare som är beroende av bilen innebär det här ytterligare en belastning på privatekonomin – höga kostnader för resor till och från arbetet eller när man ska skjutsa barnen till dagis eller fritidsaktiviteter. För många krymps de redan små marginalerna nu än mer.

Vid årsskiftet höjde regeringen och dess stödpartier skatten på bensin med ytterligare 15 öre plus moms. Samtidigt höjde man fordonsskatten. Miljöministern pratar om kommande bensinskattehöjningar. I andra sammanhang säger statsministern att det är klart att vi ska höja skatten mer. Därtill kommer en förväntad revision av taxeringsvärden, som slår kanske uppemot 4 000 kr om året för en normalvillaägare. För de många hederligt arbetande medborgarna i vårt land måste det här naturligtvis kännas provocerande.

Jag vill fråga statsministern vilket besked han har att ge de människor som den här veckan drabbas och har fått än mindre pengar kvar i sina plånböcker.

Prot. 2004/05:100
7 april

*Statsministerns
frågestund*

Anf. 63 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Över oljeschejkernas sätt att producera olja som driver upp priset på oljefat har vi inte mycket inflytande. Över dollarkursens fluktuation upp och ned, rörelse upp och ned, har vi heller inte särskilt mycket inflytande. Där har vi de två huvudsakliga orsakerna till de stigande bensinpriserna.

Sedan har vi också en beskattning av såväl bensin som diesel och eldningsolja i Sverige som ju syftar till att vi ska använda dessa resurser på ett försiktigare sätt. Det finns ett miljötänkande i den saken. Om det har vi varit överens i stora drag i den här kammaren. Jag har till och med genomfört en bensinskatt höjning tillsammans med Kenneth Johanssons parti en gång när jag var finansminister. Det satt inte alls hårt åt. Från tid till annan kan ju analysen växla.

Det är viktigt för oss att vi fortsätter vårt arbete med att använda energin på ett effektivare sätt. Det är viktigt att vi pressar inte minst bilindustrin att ta fram motorer som är energisnålare. Det är viktigt också att vi stöttar de människor som vill byta uppvärmningssystem i sina hus.

Allt det här håller vi på med, och det vet Kenneth Johansson om. Men vi tänker inte byta energipolitik i den meningen att vi ska sänka skatten när oljeschejkerna höjer sina vinster. Det skulle försätta oss i ett väldigt konstigt läge.

Anf. 64 KENNETH JOHANSSON (c):

Herr talman! Jag anser att vi aldrig får glömma att det finns många människor i det här landet som inte har något alternativ till bilen, oftast i områden där avstånden är långa.

Centerpartiet sade nej till bensinskatte- och fordonsskattehöjningen, och vi har föreslagit en höjning av reseavdraget motsvarande 20 kr per mil. Vi får aldrig glömma, statsministern, att det är många som tvingas vända på varje krona för att få det att gå ihop.

Jag inser att vi måste få andra bränslen i våra biltankar. Jag anser att vi måste gå en helt annan väg än den som i dag aviseras. Min väg är att gå över forskning och tydlig inriktning på att nya bilar ska få alternativa bränslen från år 2015. Regeringen har halverat energiforskningen och upprepade gånger hotat med att börja beskatta också biobränslen. För min del är det klart att detta är en väg som inte är särskilt bra att vandra på.

Anf. 65 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Det är inte bara människor i glesbygd som är beroende av bilen. Det är oerhört många i den här delen av Sverige som också är det. Jag skulle gissa att vi har de största reseavdragen per capita i Stockholms län därför att det är dåliga tvärförbindelser.

Så ser det ut. Bilen är ett nödvändigt inslag i vanliga människors vardag. Dessutom är bilen en frihetssymbol för många människor. Jag är uppvuxen i ett hem där vi från början fick använda oss av cykeln. Det var

sättet att transportera sig. När bilen kom fick vi en oerhörd frihet. Den tänker vi aldrig släppa.

Samtidigt är jag så pass erfaren som politiker, och det är ni också, att jag vet att det sätt vi driver fram bilarna på i dag förr eller senare kommer att förorsaka en klimatkatastrof. Det kan vi inte bara rycka på axlarna åt.

Det svåra vi ska göra är att se till att samtidigt som människor kan använda sina bilar ska vi introducera nya bränslen och förhoppningsvis bensinsnålare motorer som gör att vi också klarar miljökraven. Det är den balansgången vi går. Då kan vi inte varje gång oljeschejkerna höjer oljepriset diskutera att vi ska ändra vår skattepolitik.

Riksdagsbeslutet om apatiska barn

Anf. 66 PETER ERIKSSON (mp):

Herr talman! Det sägs att man ska tala om det varav hjärtat är fullt, och jag har lite svårt att helt avsluta den debatt vi hade i går om de flyktingbarn som det nyss var en dialog med Kristdemokraterna om.

För mig är det här oerhört märkligt. Jag läste i ett beslut från Utläningsnämnden från i mars i år om ett barn från Uzbekistan som är 13 år och som helt har förlorat kontrollen över sig själv och inte är nåbar längre. I beslutet stod det att flickan i och för sig hade behov av att stanna i Sverige men att kostnaderna skulle bli för höga och att vi har behov av en reglerad invandring, så därför går det inte. Är det verkligen en humanitär politik att kasta ut barn som mår så här dåligt?

Anf. 67 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Jag har utvecklat synen på den här frågan alldeles nyss och känner inget ytterligare behov av att göra det. Jag har väldigt svårt för att diskutera enskilda fall. Jag kan inte gå i god för att de uppgifter som Peter Eriksson lämnar är korrekta och att det är hela bilden vi nu får.

Det här är en fråga om metodval. Antingen tar vi beslut här i riksdagens kammare om att, som var idén i går, vi plockar ut en grupp människor och säger att nu får ni stanna eller också fortsätter vi den prövning vi nu har och tar beslut i enskilda fall utifrån enskilda förutsättningar.

Sedan får vi en ny instansordning så småningom, och den kommer att rymma andra inslag än dagens. Det är möjligt att en del oformligheter som vi har i dag kan komma att rättas till.

Samtidigt: Vi ska inte påstå någonting annat än att Sverige jämfört med Europa i övrigt har en generös asyl- och flyktingpolitik, för det har vi. Sedan kan den bli bättre rimligen. Men vi ska inte börja utifrån utgångspunkten att vi beskriver den som någonting som är hårt och stramt, därför att det är den inte jämfört med andra.

Anf. 68 PETER ERIKSSON (mp):

Herr talman! Det är riktigt att vi från årsskiftet får en ny instansordning när det gäller flyktingärenden. Jag tycker att det är bra. Det är en seger för allt rättstänkande.

Det är också ett skäl till att vi borde kunna rensa bordet från alla de ärenden som har funnits här i landet under lång tid, åtminstone de som

gäller barn som har drabbats av den sega, utdragna processen som svensk flyktingpolitik innebär och som i många fall mår väldigt illa.

Jag tycker att det här är ett läge där Socialdemokraterna och Göran Persson har en chans och en möjlighet att säga att flyktingbarnen som befinner sig i Sverige får stanna. När vi inför den nya ordningen kommer den nya processen att få bättre möjligheter att fungera så att också den slipper dra ut på lång tid.

Anf. 69 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Jag tror att det sämsta vi kunde göra gentemot den nya processen vore att börja med någon typ av amnesti. Då skulle vi bara skicka signalen också inför det nya att den prövning som går er emot i den nya ordningen kan så småningom också komma att överprövas. Vänta, det dyker upp en amnesti. Det kommer ett stort kollektivt beslut för er som inte får det beslut som ni önskar eller hoppas på.

Det här är ohyggligt svåra frågor. Det finns inte en ledamot här i kammaren som inte är berörd av dessa barns och föräldrars, familjers, situation. Samtidigt ska vi ha någon typ av ordning som gör att vi kan ta beslut som också i dessa fall är humanitära men också rationella. Det är inte lätt. Men kom inte och påstå att alla 174 som röstade emot förslaget i går eller för regeringslinjen skulle sakna känslor. Det gör vi inte, tvärtom.

Fredsavtalet mellan Etiopien och Eritrea

Anf. 70 MARIAM OSMAN SHERIFAY (s):

Herr talman! Enligt FN:s talesman i Etiopien har 70 000 etiopiska soldater förflyttats till gränsen mellan Etiopien och Eritrea. Detta är mycket oroväckande och ökar krigsriskerna avsevärt. Detta har skett trots att Etiopien har godkänt fredsavtalet som undertecknades i Alger för tre år sedan. Om det inte görs något nu kommer ett krig att bryta ut inom en snar framtid, och det innebär en stor humanitär katastrof.

Jag vill fråga statsministern om Sveriges hållning i denna konflikt och vad Sverige kan göra för att implementera fredsavtalet.

Anf. 71 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Detta krig får inte bryta ut. Det finns en risk för att så kan ske. Det är två av världens fattigaste länder som har en långvarig konflikt där säkert tiotusentals människor, om inte hundratusentals, har satt livet till, ännu fler om man räknar de vådor som svält och förnedring i övrigt har resulterat i.

Det finns en FN-uppgörelse om att lösa den här konflikten. Bland annat deltar vi i den med fem militära observatörer. Vi har också till uppgift att vara med och bevaka vapenstilleståndet. Sedan gör vi en omfattande humanitär insats. Gentemot Eritrea har den varit svår att utföra, därför att vi inte tycker att där visas respekt för mänskliga rättigheter på ett sådant sätt att biståndet kan bedrivas.

Gentemot Etiopien har vi sedan en lång tid haft ett utvecklat bistånd, 145 miljoner kronor per år under 2004. Detta till trots är det fred region-

en behöver. Utan fred mognar aldrig kornet till bröd, och det är bröd människor behöver för att överleva. Sådan är situationen.

Vi kan göra en del bilateralt. Det gör vi på plats. Men vi ska framför allt agera via FN och EU och se till att vi med allt vi kan åstadkomma undviker att det blir ytterligare ett öppet krig.

Krav vid offentlig upphandling

Anf. 72 CARL B HAMILTON (fp):

Herr talman! Med tanke på den höga arbetslösheten, totalt ungefär 8,5 %, och den stagnerande sysselsättningen är det inte förvånande att människor är angelägna om att behålla de jobb de har. Det här misslyckandet i regeringens politik är naturligtvis bakgrunden till dagens krav i Dagens Nyheter och Morgonekot om att endast företag som har ett svenskt kollektivavtal eller motsvarande ska få lägga anbud och leverera till stat, kommun och landsting. Men ett sådant krav vore närmast ett dråpslag mot de anställda i de företag som utestängs av en sådan regel, och de är många. Det är ungefär hälften av alla småföretag, en tredjedel av alla företag över huvud taget och 15–20 % av alla som är anställda i privata företag. Jag undrar: Är statsministern medveten om de här drastiska konsekvenserna för svenskars jobb och svenska företag av dagens regeringsinitiativ?

Anf. 73 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Vi är i allra högsta grad medvetna om kollektivavtalens betydelse på den svenska arbetsmarknaden. De är tillkomna för att ge ett skydd åt de lägst avlönade och de är ofta framförhandlade, ibland till och med efter konflikt, i solidaritet människor emellan för att också de som har de sämsta arbetsvillkoren ska få bättre betalt.

Vi har nu sett två stora attacker på de lägsta lönerna. Dels talar det ledande oppositionspartiet om att sänka ersättningsnivåerna i sjukförsäkring och a-kassa ned mot 60 %. Därmed underminerar man lägstralönerna. Dels har vi sett olika idéer om att gå runt kollektivavtalen och attackera lägstralönerna på så sätt. Vi ställer inte upp på detta. Vi kommer att försvara kollektivavtalen.

Det vore märkligt om det som är regel och praxis på svensk arbetsmarknad och syftar till att skydda de sämst ställda inte också skulle kunna vara ett rekvisit, en förutsättning, när man handlar upp i kommuner, landsting och stat. Jag tycker att det är mycket rimligt.

Ekonomiskt stöd till hemmavarande föräldrar

Anf. 74 MIKAEL OSCARSSON (kd):

Herr talman! Stressjukdomarna bland barn ökar. Utskrivningen av magsårsmediciner till små barn ökar till exempel kraftigt. På samma sätt är det med antidepressiva medel. Dagens är ett bra alternativ för många barn men inte för alla. Varje dagisplats subventioneras i dag med i genomsnitt 120 000 kr per år medan den som väljer att vara hemma själv och lösa det på egen hand får noll kronor. Det tycker jag är väldigt orättvist, och jag undrar: Kan statsministern tänka sig att öppna upp det här på

något vis, till exempel att ge möjlighet för de kommuner som önskar det att ge stöd till de föräldrar som vill vara hemma?

Till sist vill jag bara påminna om en artikel som jag såg före förra valet där det stod att statsministerns finaste barndomsminne var att hans mamma var hemma när han kom hem från skolan. Är inte det något som också dagens barn borde ges möjlighet att få uppleva?

Anf. 75 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Jag tror också att det stod någonting i den där artikeln om att det fanns nybakade bullar. Jag kan erkänna att det var en fin tid. Men det var ett annat Sverige, en annan tid. Ingen tror ju nu att vi kan ha den ordningen att vi ska ha en uppväxande generation som siktar på att dela familjelivet på så sätt att en arbetar hemma och den andra arbetar utanför hemmet – särskilt inte som vi ju vet att både unga män och unga kvinnor skaffar sig mycket goda utbildningar, kvinnor i större utsträckning än män. När vi vet om den saken vet vi också att vi kommer att vara beroende av dessa insatser i arbetslivet.

För att möjliggöra en sådan kombination krävs det bra barnomsorg. Det krävs daghem och förskolor som har ett pedagogiskt inslag. Inte sällan kan just de åren vara av avgörande betydelse för språkutvecklingen hos barn. Vi vill inte slå sönder förskolorna. Vi vill inte medverka till den typ av familjepolitik som Mikael Oscarsson talar om, som ju så småningom kommer att innebära en kvinnofälla. Vi tror inte på den. Vi tycker att den är gammalmodig. Även om vi som upplevde den en gång i tiden, i dåtidens Sverige, har goda minnen av den måste vi komma ihåg att det ser annorlunda ut i dag.

Rikstrafiken

Anf. 76 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Herr talman! Det aviseras en höjning av anslaget till Rikstrafiken. Det är ett positivt ställningstagande, som jag ser det, i och med att det stämmer väl överens med det förslag som Centerpartiet hade i samband med budgeten i höstas. Min fråga till statsministern är: Vilka ägardirektiv har regeringen för avsikt att ge Rikstrafiken för de nya pengarna? Bakgrunden till frågan är att Rikstrafiken om några veckor upphör med sitt stöd till den så kallade Uventrafiken, alltså tågtrafiken från Uppsala, Heby, Sala och ned via Katrineholm till Norrköping. Den här trafiken är viktig för den tvärgående kommunikationen genom Mälardalen.

De boende, inte bara i Katrineholm utan även i Sala, Heby, Uppsala, Västerås och Eskilstuna, skulle gärna vilja ha ett snabbt besked. Vad kommer att hända med den här trafiken, alltså vad kommer det att stå i de eventuella ägardirektiven?

Anf. 77 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Det var väl en viss felaktighet i beskrivningen. Den bana Jörgen Johansson beskriver *startar* väl i Katrineholm och går till Linköping, söderut, och sedan norrut till Heby och Sala. Det är så verkligheten ser ut.

Det är klart att detta ligger mig särskilt varmt om hjärtat. Det förstår ni allihop. Men när vi går in och ger direktiv till Rikstrafiken får man ju försöka hålla sig lite i skinnet så att man inte petar för mycket i de regleringsbrev som skrivs. Då får den myndighet som finns en omöjlig arbetsuppgift i att göra de avvägningar som ska göras.

Nu tillför vi hundra miljoner extra. Om det kommer att resultera i att Uventrafiken klaras? Det kan jag och Jörgen Johansson hoppas på. Men vi måste låta någon oberoende myndighet här faktiskt göra en bedömning och jämföra samhällsnyttan av denna trafik med exempelvis samhällsnyttan av en trafik i Norrlands inland eller någon annanstans. Trots allt har vi begränsade resurser.

EU:s bidrag till tobaksodling

Anf. 78 GABRIEL ROMANUS (fp):

Herr talman! I årets EU-budget ges ett bidrag till tobaksodling på 916 miljoner euro. Det är ganska många miljarder som går till produktion av cancer. Bidraget till forskning är ungefär 1,5 % av det bidraget. Det här fasas ut med 3,5 %, har jag räknat ut, de senaste två åren. Det betyder att det kan hålla på i 60 år om man håller den takten.

Jag har fått lära mig att detta måste tas upp i Europeiska rådet, där statsministern är vår representant. Min fråga är om statsministern är beredd att verka för en tidtabell som ger en betydligt snabbare avveckling av det här stödet och i stället en ökning av stödet till att förebygga cancer.

Anf. 79 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Vi är beredda att driva den frågan, och vi *har* drivit den. Men ni ska veta här i kammaren att det finns andra som driver en motsatt uppfattning. De är väl inte direkt så där oerhört stolta över produktionen som sådan och dess folkhälsoeffekter. Det talas det inte så mycket om. De ser det snarare som en jordbrukspolitisk fråga. Det är en gröda som man i vissa delar av Europa vill subventionera för att hålla i gång en landsbygd och en jordbruksnäring. Det är så det ligger till.

Ni vet ju vad regeringen tycker om den europeiska jordbrukspolitiken. Vi är inga vänner av den. Men samtidigt är vi ju i en minoritetsställning. Vad vi har att fundera över är om vi ska driva detta så långt att vi kortsluter processen i den här frågan. Om vi gör det, vad ska vi i så fall kasta in som förhandlingsbete och få tillbaka? Den typen av taktiska avvägningar finns ju alltid. Vi har inte valt att kortsluta förhandlingarna om tobakssubventionerna. Trots de negativa folkhälsoeffekterna har vi fått svälja den där dåliga uppgörelsen. Nu ska det fasas ut. Men det går, precis som Romanus säger, alldeles för sakta.

Psykisk ohälsa

Anf. 80 HILLEVI LARSSON (s):

Herr talman! Man brukar säga att kropp och själ hänger ihop. Men tyvärr upplever jag att kroppen är högre prioriterad. Det ser man inte minst inom vården där man har fokuserat mycket mer på fysiska åkom-

mor än på psykiska åkommor. Givetvis är det viktigast att ta hand om de psykiska sjukdomarna med allt elände som de leder till med självmord som det yttersta. Men jag tror även att man måste se det här i ett vidare perspektiv. Man kan se att psykisk ohälsa är en folksjukdom eftersom man inte behöver vara psykiskt sjuk för att må psykiskt dåligt.

Många människor går någon gång i sitt liv igenom en depression. Många barn och ungdomar mår väldigt dåligt och upplever inte att de får hjälp. Och detta kan vara en viktig bidragande orsak till att man börjar missbruka för att döva sin ångest, och sedan är missbruket huvudproblemet. Det blir givetvis problem att komma in på arbetsmarknaden. Man slås ut i förtid.

Därför tycker jag att man måste höja den här diskussionen. Det måste bli mycket mindre tabubelagt att må psykiskt dåligt. Jag tror att det skulle berika hela samhället.

Frågan är: Vilken är regeringens syn på den här frågan?

Anf. 81 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Jag skulle inte ha kunnat uttrycka detta bättre själv än Hillevi Larsson gjorde.

Det finns en kvardröjande uppfattning i samhället att psykiska sjukdomar är någonting som man smusslar med. Det är liksom inte riktigt rätt att lyfta upp dem i ljuset och visa upp dem. Det är en typ av påstådd svaghet som många människor är rädda för att visa. Ändå vet vi, precis som Hillevi Larsson, att det är väldigt många, i den här kammaren och annorstädes, som råkar ut för detta, själva eller i sin absoluta närhet. Så ser vardagen ut och har väl troligen alltid sett ut för levande och tänkande människor i social gemenskap. Sådana är vi. Sedan kanske samhällsutvecklingen ovanpå det har gjort det ännu tuffare med ideal som är svåra att nå upp till för unga människor och osäkerhet om försörjning och utkomst för dem som är mitt i livet. Det är mycket av krav som riktas mot enskilda människor som många gånger är ganska bräckliga. Solidaritet och sammanhållning är vad som krävs.

Maktmissbruk

Anf. 82 ERLING WÄLIVAARA (kd):

Herr talman! Berömmelse, framgång, seger, vinst, status, prestige, position och ställning är alla fenomen som är mer eller mindre förknippade med makt. Chefsställning och ledarskap är direkt förbundna med makt. Den goda makten kan man också tala om, den form av auktoritet som inte syftar till att styra och ställa utan är baserad på intuition, ödmjukhet, visdom och erfarenhet.

Jag vill inte peka finger åt någon. Men maktmissbruk som sker i samhället i snart sagt alla sammanhang är oroande. Det är en tydlig signal om att allt inte står riktigt rätt till.

Många människor söker i dag hjälp för olika beroenden, till exempel spelberoende och alkoholberoende. Men mig veterligt har ingen hittills sökt hjälp för sitt maktberoende och sitt maktmissbruk.

Min fråga till statsministern är: Ser statsministern någon möjlighet eller någon metod som kan hjälpa dem som uppenbarligen behöver hjälp med sitt maktberoende så att vi åtminstone kan minska maktmissbruket.

Anf. 83 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Det finns en mycket enkel åtgärd, Erling Wälivaara, och det handlar om alla vi människor som finns runtomkring – en riksdagsledamot, en företagsledare, en frikyrkopastor i en Knutbyförsamling eller en småfifflande kommunalkamrer. Det är människor, skröpliga, ofta ensamma, osäkra. Och jag tror att det bästa stödet som de kan få, eller ska jag säga vi eftersom vi talar om alla oss som sitter här eftersom vi är i en sådan position allihop, är att vi ser människan och att vi förstår att också de människor som har att utöva makt och ta ansvar ibland blir lämnade väldigt ensamma och att de som själva kanske borde förstå det bättre än andra inte alltid aktar för rov utan är de som först kastar stenen. Den typen av mänsklig insikt och den typen av beteende kan väl vara en bra avslutning att förespråka en frågestund som denna.

Anf. 84 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Därmed var denna frågestund med statsministern avslutad, och vi tackar statsministern och dem som har deltagit i diskussionen.

9 § (forts. från 7 §) **Idrottsfrågor** (forts. KrU5)

Anf. 85 KENT OLSSON (m) replik:

Herr talman! Då är vi i gång med debatten igen efter den här lilla pausen med statsministern.

Det var en ödmjuk Lars Wegendal som vi hörde tidigare. Det ska därför bli intressant att se vad detta kan innebära.

När vi talar om pengar vill jag bara ödmjukt tala om att Moderaterna har föreslagit 10 miljoner kronor mer i budgeten för idrott än Socialdemokraterna har gjort.

Jag ska komma till frågorna. Beträffande idrottens självständighet vill jag fråga: Hur ser Lars Wegendal på att alltfler inom idrotten alltmer börjar tycka att regeringen lägger sig i alltför mycket när det gäller vad idrotten använder sina pengar till? Det är fråga nummer ett.

Fråga nummer två handlar lite grann om det som vi var inne på tidigare. Hur ser Lars Wegendal på att många idrottsföreningar har olika typer av skatteproblem? Det är sagt att utredningen ska vara klar i december. När kan man räkna med att Helsingborgsfall inte kommer att inträffa? När blir sponsorreglerna helt klara? Och gäller utredningen även den ideella sektorn?

Lars Wegendal fick förut beröm här för att det hade ordnat sig med någon form av idrottskonto. Men om jag hörde rätt sade Lars Wegendal: Vi har inte ändrat oss. Det är en omtolkning av Skatteverket, inte av Socialdemokraterna.

Min tredje fråga är: Är det en omtolkning av Socialdemokraterna vad gäller ett eventuellt idrottskonto, eller är det inte en omtolkning av Socialdemokraterna utan bara en tolkning av Skatteverket?

Anf. 86 LARS WEGENDAL (s) replik:

Herr talman! Jag ska börja med självständigheten. Jag är inte speciellt förvånad över att Kent Olsson tar upp frågeställningen därför att vid

vartenda tillfälle som vi har idrottspolitiska debatter i den här kammaren är det den frågan som Kent Olsson alltid hänger upp sig på. Jag brukar också svara att idrotten är självständig. Den är en folkrörelse, och det finns en självständighet, och det slog vi fast i idrottspropositionen 1999, tror jag att det var.

Även om det är som Kent Olsson säger att enskilda representanter för idrotten tycker att detta är en klåfingrighet från regeringen har jag svårt att se i varje fall regleringsbrevet som en klåfingrighet. Där finns inte de små anslag som vi har hört talas om från vissa tjänstemäns sida.

Sedan kommer vi till den andra frågan, om skatteutredningen. Jag sitter ju inte i utredningen, och jag kan inte säga när regeringen i sin klokhetskommission kommer att lägga fram ett förslag. Men jag utgår från att det blir under det kommande året. För min del handlar det allra mest om att de små idrottsföreningarna, de som i dag har svårt att rekrytera styrelser, kassörer och annat, får rimliga villkor och förenklade regler så att de kan bedriva den verksamhet som de brinner för – den idrottsliga verksamheten. De ska inte behöva anlita en massa expertis för att klara ett bokslut eller vad det nu kan vara.

Anf. 87 KENT OLSSON (m) replik:

Herr talman! Jag tror att vi kan vara överens om att detta är viktigt för de små idrottsföreningarna. Det är skönt att det kommer någonting där så småningom, när vi nu har tryckt på, även om man ju alltid kan beklaga att allting tar lång tid.

Det gäller inte bara de små idrottsföreningarna, utan även de stora. Vi har ju fallet med Helsingborgsdomen och så vidare. Jag hoppas att detta inte kommer att inskränkas till de små föreningarna, även om det är nödvändigt för dem.

När det gäller självständigheten så är problemet att idrotten själv inte upplever att den har tillräckligt med självständighet. Det må så vara Lars Wegendal upplever att den har självständighet. Men alltfler kommer och säger: Vi tycker inte att vi är självständiga, utan vi tycker att regeringen petar för mycket! Då är det ett problem som jag tycker att Lars Wegendal borde ta åt sig lite mer av än att säga: Vi har skrivit regleringsbrev som ser ut så och så. Alltfler kommer ju och säger så här när man pratar med dem. De kanske inte alltid säger det till Lars Wegendal; det må så vara. Man slår ju oftast inte den hand som ger en peng. Men vi som tillhör oppositionen hör detta ganska ofta.

Jag fick inget besked om idrottskontot. Är det en omtolkning av Skatteverket, vilket i sig självt kan tyckas positivt? Eller har Socialdemokraterna ändrat sig vad gäller idrottskonto? För att Lars Wegendal inte ska slippa ifrån frågan vore jag tacksam om han svarar på den först så att inte tidsbrist blir anledningen till att den inte blir besvarad.

Har Socialdemokraterna ändrat uppfattning vad gäller idrottskonto eller inte?

Anf. 88 LARS WEGENDAL (s) replik:

Herr talman! Frågan handlar egentligen inte om idrottskonto eller icke. Här handlar det om att idrottare har möjlighet att bilda bolag på motsvarande sätt som artister har i dag, och på så sätt kan sprida ut sina inkomster över flera år mer än vad man nu har kunnat göra. Det är inte

Prot. 2004/05:100
7 april

föranlett av en lagändring, utan det är föranlett av en omtolkning av befintlig lag som Skatteverket har gjort. Det fungerar alltså alldeles säkert. Jag tror att detta egentligen är en väldigt liten del. Det handlar om en handfull idrottsutövare – elitidrottsmän och –kvinnor – så jag tror att det är en förhållandevis liten fråga egentligen.

När det gäller självständigheten så tror jag inte att det är som Kent Olsson säger – att man inte slår mot den hand som föder en. Så självständig är man faktiskt inom idrotten att man talar om vad man tycker och tänker, oavsett om det är Kent Olsson eller mig som de pratar om. Det känns rätt bra.

Jag tror inte heller att det är så att det är ett stort antal inom idrottens organisationer som de facto tycker att självständigheten har blivit begränsad.

Däremot upplever jag också att det i viss mån finns en obalans. Nu har vi under väldigt få år, fem år, ökat de statliga anslagen från ungefär 600 miljoner till 1 400–1 500 miljoner kronor. Det är klart att i och med att man får mer pengar så ökar självständigheten. Men det har uppstått en obalans mellan de administrativa kostnader som till exempel RF har tvingats in och hantera och de aktiviteter som sker ute i specialidrottsförbunden. Där tror jag att man i en diskussion om budgeten också får ta en diskussion med regeringen så att det blir en bättre balans.

Anf. 89 PETER PEDERSEN (v):

Herr talman! Det är tur att inte pulsen och andhämtningen syns i protokollet. Jag har just ägnat mig åt en språngmarsch hit eftersom jag hade missat att debatten började redan kvart i två. Men jag hann ju precis!

Vänsterpartiet står bakom idrottsbetänkandet i dess helhet. Vi har dock två särskilda yttranden, där vi lyfter fram det som även andra partier har tagit fram. Det är vikten av gemensamma rekreationsområden, satsning på breddidrott och folkhälsa.

Vi har också lyft fram det som vi har kallat för resekostnaderna. Det kostar ganska mycket pengar att utöva olika idrotter. Det finns en undersökning som Riksidrottsförbundet har gjort som visar att olika idrotter kostar olika mycket. Bland annat är kostnader för resor ut i landet en tung post, inte minst för föräldrarna som ska bekosta sina barns och ungdomars resor. Vi har blivit trygga när vi har läst och fått förklaringar om Handslaget. Även resekostnader kan alltså ingå i satsningar för att få ned kostnader för barns och ungdomars idrottande.

Som många andra här vill jag betona idrottens värde. Det är ett svårt område att diskutera eftersom vi är överens i sak om att idrottsfrågorna bäst sköts av idrottsrörelsen. Vi ska i möjligaste mån inte lägga oss i detaljer, utan vi ska kunna sätta villkor för bidragsgivning och så vidare.

Trots att det finns en reservation från några av de borgerliga partierna så uppfattar jag att det finns en stor enighet om att vi alla värnar idrottsrörelsens självständighet. Det framgår också tydligt av betänkandetexten. Det är en fristående folkrörelse, och vi politiker ska inte gå in och detaljstyra den verksamheten.

Eftersom vi är så överens så måste man väl ta upp det som vi inte är överens om. Boxning är en fascinerande sport. Den kan till och med slå in en kil i den borgerliga alliansen, där man ju annars är överens om allting. Även om man inte är överens så försöker man komma överens i slutändan för att visa det. Men boxning har man inte lyckats komma överens om!

För en gångs skull ska jag hålla med några av mina borgerliga meddebattörer, inte minst Lennart Kollmats från Folkpartiet. Vi i Vänstern har ställt oss bakom det initiativ som kulturutskottet tog för några år

sedan om att det skulle tillsättas en kampsportsutredning. Ingångsvinkeln var inte att alla var överens om att vi skulle förbjuda eller tillåta, utan vi hade helt olika synpunkter. Det var bra att en kampsportsutredning kom till. Betänkandet lades fram 2003. Precis som Lennart Kollmats har sagt så har ingenting hänt.

Jag lämnade in en skriftlig fråga till vår idrottsminister – den nye idrottsministern Bosse Ringholm – den 21 mars. Jag fick ett snabbt svar, den 31 mars. Men jag blev inte så mycket gladare av det. Han skriver följande: Mot bakgrund av remisskritiken kräver den fortsatta beredningen mer tid för överväganden. I avvaktan på resultatet av detta arbete avser jag inte nu ta initiativ till att ytterligare påskynda arbetet.

Det finns en risk att Lars Wegendal får stå här även nästa år och förklara varför vi inte har fått någon proposition.

För mig är det fullständigt ofattbart hur vi kan ha en ordning där vi förbjuder *en* idrotts professionella utövning i landet sedan den 1 januari 1970 medan vi tillåter andra idrotter med samma kampmoment och samma vinstmoment att utövas fritt, utan några som helst möjligheter till repressalier.

Det finns två vägar att gå. Antingen går man in och reglerar och styr upp vilken ordning som ska gälla för kampsporterna. Det var det som ensamutredaren kom fram till; det krävs någon typ av regelverk, men det är meningslöst att upprätthålla proffsboxningsförbudet. I stället borde man titta på kampsporter i sig, och inte bry sig så mycket om vad som är professionell del och inte professionell del.

Det är svårt att förstå att det ska behöva ta två tre år att komma fram till vilken myndighet som ska vara tillståndsmyndighet för att man ska kunna utöva en viss idrott. Eftersom detta är en personlig reservation så kan jag säga att jag är djupt kritisk mot den socialdemokratiska regeringen i frågan. Det tyder på en viss handlingsförlamning vad gäller att fatta beslut i en sådan här fråga.

Det kanske kan bero på att vissa ministrar gillar det här med kampsport och andra gör det inte och att man har lite svårt att komma överens inbördes. Vad vet jag? Men jag hoppas trots allt på någon typ av beslut.

Sedan skulle jag också vilja säga några ord till dem som har varit uppe och debatterat den här kampsportsfrågan. Birgitta Sellén från Centern säger att antalet smällar är farligt. Det kan man hålla med om. Jag skulle också vilja att ni tittade i statistiken över dem som ägnar sig åt amatörboxning. Då kommer ni att se att de ofta har gått betydligt fler matcher och betydligt fler ronder, och då också fått betydligt fler smällar än de som enbart har ägnat sig åt proffsboxning. Det finns en duktig boxningskommentator på Eurosport som heter Roger Pettersson. Han har gått ofantligt många boxningsmatcher som amatörboxare.

Vi kan vara överens om att slag är farliga. Men i utredningen kom det också fram att man inte kunde bevisa att boxning eller andra kampsporter skulle ge fler skador än andra idrotter. Däremot kunde man säga att det finns vissa idrottsspecifika skador. Spelar man fotboll drabbas man av en viss typ av skador, spelar man hockey är det en annan, spelar man golf är det en tredje och så vidare. Det finns inget belägg för det som har sagts här, att boxning skulle vara extremt farligt för sina utövare.

Det slogs också fast att en hjärnskakning är en hjärnskakning, oavsett hur man får den. Hjärnan bryr sig liksom inte om huruvida man får en

vänsterkrok, för att ta det just från det hållet, i boxning, en sjyst hård tackling mot sargen i ishockey eller ramlar av en häst under en ridtävling. En hjärnskakning är en hjärnskakning.

Om jag skulle ställa upp i en proffsboxningsmatch eller amatörboxningsmatch, eller för den delen flygande kilometern, skulle jag säkert kunna skada mig allvarligt. Jag är inte tränad för det. Vi kan inte utgå från oss själva och sätta oss in i situationen och säga: Nu ska jag åka flygande kilometern eller ställa upp i en proffsboxningsmatch, och där kommer jag att ta ska skada – alltså kommer alla andra också att ta skada. Det är ett märkligt sätt att resonera. De ju är tränade för en viss idrott.

Sedan kom Birgitta Sellén också in på unga thailändska killar som ägnar sig åt thaiboxning. Såvitt jag förstår är det väl fullt möjligt att ägna sig åt thaiboxning i Sverige, men inte åt boxning.

Nu uppstår det absurda, som jag tar upp i min fråga till ministern, att nu ska det arrangeras en så kallad K 1-gala i Stockholm i maj, och då kommer avdankade – och jag tror att de ursäktar mig om jag säger det – proffsboxare att ställa upp. De kommer att ge varandra en symbolisk spark, möjligtvis i baken, och sedan boxas i tre ronder. Då är tillåtet, för då kallas det K 1.

Jag tycker att det visar att tiden har runnit ifrån detta. Nu måste vi faktiskt vädja till regeringen att den kommer fram med ett förslag till beslut. Jag tolkar det som Lars Wegendal säger så att om man funderar på en tillsynsmyndighet är det någon typ av förändring som ska ske. Det tycker jag är positivt. Vi kan inte ha ett sådant tillstånd som vi har i dag där det bara blir en lek med ord och beror på vilken idrott man utövar.

Det är precis som Lars säger, nämligen att vissa andra idrotter är farligare men inte förbjudna. Jag säger inte att de ska förbjudas. Jag säger bara att det är rimligt att alla kampsportutövare på likartade villkor och med samma regelverk.

Sedan tycker jag att det är rörande att några av de partier som i andra sammanhang pratar om att det är viktigt att idrotten fattar självständiga beslut och att vi inte ska vara klåfingriga, i den här debatten säger att ronderna ska vara så här långa, man ska ha så tjocka handskar och så vidare. Man ska ha amatörboxningsregler. Då vill Folkpartiet helt plötsligt detaljreglera en viss idrott väldigt mycket. Jag ser fram emot att man kommer att säga att vi ska förbjuda sådana små rinkar som man spelar hockey på i NHL eftersom det kan innebära närmare kroppskontakt och att puckarna ska vara mjukare för att man inte ska få skador. Jag tror att vi politiker inte ska ägna oss åt sådant, utan det ska idrottsrörelsen själv göra om vi tror på våra ord.

Anf. 90 BIRGITTA SELLÉN (c) replik:

Herr talman! Peter Pedersen säger att vi inte är överens i alliansen. Kasta inte sten i glashus! Vi har suttit i riksdagen och lyssnat på Peter Pedersen och Charlotta Bjälkebring från samma parti som har fört en otrolig debatt här i kammaren. Vi är väl medvetna om att detta är en fråga där det inte handlar om blockpolitik. Det här är en helt annan sak. Det var ett slag under bältet. Tur att jag inte gick i däck.

Sedan tog Peter Pedersen upp en hel del andra saker som jag vill yttra mig om. Det handlar om reglerna. Britt Solbergs förslag talade om att om

man skulle tillåta proffsboxning i Sverige skulle man ändra reglerna. Då är min fråga: Tror Peter Pedersen – om vi skulle följa det förslaget och fatta det beslutet – att det kommer boxare från andra delar av världen och boxas under andra förhållanden i Sverige än i andra länder? Eller är vi så duktiga att vi skulle kunna påverka hela världen att införa bättre regler?

Jag tycker att det är bra att Vänsterpartiet vädjar om att utredningen ska komma. Anledningen till att jag bland annat tog upp thaiboxningen är att det är en sådan sport som man verkligen måste fundera över. Det är en kampsport som jag verkligen ifrågasätter om man ska ha i Sverige, och likadant är det med K 1. Det handlar inte bara om proffsboxningen. Det står också i vår motion att vi ska se över andra kampsporter. Jag skulle vilja höra hur Peter Pedersen ser på detta.

Det är väldigt tråkigt att Ringholm säger att det ska ta lite mer tid innan vi får rapporten. Jag hade redan planerat in en debatt med Lars Wendal strax före jul.

Anf. 91 PETER PEDERSEN (v) replik:

Herr talman! Jag tycker inte alls att jag slog under bältet. Jag tror att det framgår tydligt av protokollet att Vänsterpartiet inte är enigt. Partiets officiella hållning just nu är att vi ville att den här kampsportsutredningen skulle tillsättas. Vi avvaktar det spännande resultatet. Däremot är det väl ingen större hemlighet vad jag tycker i frågan. Jag tycker att det är rimligt att alla kampsporter ska utövas på lika villkor. Det är underförstått att jag inte tycker att vi ska förbjuda de här kampsporterna, för då får vi dem på andra håll under mycket märkligare omständigheter och utan kontroll.

Sedan tycker jag att detta med att ändra reglerna är komiskt. När vi pratar EU-frågor brukar ni alltid säga att om man går med i EU ska man vara med och påverka. Det har ju visat sig vara ganska svårt. I det här fallet är faktiskt Svenska Boxningsförbundet med i Europeiska Boxningsunionen, och det finns en proffsboxningskommission som kan kopplas in omedelbart om detta skulle bli tillåtet.

Jag kan boxningshistorien ganska väl, och det har skett en rad förändringar inom boxningssporten genom århundradenas gång. Alla har gått i något slags humanistisk riktning från inga handskar till handskar, till tjockare handskar, färre ronder, nya domarsystem och läkarkontroller.

Förut glömde jag säga att om man får en hjärnskakning i en boxningsmatch får man inte boxas på sex månader, tror jag. Det är åtminstone tre månader. I hockey kan man få en mycket allvarlig hjärnskada och sedan stå upp i en match två veckor senare. En hjärnskakning är alltid en hjärnskakning. I vissa frågor skulle faktiskt andra idrotter kunna lära sig av det säkerhetstänkande som finns inom boxningen.

Min poäng är att alla idrotter är bäst lämpade att utforma sina regelsystem. Vi ska utforma den yttre ramen. Vi ska bistå och poängtera att det är viktigt med säkerhet så att deltagarna inte tar skada. Där vill jag också hålla med en borgerlig företrädare och säga att jag tycker att det är direkt oförskämt att hävda att två boxare som ställer upp i en match mot varandra medvetet skulle gå in för att skada varandra. Det tror inte jag. Jag tror inte heller att den som sätter in en hård tackling i hockey gör det för att skada någon. Jag tycker att vi ska vara lite aktsamma med orden.

Anf. 92 BIRGITTA SELLEN (c) replik:

Herr talman! Jag kritiserade att man slår på alliansen när man inte är överens inom partierna själva.

Det är självfallet lika farligt att få en hjärnskakning när man blir tacklad i en hockeymatch. Visserligen sker det kanske mer eller mindre medvetet, men samtidigt är de medvetna om att de blir bestraffade. I boxning får man extrapoäng. Man får till och med extrapoäng om man vinner på knockout. Det är dessa signaler som är så fruktansvärt tråkiga.

Sedan säger Peter Pedersen att antalet smällar är farligt och att det är fler matcher och fler ronder inom amatörboxningen. Men de är kortare, boxarna har skydd och andra handskar, det är en annan matta och så vidare.

Det finns inte så mycket jag vill tillägga annat än att jag läste vad Verner Rydén, en socialdemokrat, sade 1913. Han sade: Något fulare, råare och otäckare än boxning kan jag inte tänka mig.

Jag kan delvis hålla med honom samtidigt som jag vill lägga till att det finns andra kampsporter som jag också tycker är väldigt fula, råa och otäcka.

Anf. 93 PETER PEDERSEN (v) replik:

Herr talman! Om jag bara får tid på mig till nästa idrottsdebatt ska jag hitta en massa korkade citat av manliga skribenter som skriver att det inte finns något äckligare än att se kvinnor som springer, spelar fotboll eller brottas. Det har funnits korkskallar i alla tider som haft förutfattade meningar.

Jag tycker att killar och tjejer ska få ägna sig åt vilka idrotter de vill. Det finns inga specifika idrotter för tjejer och killar. Jag gillar över huvud taget inte den typen av synpunkter. Jag kan förstå att man kan ogilla boxning, men man ska ha respekt för dem som gillar det. Det finns också de som gillar golf och de som ogillar golf.

Jag har dock svårt att se att en idrott i sig ska demoniseras på det sättet som sker i fråga om just en enda idrott, trots att alla här är överens om att det finns en rad andra kampsporter med likartade moment. Det minsta man då kan begära är väl att likartade idrotter ska behandlas utifrån ett likartat regelsystem. Det är väl ett slags konsensus här.

Det jag fortfarande hoppas på är inte att det ska komma en utredning som Birgitta sade – det var nog en felsägning – utan att det faktiskt kommer ett förslag från regeringen i den här frågan. Om det bara handlar om tillsyns- eller tillståndsmyndigheter borde man ha kunnat fixa det på två år.

Anf. 94 GUNVOR GERICSON (mp):

Herr talman! Miljöpartiet har inte några reservationer eller särskilda yttranden till betänkandet, vilket beror på att vi inte har någon ordinarie ledamot i utskottet. Jag vill därför passa på att utveckla Miljöpartiets syn på idrottspolitiken inom några delar och också skicka några signaler.

Fysisk rörelse är viktigt för att skapa god hälsa och välbefinnande för människor. I Sverige är idrottsrörelsen den största folkrörelsen, vilket flera tidigare talare varit inne på. Det är därför viktigt att vi förmår behålla dess karaktär av en bred, demokratisk rörelse där alla kan samlas

och umgås på lika villkor oavsett kön, etniskt ursprung eller sexuell läggning.

Samhällets resurser ska i första hand kanaliseras till ungdoms- och breddidrotten. Dam- och flickidrotten måste ges bättre förutsättningar och ekonomiska villkor än i dag. Till breddidrotten räknar vi också funktionshindrades idrott samt korp- och motionsidrott.

Friluftsliv har stor betydelse för människors hälsa och välbefinnande. Människan har grundläggande behov av både fysisk aktivitet och naturkontakt. Gränsen mellan friluftsliv och idrott är inte alltid knivskarp, men oavsett hur man definierar dem kan de komplettera varandra. Det är därför bra att statens stöd till friluftsliv tydliggjorts i ett eget område och att Friluftsrådet inrättats under Naturvårdsverket för att fördela medel till friluftorganisationerna.

När jag deltog i Idrottskommittén och tog fram underlag för det idrottspolitiska beslutet 1999 diskuterades idrottsrörelsens ställning ingående. Jag delar synen att verksamhetsmålen ska styra anslagens användning men inte styra idrottsrörelsens verksamhet. Riksdagen fastställer mål för olika politikområden, och därför bör de mål eller syften som styr den statliga bidragsgivningen till idrotten ha stora likheter med den, vilket också stöds i betänkandet. Det är bra.

Jämställdhet är ett av målen. Är då idrotten jämställd i dag? De flesta specialidrottsförbund har fler aktiva män än kvinnor. 57 av 67 förbund har minst 50 % aktiva män. Tio förbund domineras dock av kvinnor, det vill säga det finns mer än 50 % aktiva kvinnor i de förbunden. Det gäller ridsport, gymnastik, konstakning, gång, friidrott, danssport, simning, volleyboll, akademisk idrott och dövidrott. Men sett till antalet är den största idrotten bland tjejer fotboll med nästan 200 000 aktiva, tätt följt av gymnastik och ridsport.

Killars och tjejers idrottande värderas fortfarande olika både när det gäller attityder och regler. Det som tjejer gör ses inte alltid som sport eller idrott och är oftare belagt med relativt stora avgifter, till exempel att gå på Friskis & Sveltis eller jazzgympa. Riksidrottsförbundet med sin ställning som myndighet – eller i stället för myndighet – behöver, när det gäller att fördela de statliga stöden, lyfta blicken och se att det behövs tydligare åtgärder för att förändra attityder och värderingar. Och visst ska idrotten ha en självständig ställning, men de statliga medlen ska användas på ett sådant sätt att syftet med bidragen nås.

Det lät på Lars Wegendal som om han var nöjd med jämställdheten. Detta nyanserades dock i replikskiftet med Kenneth Lantz, vilket jag är glad för. Det finns några exempel på att det faktiskt behöver vidtas en del åtgärder också inom Riksidrottsförbundet. Det är oacceptabelt att RF fortfarande har kvar regler som gör att Ishockeyförbundet kan strunta i de tjejer som söker till hockeygymnasiet. Fri kvotering heter det, och endast killar får gå utbildningarna. Så ser det ut på de statligt finansierade riksidrottsgymnasierna i hockey – detta ett år då VM arrangeras i Sverige. Ja, det pågår faktiskt just nu.

Bandyförbundet har krav på sig att ta in minst 30 % tjejer, och då tävlar de mot varandra om platserna. En tjej som söker till hockeyns två riksgymnasier jämförs med killarna. Så sent som i mars i år sade Ishockeyförbundets ordförande Christer Englund att han tror att det blir tufft för

tjejer att gå tillsammans med landets bästa killar. Så lät det också inom fotbollen på 70- och 80-talen. Tänk att vi inte kommit längre år 2005!

Det är jättebra att RF jobbar med 3 R-metoden, men den behöver också omsättas i praktik. Att det på stämman i år kommer att läggas fram en ny jämställdhetsplan är nödvändigt för att den konservativa syn som Ishockeyförbundets ordförande gav uttryck för ska förändras. Också det kommande valet av ny ordförande i RF är en signal i organisationen, och personligen hoppas jag att RF ska ha kraft att välja sin nuvarande vice ordförande till ny ordförande. Det blir i så fall första gången som RF får en kvinnlig ordförande. Första gången sedan 1904!

Handslagets satsning på jämställdhet och idrott är nödvändig, liksom den nya jämställdhetsplanen för RF. Det är en viktig del för att RF ska kunna följa med i sin tid.

När det gäller alkohol och dopning kunde man nyligen läsa att idrottande ungdomar super mer än andra. Det var rubriken på en undersökning som professor Mats Trondman lagt fram vid Malmö högskola. Hans undersökning visar att de som tränar eller tävlar nästan varje dag också dricker alkohol oftare än andra samt att de dricker större mängder och i större utsträckning för att bli fulla. Dessa resultat är anmärkningsvärda. Detta visar att idrottsrörelsen misslyckats med sitt arbete i alkoholfrågan.

Under 2000–2003 samverkade Riksidrottsförbundet och IOGT-NTO i projektet Attityd, men vilka resultat har projektet gett? Uppenbarligen har man misslyckats, och kanske behöver idrottsrörelsen ta hjälp beträffande vilka metoder som är effektiva i folkhälsoarbetet. Folkhälsoinstitutet har forskning på det området. Idrott och alkohol hör inte ihop, och idrotten med sitt starka samhällsstöd ska inte vara en inkörsport för ökad alkoholkonsumtion.

Enligt Sorad, som också gör undersökningar när det gäller konsumtion av alkohol, dricker ungdomar i högstadiet faktiskt mindre i dag än på 70-talet. Men från 18 till 25 år är ökningen kraftig. Där ligger konsumtionen i nivå med 1900-talets början. I det perspektivet är Mats Trondmans undersökning mycket alarmerande.

Att kända idrottsprofiler gör reklam för öl är en signal. Är det en utveckling inom idrottsrörelsen som riksdagen vill ge stöd åt? Nej, det tycker inte jag. Det räcker inte att man är restriktiv och återhållsam, och att föräldrarna ska vara positiva förebilder, när man samtidigt tycker att bryggeriföretagens sponsring av idrott är okontroversiell och helt okej. Här finns en stor utmaning för RF.

Ett annat samhällsproblem, som inte bara är ett isolerat idrottsproblem, är dopning. Det är viktigt att fortsätta arbetet mot dopning på bred front, vilket utskottsbetänkandet också lyfter fram. Det är bra. Det behövs ett arbete på bred front på många olika områden i samhället, både inom idrotten, på de privata gymmen, och via olika myndigheter.

Att dopa sig med anabola steroider kan liknas vid anorexi. Ett sätt att förbättra arbetet är att privata gym gör upp med sina brukare så att det blir tillåtet med oanmälda tester.

Jag hade egentligen inte tänkt ta upp detta med boxning, men eftersom så många har varit uppe och pratat om boxning och kampsporter vill jag säga att jag delar den uppfattning som Lennart Kollmats har framfört.

Det finns också ett antal etikfrågor som jag hade tänkt lyfta fram. Kort vill jag säga att RF gör många bra saker, men det finns några saker som man behöver förändra. Ett exempel på det är de otidsenliga reglerna kring prisutdelningen på Idrottsgalan. Där är det fortfarande så att idrottare med funktionshinder inte kan bli bästa manliga eller kvinnliga idrottare. Det behöver förändras.

Anf. 95 LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Herr talman! Att idrotten inte får bli ett politiskt verktyg har flera varit inne på. Jag kan bara instämma i det som Kent Olsson förde fram när han var uppe i talarstolen tidigare.

Jag har under hösten väckt en motion om behovet av bättre stöd för ungdomar och vuxna med ätstörningar. Nu kom denna motion att hamna hos kulturutskottet, under idrottsfrågor, men egentligen berör detta väldigt mycket mer än idrottsfrågorna.

Jag har i och för sig inga invändningar mot den text som finns i betänkandet. Men ätstörningar – anorexi och bulimi – handlar också om sjukvård, fördelning av föreningsstöd, skolhälso- och skolmat över huvud taget, matkultur, reklam och – tror jag – brist på tid och brist på samtal mellan unga och vuxna.

Vi inser alla att allt detta inte går att lösa på politisk väg. Men jag tror ändå att det är viktigt att även politiker markerar den här frågans vidd.

Jag vet att Riksidrottsförbundet har givit ut en skrift om ätstörningar. Jag har läst den. Jag tror och hoppas att de i sitt arbete med bland annat frivilliga stödorganisationer som Anorexi-bulimi-kontakt också jobbar vidare med detta. Anorexi-bulimi-kontakt är en förening som finns på ett tiotal orter i landet. De skulle kunna göra mycket bra tillsammans, för idrottare – framför allt elitidrottare – drabbas av ätstörningar i högre grad än andra.

Det är också tydligt, herr talman, att det som länge har varit en flick- eller kvinnofråga nu också har blivit aktuellt för pojkar och unga män. Och debutåldern sjunker. Jag har i kontakter med ätstörningskliniker fått höra om nioåringar som har fullt utvecklad anorexi – även pojkar.

Hur laddat och svårt detta är visas också av att sådant som vi är positiva till – sundhets- och sportveckor på skolorna – kan sätta i gång bantning och därmed ätstörningar. Enligt vad Riksidrottsförbundet skriver i sin publikation har det inte hänt särskilt mycket inom forskningen under de senaste 50 åren. Behandlingsresultaten, skriver man, är i dag ungefär desamma som på 1950-talet. Den genomsnittliga dödligheten ligger på 5 %. Det är en av 20. Det är ganska mycket. Knappt varannan blir fullt återställd. Många utvecklar faktiskt en kronisk anorexi eller bulimi.

Förhoppningsvis är rapporten från Riksidrottsförbundet målad i dova färger. Men fakta visar att ätstörningar drabbar alltfler. Slutsatsen är given: Det behövs mer kunskap och fler behandlingsplatser.

Hur vanligt är då detta? Det är naturligtvis svårt att säga, men stödföreningen Anorexi-bulimi-kontakt räknar med närmare 300 000 personer bara i Sverige. De allra flesta är flickor eller unga kvinnor, men pojkar kommer även här. Och detta smittar. Det vet man. Vårdpersonalen vet det. Man kan se det på remisser från vissa skolor där ätstörningarna ökar – det är en social smitta.

I somras försökte jag av olika skäl leta fram kunskap om detta och sökte litteratur i bokhandlar. Jag fick leta ganska länge innan jag fann något som var användbart. Däremot fanns det väldigt mycket böcker som handlade om viktnedgång och om den lycka som bor i en smärt kropp. Många myndigheter har fångat upp detta, inte minst Folkhälsoinstitutet, som koncentrerar sina insatser på problemen med fetma och stillasittande.

Mer än hälften av alla överviktiga är män. Ändå är 85 % av medlemmarna i Viktväktarna kvinnor. Likadant är det på den populära sajt som Aftonbladet har.

Anorexi och bulimi är smygande sjukdomar, och det är svårt att få den som har blivit sjuk att förstå att han eller hon behöver vård, och det är också svårt att få hjälp. Kötiderna är långa. Jag kan själv vittna om det, och det kan säkert också många andra göra som har pratat med vuxna som har ungdomar med ätstörningar i sin närhet.

När sjukvården bedömer att det är dags för vård kan anorexin eller bulimin vara så långt gången att kroppen har tagit skada för livet. Fråga bland era vänner och bekanta, så kommer ni att märka att denna skamfyllda sjukdom är mycket vanligare än ni tror! Ungdomar – tonåringar – som kanske väger bara 40 kilo kan på sjukhuset få höra att de inte är sjuka nog. Då undrar man: Hur långt ska det behöva gå? Det händer att man säger till dem som har fyllt 20 att de är för gamla för att läggas in för vård.

Enligt Socialstyrelsens medicinska faktabas, där den senaste siffran jag har hittat är från 1992, kostade en patient med ätstörningar mellan 1,6 och 2 miljoner kronor i 1992 års penningvärde. Då inräknas inte det personliga lidandet och andra samhällskostnader. Det är alltså bara de fysiska kostnaderna i sjukvården.

Jag hoppas att vi politiker bidrar till att ta bort den skuld- och skamstämpel som fortfarande finns här. Detta innefattar att vi söker kunskap. Det hoppas jag att man kommer att fortsätta göra hos Riksidrottsförbundet.

Anf. 96 PETER PEDERSEN (v) replik:

Herr talman! Jag vill bara ge beröm till Moderaterna och till Lena Adelsohn Liljeroth för att hon tar upp den här frågan.

Vi hade en diskussion om detta i kulturutskottet. Det är en balansgång mellan att man å ena sidan talar om vikten av fysisk aktivitet för att hålla tillbaka fetma och övervikt och att man å andra sidan lyfter fram betydelsen av att vara vältränad inom idrotten och så vidare. Då får man lätt ett problem.

Utskottet nämner lite grann om idrottsledarnas betydelse, inte minst för de tjejer som utövar idrott. Som ledare måste man vara oerhört akt-sam med hur man uttrycker sig. Jag känner till flera exempel på unga tjejer i 16-17-18-årsåldern som uppfattar sig som jättestora och jätteklumpiga fastän de är vältränade och kanske väger fem sex kilo mer för att de har mer muskler än sina kompisar. Om man som idrottsledare då börjar säga att hon måste gå ned fem kilo för att bli en bättre fotbollsspelare, backhoppare eller vad det nu kan vara, då tar man på sig ett stort negativt ansvar.

Här tror jag att vi politiker kan göra något vid de träffar vi alla har med Riksidrottsförbundet – inte så att man toppstyr, men så att man förklarar att det är mycket viktigt att man har en bra balansgång mellan talet om övervikt och fysisk träning. Det är trots allt bättre att man har bra kondition och lite övervikt än att man till varje pris är liten och nätt och väger lite.

Vi kan göra en politisk markering här. Vi kan inte ha en ordning där idrotten alltmer sexifieras, det vill säga att man gör en sak av att exponera en vacker idrottskropp, oavsett om det gäller en man eller en kvinna, och att om man gör det så tjänar man mycket pengar även om man kommer sist i tävlingen. Det gäller bara att vara tillräckligt vacker, vilket tävlingen inte handlade om från början.

Här tror jag att vi kan bidra till en diskussion och i debattform gå till attack mot de idrottsförbund som faktiskt uppmanar sina kvinnliga idrottsutövare att bära kortare shorts eller mindre kläder för att de ska vara mer attraktiva att titta på. Då undrar man vem de har som publik. Om de har en inriktning av den typen förvärrar det den problematik som Lena tog upp.

Anf. 97 LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik:

Herr talman! Jag tänker av förklarliga skäl inte gå i polemik. Jag kan bara hålla med. Jag är glad att du tog upp de trådarna. Det är precis som du säger. Det är svårt att gå in och ha synpunkter på vad Riksidrottsförbundet ska ägna sig åt eller vad idrottsrörelsen ska göra. Däremot tycker jag att vi som folkvalda har ett ansvar att själva lära oss mer om detta och att tala om det när vi får de möjligheterna.

Hela skönhetsidealet består av smärta kroppar och den perfekta ytan. Jämställdheten är inte alltid av godo. Nu är en ökande del av dem som opererar sig på så kallade skönhetsklinker män. Det har varit en ökning med 150 % under de senaste åren.

Såväl en av tio kvinnor som en av tio män säger sig vilja lägga in sig för operation. För männen handlar det mycket om muskelimplantat i vader, i mage och i annat. Nu menar jag inte att vi ska lägga oss i detta från kulturutskottets sida. Men jag kan inte låta bli att reflektera över just detta.

I övrigt kan jag bara hålla med. Det här är en fråga även för oss.

Anf. 98 PETER PEDERSEN (v) replik:

Herr talman! Min poäng är att det är viktigt att markera gränsen. Övervikt och anorexi är två sidor av samma sak. Det är väldigt viktigt hur man ger den information som ger inom Riksidrottsförbundet. Jag tror att man har väldigt goda avsikter på det här området liksom när det gäller dopningsfrågor och jämställdhetsfrågor.

Jag tror inte att problemet är Riksidrottsförbundet. Problemet är att få ut kunskapen och medvetenheten till organisationer och till omklädningsrummet. Där tror jag att vi kan hjälpa till. Vi har säkert uppgifter och träffar olika idrottsledare. Vi ska inte bara bidra till den ständiga diskussionen om att det är bra att ha ett visst BMI utan också fokusera på andra frågor.

Om vi får en inriktning som ska exponera fler kroppar – mer kropp, så att säga – tror jag inte att det är till fördel för dem som känner att de

har något kilo för mycket. Då kommer de att ägna sig åt någonting annat. Det vore en oerhört trist utveckling.

Det är lite konstigt. Simmare sätter på sig mer kläder, och de som ägnar sig åt volleyboll sätter på sig mindre. Det är en något märklig ordning. Jag tror inte att det är en ren tillfällighet att det är på det sättet.

Även om inte de andra partiernas representanter varit uppe i debatten tror jag att vi är rörande överens om detta. Här finns ett stort område där vi som politiker och inte minst också som föräldrar kan göra en insats. Vi kan ta ned det på rätt nivå och ha en vettig diskussion. Vi ska inte ha den ständiga diskussionen om att jaga BMI som ska vara perfekt.

Anf. 99 LARS-IVAR ERICSON (c):

Herr talman! År 1970 fick jag lära mig ett nytt ord. Jag vet inte om det ordet var en konstruktion av en inspirerad föreläsare eller om det redan fanns i svenska språket. Ordet var kontaktivitet. Jag vill ge er det ordet i dag, ni som debatterar idrottsfrågor och ni som lyssnar till debatten.

Just ordet kontaktivitet kännetecknar idrotten. Kontakt och aktivitet. Människor i alla åldrar kommer samman för att vara aktiva i någon idrott. En boll, en karta, en höjdhopsställning och skidstavar är några exempel som kan väcka lusten att röra på sig, att motionera och att tävla.

Tänk om alla människor skulle få tillfälle till idrott och motion. Då skulle Sverige, ja, hela världen, må betydligt bättre. Kontaktivitet: låt mig ge ett litet exempel på detta.

Året var 1980 och jag var ledare för en ungdomsgrupp som åkte till Kreta. Några ur gruppen kommer en förmiddag och säger: I eftermiddag ska vi spela fotboll mot grekiska kompisar. Vi kunde inte varandras språk, men det var intresset för fotboll som förenade oss. Det blev en minnesvärd match. Det stod 1–1 efter första halvlek, men efter den andra halvleken blev det förlust med 1–5. Det var varmt. Men det betydde inget. Nu följde dagar av vänskap.

Idrotten bygger broar. Det finns många exempel på detta. Det är alltifrån Nordiska parlamentariskmästerskapen på skidor med deltagare från Sverige, Norge och Finland till fotbollsmatchen mellan de boende på flyktingförläggningen och byns fotbollslag. Båda evenemangen följdes av måltid och underhållning.

För att bygga dessa idrottsliga broar krävs det bra ledare, idrottsanläggningar och stöd från samhället. Jag tycker mig märka en större förståelse för vad idrotten kan hjälpa till med. Orsaken kan vara man alltmer uppmärksammar problemet med barns och ungdomars övervikt. Här kan idrottsföreningarna göra goda insatser. Låt mig ändå påminna om det som Centerpartiet lyft fram i flera motioner. Det gäller behovet av näridrottsplatser där det ges tillfälle för spontanidrott.

Min generation samlades på kvällarna till friidrott, fotboll eller hockey. Det behövdes inga omklädningsrum, utan det räckte med en gräsplan eller isen på en större vattensamling. Jag är realist och inser att det krävs mera nu. Men det är inte alltid de stora arenorna som får människorna att börja att motionera.

Birgitta Sellén har i sitt anförande berört Centerpartiets inställning i idrottsfrågor. Jag kan bara instämma i det som hon har sagt. Jag vill naturligtvis också ytterligare understryka hur viktigt det är att Åre-Öster-

sund tilldelas OS. Östersund är en av garnisonsnedläggningen hårt drabbad ort. Den behöver återfå tron på framtiden. Här tror jag att OS-satsningen är ett viktigt medel.

Idrotten är viktig. Den har varit en viktig del av mitt liv och kommer att vara det. Jag är i princip positiv till all idrottsutövning med något undantag. Jag tänker på det som har berörts tidigare här i talarstolen, nämligen proffsboxning och brutal kampsport. Jag har kommit fram till denna inställning efter att ha diskuterat proffsboxningen med hjärnforskare och tagit del av deras forskningsrön. Proffsboxning och brutal kampsport ryms inte i min definition av ordet kontaktivitet.

Anf. 100 HÅKAN LARSSON (c):

Herr talman! Det är väldigt trevligt att sitta och lyssna på den här debatten. Den visar att det finns en väldigt bred enighet om idrottens roll och den positiva betydelse den har i det svenska samhället.

Jag vill som en av motionärerna vad gäller OS ta upp frågan om olympiska vinterspel i Östersund och Åre. Jag vill understryka vikten av att vi får till stånd en nationell samling kring en svensk ansökan.

Utskottsmajoriteten ger i betänkandet en bra och riktig redogörelse för läget i förberedelsearbetet inför en eventuell ansökan. Vad jag däremot tycker är beklagligt är att man avstyrker de aktuella motionerna med hänvisning till det arbete som påbörjats för en ansökan om vinter-OS.

Det tycker jag är en konstig motivering. Nog borde utskottet ha kunnat samla sig bakom en tydlig förhoppning om att detta arbete ska leda fram till ett positivt resultat. Jag hoppas och tror emellertid att ett sådant ställningstagande kommer, och ju förr desto bättre.

Förberedelsearbetet med olika förstudier inför en OS-ansökan pågår för fullt. Sveriges Olympiska Kommitté, Riksidrottsstyrelsen och värdkommunerna deltar där aktivt. Även företrädare för Regeringskansliet följer det arbetet.

Vad jag förstår går arbetet bra. I januari nästa år ska en första intresseanmälan vara inlämnad till Internationella Olympiska Kommittén. IOK kommer sedan att redovisa sin bedömning av intresseanmälningarna under hösten 2006. De kandidater som då finns kvar kommer därefter att noga utvärderas, och sedan blir det ett definitivt beslut under hösten 2007 om vilket land och vilken ort som får stå värd för de olympiska vinterlekarna 2014.

Förutsättningarna för att Östersund och Åre ska få arrangera vinter-OS 2014 är egentligen mycket goda, ja, närmast excellenta, som det heter nu för tiden.

Vinterspelen 2010 kommer att genomföras i Vancouver i Kanada, varför mycket tyder på att nästa OS därefter kommer att arrangeras i Europa. Östersund och Åre har ypperliga idrottsmässiga och klimatmässiga förutsättningar att få stå värd. Att alpina VM 2007 går av stapeln i Åre och VM i skidskytte 2008 i Östersund är bra förberedelser. Lägg till detta att Sverige har ett välförtjänt internationellt rykte om att kunna genomföra stora idrottsliga arrangemang på ett utomordentligt bra sätt.

Ett vinter-OS blir inte bara en fantastisk idrottsfest. Det skulle också innebära ett verkligt lyft för en hel region – och det är en region som verkligen behöver detta lyft. Infrastrukturen skulle rustas upp, och tur-

ismen skulle få en väldigt viktig vitamininjektion. Ett vinter-OS i Östersund och Åre skulle långsiktigt stärka hela Mitt-Sverige.

I Jämtlands län finns ett starkt stöd för en ny OS-kandidatur, men man inser samtidigt att ska kandidaturen bli framgångsrik kräver det den här gången en helhjärtad nationell uppbackning. Det kräver att såväl regering och riksdag som idrottsrörelsen och näringslivet ställer upp och ser fördelarna med ett svenskt vinter-OS. Därför förväntar jag mig att vi så snart som möjligt får ett positivt ställningstagande från en samlad riksdag för ett vinter-OS i Östersund och Åre 2014.

I detta anförande instämde Lars-Ivar Ericson och Birgitta Sellén (båda c) samt Hans Backman och Lennart Kollmats (båda fp).

Anf. 101 SVEN BERGSTRÖM (c):

Herr talman! Låt mig få börja med att instämma i Birgitta Selléns, Lars-Ivar Ericsons och Håkan Larssons tidigare anföranden här i kammaren, inte minst när det gäller behovet av en kraftsamling för vinter-OS i Sverige samt vår kritiska syn på proffsboxning och andra, liknande kampsporter.

Herr talman! I februari kom ännu en påminnelse om att svenska folket i allmänhet och ungdomsgenerationen i synnerhet behöver motionera mera. Denna gång var det Folkhälsoinstitutet och Livsmedelsverket som presenterade en handlingsplan för goda matvanor och ökad fysisk aktivitet.

Under de senaste åren har skolledare, läkare, sjukgymnaster, idrottslärare med flera vid många tillfällen pekat på de växande problemen med övervikt, dålig kondition och ökande ohälsa som kan konstateras inte minst bland barn och ungdomar. En bidragande orsak är naturligtvis att de flesta gymnasieskolor endast erbjuder en timme idrott per vecka.

När vi rör oss allt mindre, äter oregelbundet och alltmer av snabbmat samtidigt som stressen i arbetslivet breder ut sig, sätter det sina spår. Vi som hade möjlighet att vara med på författarmorgonen i biblioteket här i riksdagen i dag kunde än en gång få det bekräftat på ett lysande sätt.

Folkhälsan i allmänhet och ungdomars hälsa i synnerhet blir allt sämre. Problem med rygg och nacke, övervikt och dålig kondition är några av de symtom som ökat i omfattning. Många rökande, särskilt bland unga flickor, liksom växande drogmissbruk bland ungdomar är andra illavarslande signaler.

Detta är nu inte bara svenska fenomen. Enligt Världshälsoorganisationen är fysisk inaktivitet den största enskilda riskfaktorn för ohälsa världen över. Kunskapen finns alltså. Om vi inte får människor att ändra livsmönster, äta bättre och röra sig regelbundet, helst åtminstone en halvtimme varje dag, kan vi se fram emot mer av ohälsa, ökande sjukvårdskostnader och ett sämre välbefinnande.

Det är här som idrotten har en så viktig roll att spela. I den handlingsplan som jag nämnde pekas på idrottsrörelsens viktiga roll. Bland annat förordas att idrottsrörelsen i samarbete med landstingen bör utbilda ledare i fysisk aktivitet på recept, enligt en metod framtagen av SISU Idrottsutbildarna. Fyss alltså i stället för Fass – motion hellre än läkemedel!

Det här har prövats tidigare i olika former. För några år sedan bedrevs kampanjen Sätt Sverige i rörelse, i samarbete mellan idrottsrörelsen och Folkhälsoinstitutet. På många håll gav den påtagligt god effekt.

Nu behövs en rejäl satsning igen, och jag är övertygad om att idrottsrörelsen här är beredd att göra en stor insats. Det handlar inte bara om att bidra till en bättre folkhälsa. Det är också en väldig möjlighet att få fler barn, ungdomar och vuxna att upptäcka glädjen och tjusningen med idrott och motion.

Med detta, herr talman, står jag också bakom de reservationer som Centern är med på i betänkandet, men jag yrkar bifall särskilt till reservation nr 10.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 13 §.)

10 § Riksrevisionens granskning av stödet till idrottsrörelsen och folkbildningen

Föredrogs
kulturutskottets betänkande 2004/05:KrU6
Riksrevisionens granskning av stödet till idrottsrörelsen och folkbildningen (framst. 2004/05:RRS7).

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 13 §.)

11 § Radio- och tv-frågor

Föredrogs
kulturutskottets betänkande 2004/05:KrU8
Radio- och TV-frågor.

Anf. 102 INGER NORDLANDER (s):

Herr talman! Då ska vi byta ämnesområde, från idrott till radio och tv. Bägge områdena har stort folkligt intresse. Det betänkande som vi ska debattera gäller radio- och tv-frågor, och det handlar om sändningsverksamheten i Sveriges Radio, Sveriges Television och Utbildningsradion.

Radio- och tv-frågor är ett område som intresserar de flesta, och det visar sig också i den mängd motioner som behandlas i detta betänkande. Dessa motioner kommer från den allmänna motionstiden, och det gäller både 2003 och 2004. Men det finns också ett stort ökat intresse från allmänheten för radio- och tv-förhållanden. Det kan bero på att de analoga tv-sändningarna ska upphöra och ersättas av digital-tv.

De motioner som behandlas i detta betänkande berör det mesta inom *public service*-verksamheten, såsom sponsringsregler, prissättning på Sveriges Televisions arkivmaterial, renodling av Utbildningsradion, täckning för Sveriges Radios sändningar, utförsäljning av programkanaler med mera.

De områden som har dragit till sig de flesta motionerna handlar om den framtida inriktningen på *public service*-verksamheten, de framtida riktlinjerna för programmen och hur deras finansiering ska ske. Med andra ord: Hur ska den framtida radio- och tv-verksamheten utvecklas, utformas och betalas?

När det gäller de senast nämnda motionerna avstyrks de med hänvisning till att vi ska invänta regeringens beredning av de förslag som har framförts genom aktuella utredningar och remissvar.

I betänkandet finns elva reservationer och tre särskilda yttranden.

Därmed, herr talman, följer vi alla med stort intresse den kommande debatten.

Anf. 103 LENNART KOLLMATS (fp):

Herr talman! Det går inte att diskutera radio och tv utan att ta upp deras självständighet, inte minst mot bakgrund av den kampanj som man på olika sätt bedrivit i vår. Jag har absolut inte något emot en stark självständighet gentemot staten – tvärtom. Jag tycker att det finns förslag i *Public service*-utredningen som är i rätt riktning. Det känns bra.

Men sedan lyckades regeringen i ett slag fördärva intentionerna. Kritiken är massiv mot utnämningen av Lars Engqvist till ordförande för SVT. Med en ordförande med så nära kontakter, så nära inpå tiden sedan Engqvist slutade i regeringen som minister, blir det så här. Han var till och med vice statsminister när han slutade. Det blir som ett gammalt kompisgäng som ska styra ett oberoende SVT.

Kritiken har varit stark och tämligen entydig, även i rörelsens egna medier. Det finns en del uttalanden som jag inte vill undanhålla kammaren.

Jag börjar med ett:

Utnämningen av Engqvist kommer också precis som SVT i en uppmärksammas reklamkampanj försökt visa att företaget står fritt från såväl staten som kapitalet. Att bevisa detta oberoende kommer naturligtvis inte att bli lättare med en av statsministerns, tills nyligen, närmsta medarbetare som ordförande. Engqvist kan inte stå fri från den politiska makteliten. Han är en del av den. SVT får nu en ordförande som man måste värja sig emot, inte en som kan värna SVT. Det är nästan så att man tror att regeringen vill SVT ont.

Ett annat uttalande:

Vd:n för Sveriges Television Christina Jutterström kan inte ha blivit så glad när utnämningen av Lars Engqvist blev känd. Det kunde nästan inte ha varit värre. Utnämningen är som en knäpp på den Jutterströmska näsan eller ett osedvanligt elakt aprilskämt från regeringen och Göran Persson. SVT:s kampanjfilmer och besvär med att hävda sitt oberoende blev meningslöst över en natt.

Sedan kommer tidningen Journalisten:

”Vi är oberoende, vi gör fri television”, står det i förordet till Sveriges Televisions årsredovisning, som i går kom från tryckeriet, inför bolagsstämman på måndag. Samma dag förordnade regeringen förre socialministern och förre vice statsministern Lars Engqvist till ny styrelseordförande för SVT. Det kunde ha varit ett satiriskt inslag i SVT:s nya humorsatsning Teveteve, men det var det tyvärr inte. I stället var det en tydlig

markering från regeringen att politikerna inte ska släppa greppet om *public service*-bolagen, utan snarare skärpa det.

Slutligen KG Bergström, känd kommentator från tv:

Att utse en före detta vice statsminister och socialminister till styrelseordförande för ett företag som ska vara oberoende av statsmakterna, bara ett halvår sedan han lämnat regeringen, är rena hånet mot Sveriges Televisions ambitioner att hävda sin självständighet.

Observera, herr talman, att de uttalanden jag har valt inte handlar om Engqvist som person utan om den regering som har förordnat honom.

Jag sade tidigare att det är bra att man i den här *public service*-utredningen tar steg i riktningen, men det går ju faktiskt att gå längre i att komma bort från staten.

Finansieringen har jag tagit upp många gånger. Vi har från Folkpartiets sida i många år sagt att det är omöjligt att ha en apparatavgift, att tv-avgiften är föråldrad, och det visar sig nu att utredaren har kommit till samma slutsats. Tekniken har gått förbi, men det är väldigt vad lång tid det tar att ändra ett gammalt system. Men det är inte så länge sedan Marita Ulvskog sade att tv-avgiften fungerar hyfsat väl under överskådlig tid som finansiering av *public service*. Nåväl, nu ska man kalla det medieavgift, och jag vet inte om det blir bättre.

Vi måste ha ett regelverk som är teknikneutralt. Jag är medveten om att det här inte kan genomföras inom ett år, men det borde åtminstone finnas en mer påtaglig avisering om en förändring i den riktningen. Om man behåller ett system med en avgift måste den kontrolleras, och ett slopande av avgiften skulle givetvis innebära att vi slipper en kontrollfunktion genom att Radiotjänst i Kiruna kan upphöra. Bara i och med det görs en besparing på upp mot 150 miljoner per år som kan användas till programverksamhet. Det är väl ingen som skulle sakna den där platsuppräkningen i tv som kommer då och då, där man talar om var det blir skärpt avgiftskontroll.

Jag har ett flertal gånger föredragit vårt förslag för kammaren och går därför inte in mer på det nu.

Så till något helt annat, herr talman: tillgängligheten för funktionshinderade. Det är ett måste i en *public service*-verksamhet att i princip alla ska ha tillgång till den oavsett funktionshinder. Det är ett avsnitt som också kommer med i sändningsrätten, och det är givetvis punkter som allteftersom kan och ska skärpas, inte minst i övergången till en ny teknik.

Vi hade häromåret en diskussion om textningen av svenskproducerade program. Den diskussionen ledde fram till att man från tv:s sida skärpte sig beträffande statistiken, och det var nödvändigt. Annars hade nog risken varit stor att de hade slagit sig till ro när de trodde att de hade uppnått målen. Då var den reella siffran 29 %. För 2004 redovisas 40 %, och fram till kommande årsskifte ska de ha nått upp till 50 %.

Det bekymmersamma är att antalet sändningstimmar med program av svenskt ursprung har sjunkit från 4 550 timmar till 3 780 timmar. Då är det statistiskt självklart att procentsiffran också ändras uppåt.

Nu har SVT också startat nya kanaler i digital miljö, och där finns ingen textning. Det finns text-tv, men det är inte samma sak. Många av programmen i till exempel SVT 24 sänds i repris, men inte heller då har jag sett att programmen är textade. Nu har SVT börjat sända en del av

24-programmen också i TV 2. Det är i sig bra, för där kommer många samhällsprogram, inklusive en hel del av våra riksdagsdebatter. Det måste vara väldigt spännande. Men det innebär att man inte kommer upp till 50 % textning. Utskottet har i enighet ställt sig bakom att ha förståelse för att man räknar bort den programtiden från statistikunderlaget, och det redogör vi för på s. 25 i betänkandet. Men jag vill för egen del noga poängtera att det är en tillfällig åtgärd och att jag utgår från att de krav vi ställer på tillgänglighet ska gälla alla program oberoende i vilken kanal de sänds.

Hans Backman gav mig i dag en artikel som visade att det finns ett nytt problem som inte har varit så uppmärksammat när det gäller digital-tv, att de hörselskadade som använder sig av hörslina till tv-apparaten drabbas hårt därför att de måste köpa nya anpassade hörslinor. Då är en fråga till Socialdemokraterna: Hur ska denna extra utgift för de hörselskadade finansieras?

Man var kanske så angelägen om att införa digital-tv att man struntade i tillgängligheten för funktionshindrade. Det är ungefär likadant med de nya kanalerna. Man är så sugen på att sända mer och mer att man springer ifrån att hålla tillgängligheten uppe.

Herr talman! Jag vill avsluta, eftersom jag har 23 sekunder kvar, med att yrka bifall till reservation 11 men står givetvis bakom övriga folkpartireservationer.

Anf. 104 KENT OLSSON (m):

Herr talman! Låt mig också få börja med SVT-ordföranden. Man kan väl säga som så, att ingen på Sveriges Television hade väl tänkt sig att man skulle få den SVT-ordförande som man fick. Jag menar: Ett bolag som går ut och sänder reklam om hur oberoende man är och jämför med Italien och Berlusconi's makt drabbas av ett närstående som är alldeles enormt, det vill säga tidigare vice statsministern blir ordförande i SVT. Sällan har väl någon tv-reklam klingat så falskt som den reklam som SVT gjorde kring situationen i Italien. Man vet inte om man ska skratta eller gråta. Detta om SVT-ordföranden.

En annan fråga som är aktuell i dag gäller att vi kan konstatera att i september svartnar tv-rutan hos ett antal gotlänningar som endast har tillgång till analog tv. Sedan fortsätter det att slockna i Gävle och i Motala och resten av Sverige fram till år 2008. De här människorna, som bor där det slocknar, måste installera dyra tv-boxar för att kunna ta del av utbudet. Som nämdes tidigare räknar man, enligt riksdagens utredningstjänst, med kostnader på mellan 400 och 800 kr per person för utrustning till hörselslinga.

Det är alltså stora utgifter som kommer till. Man kan då säga: Varför, och det har vi diskuterat tidigare, måste detta ske 2008? Det är en fråga som många ställer sig, varför allting ska vara nedsläckt. Vi har tidigare sagt från Moderaternas sida att vi tycker att man ska anpassa detta till när konsumenterna själva ser en övergång som vettig.

Men vi kommer alla att dyrt få betala för Socialdemokraternas misstag, och de är dyra. Jag ska bara ge er några siffror på detta. För att täcka motsvarande alla analoga mottagare i övergången till digitala krävs det ca 4 ½ miljoner boxar. Genomsnittspriset kommer att vara, har man räknat med, ca 700 kr. Det gör att vi måste betala drygt 3,1 miljarder

kronor för detta, varav statskassan tjänar 630 miljoner via momsen. Det är alltså inte småpengar som det kostar att införa den digitala tv:n i Sverige på det sätt som man har gjort.

Men låt mig gå över lite grann till *public service*-delen. Från moderaternas sida, där jag har varit representant i *Public service*-utredningen, konstaterar vi att vi vill ha ett modernt *public service*-tänkande. Vi ser *public service* som ett sätt att underlätta demokratins arbete genom att ha en allsidig samhällsdebatt. Den offentliga finansieringen ska användas till program och verksamheter som kompletterar det andra utbudet. *Public service* ska komma alla till del och präglas av en god kvalitet. Nyhets- och samhällsprogrammen ska präglas av saklighet och opartiskhet.

Vi talar om en smalare men bättre *public service* som ska bidra till att vitalisera – det kan vara intressant att höra för kulturutskottet – svenskt kulturliv och ge fler aktörer möjlighet att nå en publik. Vi anser att man ska ta de program som inte är kommersiellt bärkraftiga. Dit kan höra dramatiseringar av svenska kulturarvet, program för minoriteter, nyhetsrapportering samt högkvalitativa program som riktar sig till speciella grupper. Värnandet av språket ska också vara en uppgift och kanske, tycker jag, ska vi kunna ha tv-sänd produktion av teater och opera från Operan, Dramaten, Göteborgsoperan och vad det kan vara.

Vi har i dag en utbildningsradio som många tycker är väldigt bra. Det tycker jag med. Det finns bara ett problem med den. Den är alldeles för dyr. Det kostar förfärligt mycket mer pengar att göra utbildnings-tv än vad det kostar att göra vanlig tv. Vi tycker att man bör lägga utbildningsradio- och tv under SVT för att därigenom kunna få en billigare produktion. Det ser vi som viktigt.

Vad gäller sponsring finns det i dag ett antal sponsrade program, men man anger inte varifrån programmen görs. När ett program är sponsrat av ett företag ska det klart och tydligt stå att detta program är sponsrat av det och det företaget ihop med SVT så att man kan bedöma om programmet är objektivt eller inte. Om det inte är objektivt vet man varför det inte är det. Vi tycker inte att SVT sköter detta i dag på ett bra sätt.

Tv-avgiften har tagits upp här tidigare. Det lär inte vara någon nyhet för denna kammare att vi tycker att man inte ska ha någon tv-avgift utan att programverksamheten bör finansieras via skatter. Jag vill också klart och tydligt säga att den nya medieavgift som en utredning föreslår och som efter vad vi har hört Socialdemokraterna är oerhört positiva till är vi helt negativa till. Att man byter namn gör det inte bättre. Dessutom talar man om att man eventuellt ska kunna ta ut den här medieavgiften för dem som ser på tv via datorn. Jag vill än en gång i den här kammaren säga att vi är oerhört negativa till att man ska ha en medieavgift. Alla de som sitter hemma vid sina datorer nu behöver inte vara rädda att vi ska ha någon medieavgift efter september 2008. Det är en ganska from förhoppning.

Låt mig slutligen ta upp lite om sidoverksamheter. Förutom radio och tv ägnar sig SVT också åt en del sidoverksamheter. Vi tycker att det är viktigt att man inte gör det. Vi tycker nämligen att det är viktigare att man ägnar sig åt kärnverksamheten. Kärnverksamheten är att göra radio och tv i allmänhetens tjänst. Det finns ingen anledning att man går ut och vidgar sin ram mer och mer utan man ska hålla sig till kärnverksamheten,

vilket innebär att man lägger pengar på det i stället för att lägga pengar på ett antal olika saker.

Det finns säkert mycket mer att säga kring detta, men på talmannens uppmaning att försöka vara lite kortfattad för att vi ska vara klara före voteringen kl. 17 tänker jag nöja mig med att yrka bifall till reservation nr 1. Jag står givetvis bakom de andra reservationerna.

Anf. 105 DAN KIHLESTRÖM (kd):

Fru talman! Jag vill inleda med att yrka bifall till reservation nr 7 så att jag inte missar det. Jag vill också börja med att säga att jag delar den kritik som har framförts här ifrån Folkpartiet och Moderaterna när det gäller tillsättningen av ordförande i Sveriges Television. Jag tycker också att det är mycket märkligt, för att inte säga magstarkt, av den socialdemokratiska regeringen att göra på det här sättet. Jag har också haft förmånen att sitta med i den utredning som här i januari lämnade sitt betänkande. Vi har ju som en röd tråd i det betänkandet mer självständighet och mer frihet från statlig styrning. Då är det mycket märkligt att man så snart gör en sådan här åtgärd.

Man kan säga att frågorna kring radio och tv här i riksdagen befinner sig i något av ett vänteläge. Innehållet i dagens betänkande har samma karaktär. Det är vänteläge därför att *Public service*-kommittén överlämnade sitt betänkande här i slutet av januari. Samma dag överlämnades för övrigt betänkandet om finansieringsfrågorna. Jag förmodar att regeringen behöver en god stund på sig för att planera, förhandla och skriva en proposition med utgångspunkt från de nämnda utredningarna.

Ett antal av yrkandena i betänkandet är skrivna innan den parlamentariska utredningen startade. Resten av yrkandena är skrivna innan betänkandet lämnades i januari. Det jag vill säga med denna inledning är att vi förhoppningsvis inom ett år kommer att ha anledning till en som jag tror större och avgörande radio- och tv-debatt här i riksdagen. Nu åter till dagens betänkande.

Det är önskvärt och viktigt med återkommande debatter om radio och tv. Vi har ju ett särskilt ansvar för radion och tv:n i allmänhetens tjänst. En granskning och en utvärdering av *public service*-bolagen sker på flera sätt. Dels har Granskningsnämnden sitt uppdrag, dels har vi, precis som jag har sagt, omfattande utredningar och beredningar inför nya tillståndsp perioder. Men jag tror också att återkommande debatter, som till exempel här i riksdagen, fyller en viktig funktion. Det är väl i det ljuset man ska se flera av de yrkanden som finns i betänkandet. Jag vet också att den kontinuerliga debatten om *public service* välkomnas av bolagen själva.

Det massmedielandskap som vi lever i är i stark förändring. Inte minst gäller detta på teknikens område. Vi lever alltmer i den digitala tidsåldern. Från att ha dominerats av några få aktörer vars verksamhet har varit överblickbar och kontrollerbar formligen exploderar mångfalden av aktörer och tekniker på medieområdet. Den digitala tekniken har redan förändrat såväl produktion som distribution av radio och tv. Konvergensen talar vi också om, det vill säga sammansmältningen mellan olika medier – här kan vi nämna till exempel Internet. Den skapar ytterligare förändringar.

I allt detta är det mycket viktigt att vi, oavsett vilken ända vi är i, inte förlorar oss i enbart de tekniska förändringarna. Det är viktigt och intres-

sant hur människors umgänge med medier förändras och fungerar. Det viktigaste är fortfarande programinnehållet i radio- och tv-sändningarna.

Det är ganska frestande att också debattera och kommentera de utredningsbetänkanden som på senare tid har lämnats när det gäller till exempel radio och tv i allmänhetens tjänst och finansieringsfrågorna. Vi kan också ta digitalradion, som det för övrigt är ganska tyst om från regeringens sida. Men, som jag sade tidigare, kommer det att finnas anledning att återkomma till dessa frågor.

Vi kristdemokrater anser att *public service*, eller radio och tv i allmänhetens tjänst som det också kallas, inte bara har haft utan också inför framtiden har en mycket viktig uppgift att fylla. Det fria ordet måste värnas och vårdas.

I den stora förändringsprocess som pågår inom medieområdet är det viktigt att det finns kanaler med ett brett utbud av kvalitetsprogram inom alla genrer, inklusive underhållning. *Public service* ska också vara en röst för de grupper, till exempel språkliga och etniska minoritetsgrupper eller funktionshindrade, som inte är tillräckligt intressanta för en kommersiell marknad. Dessutom ska *public service*-kanalerna vara en garant för att det finns sändningar som alla har möjlighet att ta del av och som människor oavsett var de bor i landet kan identifiera sig med.

Ska *public service* kunna vara en garant för allt detta krävs att bolagen ligger långt framme när det gäller tekniken så att produktionen och sändningen är av hög teknisk kvalitet.

Vi kristdemokrater anser att för att *public service*-kanalerna ska fullgöra sitt uppdrag krävs att organisationen är decentraliserad och utformad på ett sådant sätt att programverksamhet och produktion finns i hela landet. Styrkan är just en regional förankring och ett brett kulturanvar.

Slutligen vill jag något kommentera den reservation jag nyligen yrkade bifall till. Eftersom de flesta krav när det gäller riktlinjerna för programverksamheten är samlade under en punkt innehåller den kristdemokratiska reservationen två delar. Dels handlar det om en del av kulturansvaret, nämligen tv-gudstjänsterna, dels en gammal trätöfråga om varning för våldsskildring i kommande program.

Sveriges Television har ett ansvar att spegla och förmedla olika former av kultur i hela landet. Enligt uppgift har bolaget bestämt sig för att överge inriktningen med studiogudstjänster, och det är bra. En del av kulturansvaret är att sända gudstjänster från olika kyrkor i landet. I kulturrådets omvärldsanalys kan konstateras när det gäller kulturvanor att deltagandet i religiösa sammankomster är mer omfattande än till exempel antalet åskådare på idrottsevenemang. Detta borde avspeglats sig mer i en jämförelse mellan till exempel sportsändningar och religiösa program i tv.

Gudstjänsterna ses av många äldre, sjuka, funktionshindrade och andra som av olika orsaker är förhindrade att besöka en kyrka. Tv-publiken får en kulturell upplevelse av programinnehållet, men också genom att kyrkobyggnader från olika tidsepoker visas.

Den andra delen av reservationen berör en varning i ljud före program med våldsinslag i Sveriges Television. Lite väl petigt att ha synpunkter på en sådan detalj, tycker säkert en del. Jag tycker att vi kristdemokrater har en poäng, särskilt med tanke på televisionens särskilda

genomslagskraft och med tanke på att vi vill sätta barnens situation i centrum.

Först ska sägas att när det gäller antalet våldsinslag i tv-sändningar så står *public service*-kanalerna i en klass för sig. Jämförelser visar att det förekommer betydligt färre våldsinslag i Sveriges Television än i övriga kanaler. Sveriges Television har ju också en bra policy på området.

Vi vuxna har ett stort ansvar när det gäller att sova i tv-utbudet, särskilt ihop med barn. Ett antal beslut har därför fattats för att underlätta för oss att ta vårt ansvar. Radio- och tv-lagen säger att det i ljud ska förvarnas för program som innehåller våld. Sveriges Television har valt att göra detta i tal vid påannonsering av programmet.

En ljudsignal skulle vara betydligt effektivare. En talad varning förutsätter ju att man sitter framför tv:n tillsammans med barnen. Så är det nog inte i verkligheten. En speciell ljudsignal kan däremot dra uppmärksamheten till sig även om föräldern eller annan vuxen inte befinner sig alldeles i närheten. Vi föreslår därför en ändring på denna punkt för just barnens skull.

Anf. 106 BIRGITTA SELLÉN (c):

Fru talman! I dag debatterar vi radio- och tv-frågor, men det är knappast den debatt som medborgarna i landet tror att vi har. För dem handlar dessa frågor mest om digitalisering, nedsläckning, boxrar, plasmaskärmar, parabol och tv via telejacket. *Must carry* kanske också är en fråga som intresserar dagens tv-tittare, även om många av dem inte riktigt förstår vad det handlar om, utan tycker att vi surrar på i onödan.

Ingen av de frågorna finns med i dagens betänkande.

De motioner som majoriteten avslår i dag är knappast stora frågor för majoriteten av radiolyssnare och tv-tittare. En del av frågorna är enormt viktiga för olika grupper i vårt land.

En sådan fråga är gudstjänster i tv. Centerpartiet har därför motioner om att tv-gudstjänster ska sändas från kyrkor och inte från tv-studio. Det är en speciell känsla och en högtidlighet att ta del av gudstjänsten i en kyrka. Om man av någon anledning inte kan delta i gudstjänsten i kyrkan kan den känslan kompenseras av att tv-sändningen är från ett kyrkorum.

Det kommer Lars-Ivar Ericson att tala mer om i sitt anförande.

Jag yrkar bifall till reservation 8 under punkt 5.

Kent Olsson talade ganska mycket med utgångspunkt i *Radio och tv i allmänhetens tjänst* – det betänkande som är framtaget inför nästa sändningstillstånd. Jag tänker inte nämna speciellt mycket om det. När vi gjorde den här utredningen upplevde vi, precis som Kent Olsson sade, att Utbildningsradion hade oerhört höga kostnader. De siffror som vi grundade det uttalandet på var från 2003. Nu har det kommit andra siffror. Till min glädje kan jag konstatera att kostnaderna har blivit betydligt lägre för Utbildningsradion sedan man gått ihop och sänder i Kunskapskanalen.

Jag säger inte i övrigt något om det. Vi kommer att få en bredare debatt när propositionen kommer.

Fru talman! Hörselskadades möjlighet att ta del av tv-sändningar är en annan fråga som berör en stor grupp, nämligen 500 000–600 000 personer i landet. Det kanske till och med är ännu fler.

I utskottet har vi alla varit överens om att SVT ska texta minst 50 % av förstagångssändningar med svenskt ursprung när nuvarande tillståndsperiod går ut. Det är glädjande och jag hoppas att SVT lever upp till det. Jag säger ”hoppas”. Jag förstår att ni som lyssnar tycker att SVT redan textar 50 %. Lennart Kollmats sade i sitt inledningsanförande att när SVT kom med sitt krav om att man skulle slippa det kravet inom SVT 24, protesterade jag. Jag är alltså inte riktigt ute och cyklar, som ni kanske tror.

Jag säger att SVT ska texta minst 50 % av de kanaler som de sänder i. SVT är inte bara SVT 1 och SVT 2. Det är SVT 24. Det är Kunskapskanalen. Det är Barnkanalen.

Jag är av den uppfattningen att när SVT väljer att utöka antalet kanaler bör man vara medveten om att också dessa kanaler är intressanta för hörselskadade. I sändningstillståndet står det minst 50 %. Det står inte att det bara gäller de kanaler som fanns när det nuvarande sändningstillståndet antogs. Därför är jag lite besviken på att utskottet vill acceptera kravet att det bara skulle gälla SVT 1 och SVT 2. Det finns med i reservationen, och det ingår i reservation 8, där det också står om gudstjänsterna.

Eftersom jag har suttit i den kommitté som har skrivit riktlinjerna för den kommande tillståndsperioden vet jag att SVT tycker att det är, och nu citerar jag vad de sagt: en oönskad styrning som är till nackdel för tittarna. Därför känner jag en viss oro för framtidens textning av tv-programmen.

Textning av tv-program är värdefullt för andra människor än hörselskadade, till exempel personer med annat modersmål än svenska. Uppläsning av textremsa är en annan service till tittarna som kommer att vara bra bland annat för personer med läs- och skrivsvårigheter. Det har vi ju lyft fram i vår motion.

Fru talman! Ett orosmoment som kvarstår för hörselskadade är att det förekommer störande bakgrundsljud i en del program. Ansvariga på tv förklarar det med att man vill ha ett stämmingsljud. Visst, är det effektivt för alla som hör bra. Men för personer med någon form av hörselskada är det störande och gör att det är svårt att höra vad som sägs. Därför har vi i Centerpartiet motionerat om att man ska minska bakgrundsljuden i sina sändningar. Det finns också inskrivet i reservation 8.

Anf. 107 JOHAN ANDERSSON (s):

Fru talman! Det känns spännande att återigen få stå i den här stolen och debattera – lite skakigt i benen också, får jag medge. Det känns också bra att få debattera ett så angeläget och spännande område som just radio- och tv-frågor. Finns det något politikområde som verkligen berör det svenska folket närmast dagligen, rakt in i vardagsrummen, är det väl just frågor som rör radio och tv. Upplyningsvis kan jag säga att vi ägnar 5 timmar och 51 minuter varje dag åt medier.

Låt mig också inledningsvis få konstatera att det fortfarande finns en bred blocköverskridande politisk samsyn runt de stora dragen i radio- och tv-politiken. Jag kan dock konstatera att två partier alltså skiljer ut sig radikalt, både från de övriga och från varandra. Moderaterna och Folkpartiet står fortfarande ensamma, var och en för sig.

Mycket har förändrats vad gäller de frågor vi här har att debattera. Vi har både en teknisk och en politisk utveckling som i mångt och mycket

revolutionerat mediesituationen i Sverige och i världen. Denna utveckling har förskjutit fronterna i politiken. Då handlade debatten om för eller emot reklam-tv. Nu handlar den närmast om för eller emot en stark och självständig *public service*. Den kommersiella, reklamfinansierade radion och tv:n har kommit för att stanna, och för min generation är det inget konstigt med det.

Men lika självklart som det är att det finns kommersiella, reklamfinansierade etermedier, lika självklart är det att detta inte räcker. Vi behöver någonting mer. Det här är i grunden en djupt ideologisk fråga.

Mot den bakgrunden skulle jag vilja lyfta fram några saker i de motioner vi har att behandla.

Två partier sticker ut. Det är nu inte vilka partier som helst utan tvärtom det ledande oppositionspartiet och ett till. Att helt avfärda deras synpunkter som marginella håller därför inte. Jag förutsätter att de på var sin kant faktiskt har ambitionen att om möjligt göra verklighet av sina krav. Hur en högerallians i regeringsställning skulle hantera dessa frågor har jag ingen aning om, och förhoppningsvis dröjer det bra länge innan jag får veta det. Att det finns ett reellt politiskt hot mot det jag menar är en stark och självständig *public service* är dock ingenting att hymna om.

Låt mig börja med att lyfta fram Folkpartiets förslag. Till att börja med vill man begränsa *public services* uppdrag. ”Breda underhållningsprogram och viss sportbevakning kräver inte offentlig finansiering”, skriver man. De svenska licensbetalarna får helt enkelt för mycket lätt-samt för pengarna.

Dessutom vill man radikalt ändra formen för hur *public service* bedrivs och finansieras. I reservation 11 ger man uttryck för det egentligen mest långtgående förändringsförslaget. Man vill ersätta dagens licensfinansierade programbolag med fristående fonder ur vilka alla programföretag sedan ska söka.

Med Folkpartiets fonder fjärrar vi oss så radikalt från *public service*-tanken att frågan är om vi ens längre kan tala om radio och tv i allmänhetens tjänst. Det blir något helt annat. Internationella erfarenheter visar att detta andra inte är någonting att sträva efter. Försök med liknande fonder har nämligen utan framgång genomförts, till exempel på Nya Zeeland där man raserade ett BBC-liknande *public service*-företag till en smal verksamhet. Nu vill man återigen bygga upp *public service*, men som alla förstår är det lätt att radera men svårt att bygga upp igen. Vi har ju liknande exempel från den ekonomiska politiken i början av 90-talet.

Moderaternas förslag framstår i det ljuset som närmast försiktiga. Icke förty innebär de också en radikal omläggning av den framgångsrika politik det annars råder sådan bred uppslutning bakom. Det handlar om att skjuta tillbaka och begränsa *public service*-bolagens åtaganden så att andra, kommersiella, aktörer kan träda fram.

Vad Moderaterna vill är följande – jag läser högt ur de motioner vi diskuterar:

”En radio och TV i allmänhetens tjänst bör mot denna bakgrund koncentrera sig på att erbjuda ett programutbud inriktat på hög kvalitet som avgränsas mot vad andra aktörer erbjuder.”

”Till sådana uppgifter kan höra dramatiseringar ur det svenska kulturarvet eller det moderna kulturlivet, program för minoriteter, nyhets-

rapportering som annars inte kommer till stånd samt andra högkvalitativa program gentemot olika målgrupper.”

”Genom att för TV koncentrera uppdraget till en kanal och för radio till två, förbättras möjligheten att göra kvalitetsprogram. Vi anser därför att en av SVT:s och två av SR:s kanaler privatiseras. På motsvarande sätt bör Utbildningsradion privatiseras.”

Men vad innebär då detta? Jo, självklart att SVT och Sveriges Radio förvandlas till mer ointressanta kanaler. Det är klart att Sveriges Television kommer att tappa legitimitet och förtroende hos svenska folket om man inte längre får visa Så ska det låta eller fotbolls-VM. Det är klart att en kanal som bara inriktar sig på det smala, det specialiserade, inte längre kommer att vara en angelägenhet för de många tittarna.

Med ett bifall till de moderata reservationerna här i kammaren skulle vi gå från en folkligt förankrad *public service* med bredd och djup till en smal statstelevision för det som ingen annan vill befatta sig med. Jag vet inte om det bara är jag, men jag tycker att en sådan statstelevision låter förfärligt tråkig.

De två ytterlighetspartierna föreslår alltså mer eller mindre radikala förändringar av det system vi har i dag. Men behövs det då? Står vi inför någon form av kris? Är *public service* en bransch i armod? Faktum är att så inte är fallet. I diverse olika förtroendeundersökningar hamnar *public service*-bolagen i topp, bland annat i förtroendebarmetern 2004 som Medicakademin på Göteborgs universitet gör.

Vi har alltså en bred uppslutning bakom en framgångsrik politik som också har stort folkligt förtroende. Mot detta står två sinsemellan disparata högerförslag som har det gemensamt att de på olika sätt och i olika omfattning vill reducera *public service* till någonting mindre än det är i dag.

Än värre är Moderaternas skrivning i reservation 2: ”Programmen ska komma alla till del, vilket inte betyder att de måste nå så många tittare som möjligt vid varje givet tillfälle, utan snarare att ’rätt’ tittare tittar på ’rätt’ program.”

Hör igen – ”’rätt’ tittare tittar på ’rätt’ program”! Vem ska jag fråga om jag ska få se på Så ska det låta?

Detta är skillnaden mellan vår politik och det ledande allianspartiets.

Jag yrkar avslag på samtliga reservationer och bifall till utskottets förslag till beslut i betänkandet.

Fru talman! Jag har försökt att hålla detta anförande på en mer principiell nivå. Som ni känner till har Kommittén om radio och tv i allmänhetens tjänst avlämnat sitt yttrande med förslag till riktlinjer inför en ny tillståndperiod. En särskild utredare har också presenterat sitt förslag om finansieringen av framtidens *public service*. Det kommer att finnas all anledning för oss här i kammaren att återkomma till de konkreta frågor som lyfts fram i de respektive utredningarna.

Jag vill med detta inlägg markera att jag och socialdemokratin står fortsatt fast vid att värna en stark och självständig radio och tv i allmänhetens tjänst.

Anf. 108 LENNART KOLLMATS (fp) replik:

Fru talman! Det var ett fantastiskt uttryck som Johan använde, nämligen ”statstelevision”, när han talade om vårt förslag. Herregud! Sätt det i

förhållande till det ni lyckades åstadkomma alldeles nyss med att sätta en nyligen avgående vice statsminister som ordförande!

Jag har egentligen förståelse för att du inte har hunnit – du har ju inte varit med så hemskt länge – ta del av vårt förslag kring finansiering och *public service*-fonder. Vi vill stärka *public service* och ge den mer medel än vad den har i dag. Det är det som är Folkpartiets politik.

När det gäller finansieringen tycker vi dessutom inte att vi ska ha en apparatavgift och det kontrollsystem som är nödvändigt att ha när man har en sådan avgift. Jag såg i den nyligen komna statistiken att antalet licensbetalare har ökat med 3 000 per år de senaste två åren medan antalet invånare har ökat med 50 000. Det visar att proportionen uppenbart krymper, dessvärre. Folk ”fubbar” mer med tv-avgiften.

Jag skulle också vilja höra med dig om hörslingan, som jag tog upp. Ni vill ju att alla ska skaffa digitalboxar till den 1 februari 2008. Vad tycker du är möjligt att finansiera åt de hörselskadade som måste ändra sina hörslinor?

Anf. 109 JOHAN ANDERSSON (s) replik:

Fru talman! När det gäller hörslinor sker ju en utveckling med den digitala tekniken. Man kan mer dela ljud och bild. Det sker en ganska stor utveckling på det området.

När det gäller själva finansieringen av hjälpmedel är det faktiskt en landstingsfråga och en fråga för de hjälpmedelscentraler som finns.

Där du har en chans att påverka, där dina kolleger styr, kan du göra ditt, så kommer jag när jag kommer tillbaka till Skåne att påverka vår habiliterings- och hjälpmedelsnämnd.

Anf. 110 LENNART KOLLMATS (fp) replik:

Fru talman! Det var ju att gratulera landstingen till att de ska svara för de extra kostnaderna för åtgärder som regeringen och en majoritet i riksdagen har beslutat att genomföra. Man brukar försöka skicka över pengar till kommuner och landsting för att de inte ska drabbas onödigt. Men det gällde tydligen inte i det här fallet.

Jag skulle snabbt vilja ta upp en annan fråga, och jag ber om ursäkt, Birgitta Sellén, att jag hade missuppfattat er reservation lite grann. Det gäller tankegångarna som jag förde fram om nästa sändningstillstånd. Om vi tar bort Barnkanalen och håller oss till samtliga vuxenkanaler som SVT har, delar Johan Andersson synpunkten att man under nästa sändningstillståndsperiod bör ha uppnått att de bör vara textade till 50 %? Det gäller alltså svenska nyproducerade program.

Anf. 111 JOHAN ANDERSSON (s) replik:

Fru talman! När det gäller textningen av de program som vi har undantagit denna gång räknar jag med att de i framtiden, när man skriver det nya sändningsavtalet, kommer att ingå med textning. Det är viktigt för våra handikappade att de får textade program.

Anf. 112 KENT OLSSON (m) replik:

Fru talman! För det första: Anser Johan Andersson att det är riktigt att hörselskadade ska få betala 400–800 kr mer än andra människor behöver

göra på grund av digitaliseringen eller att landstingen ska betala det? Det vore bra att få ett klart besked i den frågan just nu.

För det andra har jag lite svårt att begripa om Moderaterna är försiktiga eller om Moderaterna är reaktionära. Bägge åsikterna framfördes på en gång. Men det kanske ingår i den socialdemokratiska debattekniken att hoppa från den ena sidan till den andra.

Men låt mig ställa en fråga. Vi säger som så här att vi vill ha mer kultur i tv. Vi vill ha fler program för minoriteter. Vi vill ha fler barnprogram. Är det något fel i detta? Vill ni inte ha detta från socialdemokratin sida? Vi säger att vi vill ha en tv där detta är oerhört viktigt, och det talar för de viktiga *public service*-avgifterna.

Jag skulle vilja fråga när jag hör Johan Andersson, är kvalitet eller kvantitet det som är viktigast för dig i *public service*-verksamheten? När man hör dig prata verkar det som om det viktigaste är program som Så ska det låta och Robinson. För oss är kvalitet väsentligare än kvantitet.

Jag skulle också vilja fråga dig: Hur ser du på skillnaden mellan det uppdrag som SVT har och det som TV 3 och TV 4 har? Jag har inte hört dig prata ett ord om kultur- och nyhetsprogram, snarare bara om Så ska det låta och andra typer av populära program. Det jag skulle vilja fråga är: Vad är enligt dig skillnaden mellan SVT och TV 3 och TV 4 och de uppgifter som de här kanalerna har?

Hur kan man stå här och tala om statstelevision? Jag menar att det närmast blir ett löjets skimmer över detta när vi har centrerat tv på ett sätt som sällan förr. Anser Johan Andersson att det är riktigt att tala om statstelevision som något från Folkpartiets och Moderaternas sida? Är det inte snarare så att statstelevisionen ligger på den socialdemokratiska sidan?

Anf. 113 JOHAN ANDERSSON (s) replik:

Fru talman! Jag tror inte att skillnaden ligger mellan kvalitet och kvantitet, Kent. Vi vill ha en hög kvalitet på allt som sänds i SVT.

Däremot vill vi ha en bred *public service* och inte en smal, som det förslag som Moderaterna har innebär. Vi vill inte heller styra vilka tittare som ska titta på vilka program.

Jag tror att en bred *public service*, med bra kvalitet som speglar kultur, underhållning, barnprogram och så vidare har ett djupt förtroende hos det svenska folket.

Anf. 114 KENT OLSSON (m) replik:

Fru talman! Är Robinson kvalitet? Vi ska inte diskutera enskilda tv-program här, men när man hör Johan Andersson blir man lite förtvivad. Vi vill ha kvalitet.

Det jag upplever nu är snarare att SVT bedriver jakt för att få tittare, att få populära program, och att man kanske inte gör den satsning på andra program som man ska göra.

Jag är medveten om att vi inte ska lägga oss i de program som görs. Men det jag vill säga klart och tydligt är att från vår utgångspunkt anser vi att det som skiljer ut *public service*-programmen är att vi får se de program vi annars inte skulle få se.

Jag fick inget svar på min fråga om vad som, enligt Johan Andersson, är skillnaden i uppgift mellan TV 3, TV 4 och kanske TV 5, som vi har

nu, och SVT. Finns det någon skillnad, som du ser, mellan att ha den uppgift som SVT har men som inte TV 3 och TV 4 har, när du anser att program som enbart är ute efter att öka kvantiteten är de viktigaste programmen? Det hade varit mer intressant om du sagt ungefär som vi, att det är viktigt att man televiserar olika typer av program, från operan, teatern och så vidare.

Anf. 115 JOHAN ANDERSSON (s) replik:

Fru talman! När man diskuterar SVT:s uppgift tycker jag självklart, precis som när det gäller sändningstillstånden, att vi ska sätta upp vissa krav på vad det är som ska sändas. Vi ska ha ett brett kulturutbud. Vi ska ha en allsidig *public service*.

Skillnaden är att *public service* har ett oberoende som inte de andra kanalerna alltid har. De måste sända vissa program på vissa tidpunkter, när det är attraktivt för tittarna, för att tillgodogöra sig de olika intressenter som har intresse i de reklamfinansierade kanalerna.

Anf. 116 DAN KIHLESTRÖM (kd) replik:

Fru talman! Jag vill ta några snabba vändor om några saker. Det var ändå så att tre talare i sina anföranden angrep tillsättningen av ny ordförande i Sveriges Television. Det skulle vara intressant att höra Johan Anderssons kommentar till om det finns någon riktighet i den kritiken, om inte Johan Andersson också är bekymrad över den väg som det har tagit när det gäller utnämningen på ordförandeposten i Sveriges Television.

Det andra jag skulle vilja ta upp, eftersom jag förstår att Johan Andersson inte hade tid att ta upp alla reservationer i sitt inlägg, är kultursvaret hos *public service*, i det här fallet Sveriges Television. *Public service* ska ju spegla det kulturella livet i landet. Jag nämnde att det i Kulturrådets omvärldsanalys framkommer att det faktiskt är fler människor som deltar i en religiös sammankomst än som går och tittar på ett idrottsevenemang. Om man då jämför tiden i Sveriges Television för till exempel religiösa program och idrottssändningar ser man att det är ganska snedfördelat.

Jag skulle vilja höra Johan Anderssons kommentar till detta. Tycker inte Johan också att Sveriges Television skulle ta ett större ansvar på det området?

Anf. 117 JOHAN ANDERSSON (s) replik:

Fru talman! När det gäller SVT:s ordförande är det regeringen som har utnämningmakten. Jag har fullt förtroende för den ordförande man har utsett. Jag tror att han har den integritet som behövs, och han har de kunskaper som också behövs på det här området.

När det gäller gudstjänster tycker jag också att det är en viktig del i SVT:s utbud att förmedla olika trossamfundets förkunnelser. Jag trycker inte att det bara ska vara svenska kyrkan utan man bör få en allsidig spegling också av andra religioner i tv. Däremot kan jag sakna när jag tittar på tv att man sällan kritiskt granskar vad man säger i trossamfund.

Anf. 118 DAN KIHLESTRÖM (kd) replik:

Fru talman! Det var en intressant fråga i sig. Den kan vi säkert diskutera mer.

Jag vill återkomma till utnämningen av ordförande i Sveriges Television. Det var också i ljuset av det som jag när det gäller den mycket omfattande utredning som har pågått nämnde att vi ingående har diskuterat *public service*-bolagens ställning i förhållande till staten. Vi har faktiskt från samtliga partier varit inne på att försöka hitta former för att *public service*-bolagen ska vara mer självständiga och fatta egna beslut. Då är det mycket anmärkningsvärt och magstarkt av regeringen att utnämna den ordförande man har gjort i Sveriges Television. Jag hade hoppats att Johan Andersson skulle ha varit något bekymrad över det som princip, inte just för personen. Jag har heller ingenting emot att en 55-plus blir ordförande i Sveriges Television – med lång erfarenhet från livet. Det var mer fråga om principen.

Jag tolkar det som att Johan Andersson tycker att det är viktigt att vi får fler tv-gudstjänster från olika samfund och religioner och att Johan Andersson kommer att verka för att den tiden ska öka i Sveriges Television.

Anf. 119 JOHAN ANDERSSON (s) replik:

Fru talman! Givetvis ska jag försöka verka för att SVT utvecklas även på området gudstjänster. Det är kort tid jag är här denna gång, men vi får hoppas att det vid nästa val blir en betydligt längre period.

Jag har ett starkt förtroende för Lars Engqvist, och jag tror han klarar att hålla balansen. Det skulle vara konstigt om alla som sysslar med politik skulle stå utanför möjligheten att vara ordförande i en styrelse. Jag träffade bland annat representanter för Sveriges Radio i förra veckan för att få lite information om deras verksamhet. Jag har fullt förtroende för deras vd.

Anf. 120 ROSSANA DINAMARCA (v):

Fru talman! Behovet av *public service* är i dag viktigare än någonsin då antalet aktörer och kanaler ökar och när utbudet är smalt och ägarna få.

Sveriges Radio, Sveriges Television och Utbildningsradion är etermedier som vi politiker har ett visst inflytande över men också en säkerhetsdistans till. Av dessa bolag kan vi kräva sådant som vi inte kan kräva av de kommersiella kanalerna. Här finns folkbildningsmålet. De ska ha en viss andel samhällsinformerande program. De ska spegla såväl kvinnors som mäns vardag. Det ska finnas program med intresse för alla grupper i samhället. Programmen ska geografiskt vara tillgängliga för alla och opartiskt spegla samhälls- och kulturlivet i hela landet. *Public service* ska erbjuda program på invandrar- och minoritetsspråken och serva olika grupper av funktionshindrade, exempelvis genom att texta programmen. Vänsterpartiet har verkat för en ökad omfattning av tecken-tolkade tv-program. Uppläst textremsa kan förutom för synskadade även vara till hjälp för personer med andra handikapp. Men det handlar inte bara om att underlätta för dessa grupper att ta till sig programmen utan också om att bli synliggjorda i dem.

Public service-tanken är, som jag sade, än viktigare i dag när så många kommersiella kanaler på radio- och tv-området har tillkommit. Oberoendet och friheten från olika ekonomiska och politiska maktsfärer samt höga kvalitetskrav kan endast garanteras av en radio och tv i allmänhetens tjänst. Detta kan vi göra utan att *public service* är någon makts megafon, som i Putins Ryssland eller Berlusconis Italien – för att haka på en här utskälld kampanj.

Folkpartiet och Moderaterna är upprörda över tillsättandet av SVT:s styrelseordförande. Jag kan väl köpa tanken om att man måste se över tillsättandet. Men vi ska också komma ihåg att Lars Engqvist inte har något inflytande över programverksamheten, till skillnad från vd:n för SR Peter Örn – känd folkpartist. Det vore smakfullt om man sopade rent framför egen dörr, Lennart Kollmats, som också har utsett ordföranden i Utbildningsradion, Birgit Friggebo.

Viktigt för bolagens fristående ställning är också att de inte reklamfinansieras utan står fria från marknadskrafterna. Därför ska inte heller reklam få bli en finansieringskälla. Vänsterpartiet anser därför att Sveriges Radio, Sveriges Television och Utbildningsradion även i framtiden bör finansieras med licensmedel. Moderaterna menar att det finansieringssystemet skulle hämma utvecklingen. Jag skulle vilja hävda motsatsen. Vi kan i dag jämföra de kommersiella kanalernas utveckling jämte *public service* och se att *public service* satsar på kvalitet men också på bredd. Det är deras uppdrag och ansvar gentemot tittarna medan de kommersiella kanalerna har ansvar gentemot sina finansiärer. I de kommersiella kanalernas utbud avlöser nu dokusåporna varandra, medan SVT satsar på det som Kent Olsson tidigare efterfrågade, nämligen kulturprogram och drama. De satsar också på nya grepp inom samhällsjournalistiken, som jag tror lockar fler unga att delta i samhällsdebatten.

Vänsterpartiet delar inte Moderaternas syn om att *public service* bara ska ägna sig åt information och finkultur, eller ”träkteve”. Den modellen finns i USA och har inga tittare. Men det är väl det Moderaterna vill. Jag och Vänsterpartiet menar att *public service* ska vara brett. Även om de kommersiella kanalerna ägnar sig mycket åt underhållning och sport är det fråga om en viss underhållning och en viss sport, nämligen den som tros gå hem hos den breda och yngre publiken. *Public service* ska göra det som alla vill ha men också det vi inte trodde vi ville ha. Jag är övertygad om att mycket av det vi ser och hör i *public service* aldrig hade blivit gjort om vi inte just haft en radio och tv i allmänhetens tjänst.

Det skulle vara förödande om man privatiserade *public service*-bolagen. Då skulle vi se ett snabbt fall i den nationella produktionen, en ökad kommersialisering av utbudet, mer underhållning och mindre fakta-, kultur- och barnprogram. Ett exempel på detta, som nämndes tidigare, är Nya Zeeland, där man nu försöker ta tillbaka och återuppbygga *public service*.

Efter detta lilla hyllningstal till *public service* vill jag också belysa att vi i Vänsterpartiet också ser brister. Vi vill exempelvis att *public service*-bolagen tar ett större ansvar gentemot minoritetsbefolkningarna genom att inte bara tillhandahålla samhällsinformation på minoritetsspråken utan även barn- och ungdomsprogram, som är oerhört viktiga för att bland annat stärka språket och identiteten hos unga men också för att få ökad inblick och förståelse för våra minoriteter.

Det är nu också upp till bevis för bolagen efter omorganisationer på främst tv-sidan att visa att man tycker att det är värdefullt med en verklig spegling av hela landet. Innan dess kan vi inte tänka oss att frånga 55-procentsmålet – även om det inte är det mest optimala.

Det finns också grupper som fortfarande inte är helt inkluderade i begreppet allmänheten och som måste bli det. Där har *public service*-bolagen ett viktigt arbete framför sig.

Med det, fru talman, vill jag yrka bifall till förslaget i betänkandet.

Anf. 121 LENNART KOLLMATS (fp) replik:

Fru talman! Jag måste få följande fört till protokollet. Peter Örn är inte längre medlem i Folkpartiet. Det är tio år sedan han jobbade för Folkpartiet. Han har därefter varit chef för Röda Korset och Riksteatern innan han kommit in som vd. Birgit Friggebo är utnämnd av regeringen. Det var ungefär tio år sedan hon hade varit minister när hon blev utnämnd. Hon är inte med i kompisgänget i regeringen, det vill säga det kollektiv som kan styra SVT.

Anf. 122 ROSSANA DINAMARCA (v) replik:

Fru talman! Det är bra med den upplysningen, Kollmats. Jag sade också att jag inte tycker att tillsättandet är helt oproblematiskt. Jag tycker också att det kan vara viktigt att ha en person som Lars Engqvist på den posten som känner igen den politiska makten och som också därför kan se den och hålla den distansen, vilket jag tycker att Allan Larsson lyckades med. Oavsett vad han gjorde i SVT:s styrelse lyckades han med att inte vara politiker. Man drar lite för stora växlar på att uppdraget skulle innebära en mer politisk styrning. Styrelseordförandens roll har ingenting med programverksamheten att göra.

Anf. 123 KENT OLSSON (m) replik:

Fru talman! Efter Rossana Dinamarcas anförande har jag två korta frågor: Är kultur tråkigt? Och är barnprogram och andra typer av program som vi föreslår tråkiga?

Jag blev lite förvånad här. När vi föreslår ett begränsat SVT och när vi föreslår bland annat teaterprogram i tv som sänds från teatrar eller mer kultur säger Rossana Dinamarca att Moderaterna vill ha bara tråkiga program. För att vara en företrädare för kulturutskottet förvånar det mig väldigt mycket att kultur anses vara tråkigt.

För att återkomma till detta med dokusåpan vill jag säga att det faktiskt var SVT som startade med den. Robinson gick i SVT och satte i gång hela köret med den typen av program som har växt fram, så inte ska TV 3, TV 4 och TV 5 beskyllas för detta.

Slutligen undrar jag vad gäller Lars Engqvist: Är det bra, eller är det dåligt? Jag blir lite tveksam när jag hör Rossana Dinamarca. Först finns det en tveksamhet. I nästa mening är det bra att vi har Lars Engqvist.

Det går ju att göra som vi moderater gjorde när ordföranden i Sveriges Radio utsågs. Det gäller att utse en person som är en allmänt kunnig mediemänniska och som har ett stort förtroende på posten i fråga. Jag tänker på när vi föreslog Ove Joansson.

Anf. 124 ROSSANA DINAMARCA (v) replik:

Fru talman! Frågan ställdes om kultur är tråkigt. Nej, det finns rolig kultur. Men det handlar inte om vad jag tycker är roligt eller om vad jag tycker är tråkigt. Vad jag försöker komma fram till är att Kent Olsson och Moderaterna vill bestämma vilka program som inte ska finnas. Det ska inte finnas roliga program.

Nu finns ju inte Robinson i SVT, så jag tror att man kan sluta med att ta det programmet som exempel. Vi har ju också programmet Så ska det låta och andra program. Men det är inte det som det handlar om, utan det handlar om att *public service* ska ha en bredd och syssla med allt möjligt därför att det finns skillnader.

För att nu ta Robinson som exempel tror jag att Kent Olsson kan hålla med mig om att det är stor skillnad mellan tidigare Robinson i SVT och Robinson nu på TV 3 – ja, det är faktiskt en markant skillnad.

Jag återkommer till frågan om tillsättandet. Jag tycker att det är problematiskt när man nu har anspråk vad gäller detta med att vi i de största partierna får utse sin styrelseordförande i de här tre bolagen. Jag kan hålla med om att det helst ska vara någon med publicistisk erfarenhet. Men då tycker jag inte att man kan rikta anklagelser mot Lars Engqvist. Han har publicistisk erfarenhet – och mer än de andra styrelseordförandena, såvitt jag hittills vet. Men jag är beredd att diskutera frågan. Lars Engqvist som person har jag inget emot, men frågan kan naturligtvis diskuteras.

Anf. 125 KENT OLSSON (m) replik:

Fru talman! Jag har inte klagat på Lars Engqvists publicistiska erfarenhet. Den kan ingen frånta honom.

Frågan är om det är lämpligt att till ordförande utse en person som fram för ett antal månader sedan var minister och om han därmed kan hålla på sin opartiska roll. Det är det som det är fråga om.

Jag nämnde som exempel att man kan utse folk som inte står så nära regeringen, framför allt om man vill ha en television fri från statligt inflytande. Där riktas ju beskyllningar mot den italienska televisionen.

För att återkomma till nämnda typ av program vill jag säga att jag tycker att det är roligt att se en teaterföreställning. Det är både intressant och stimulerande. När vi talar om *public service* är det vad vi föreslår att man ska göra. Jag ser hellre en bra teaterföreställning än jag ser Robinson. Det är faktiskt skillnad.

Vi från vår sida tycker att det ska vara ett lite smalare SVT. Det ska gå att få plats med lite andra typer av program som kanske inte sänds i TV 3 och TV 4 – detta för att få en allsidighet inom det svenska medieområdet. Där skiljer vi oss åt.

Men att Moderaterna skulle vilja ha en tråkigare television kan jag inte tänka mig. Snarare skulle vi vilja ha en television som höjer kvaliteten i förhållande till programmen nu.

Anf. 126 ROSSANA DINAMARCA (v) replik:

Fru talman! Det skulle vara intressant om Moderaterna var lika upprörda över ägarkoncentrationen i de kommersiella kanalerna som de är över tillsättandet av Lars Engqvist som styrelseordförande.

Prot. 2004/05:100
7 april

Återigen: Teater är säkert jättekul. Men jag har inte samma engagemang för att titta på teater på tv utan ser kanske hellre teater live. Dock förstår jag att detta är viktigt för dem som kanske inte har möjlighet att se teater.

Till exempel förra helgen hade man H.C. Andersen som tema i tv. Två teateruppsättningar i rad visades en lördagskväll. Det skulle inget annat kommersiellt tv-bolag våga göra under *prime time*, snarare mitt i natten i så fall.

Jag tycker alltså att *public service* gör en mycket bred television och ska så fortsatt göra – alltså inte bara teater. Det handlar dock inte om huruvida teater är tråkigt eller inte. Men det ska vara ett brett utbud. Det är det som Moderaterna inte vill.

Prot. 2004/05:100
7 april

Radio- och tv-frågor

Anf. 127 LARS-IVAR ERICSON (c):

Fru talman! Tv-gudstjänsternas betydelse har vi från Centerpartiet framhållit i olika motioner under de senaste åren. Vi har önskat att dessa gudstjänster ska vara aktuella – inte vara repriser – och att de ska sändas från kyrkor ute i landet, inte från studiomiljö.

Vi vet att de tittare som ser dessa gudstjänster inte bara vill ha ett andligt innehåll utan också är intresserade av kyrkoarkitekturen. Därför är det glädjande att höra ansvarige tv-chefen säga att det finns kulturella och regionalpolitiska skäl att presentera kyrkor och kyrkorum i olika landsändar.

Denne chef heter Ozan Sunar. Han är muslim och kommer från Turkiet. Han anser även att antalet gudstjänster och religiösa sångprogram i fortsättningen ska ha samma omfattning som tidigare. Dessa uttalanden gjorde han i tidningen Dagen den 7 oktober 2004. Vi får nu hoppas att denna lovande inställning får styra det framtida religionsutbudet i tv.

Ett annat exempel på uppskattade tv-inslag är inslagen från olika idrottsevenemang. Genom de programmen kan människor förutom underhållning få inspiration till att själva ägna sig åt någon idrott. Carolina Klüft, Stefan Holm och andra idrottsstjärnor medverkar till att barn och ungdomar söker sig till idrottsklubbarna. Men det är mångfalden som utgör idrottens själ. Därför är det viktigt att programmen ger en allsidig och positiv bild av olika idrottsgrenar.

Vi är många som önskar att handikappidrotten ska uppmärksammas och då inte bara vart fjärde år. Sverige har ett sjuttioal idrottsförbund. Det borde vara möjligt att ge dem en chans att få vara med mera i tv-rutan.

Efter min motion om allsidig idrott på tv har jag fått en hel del arga brev och mejl från fotbolls- och hockeyfantaster. Jag svarar att jag gärna ser på dessa sporter men att lite tid kunde lämnas åt exempelvis skytte, rugby, orientering och brottning. Vidare kunde det vara mera damidrott.

Att Enköping en gång blev allsvenskt fotbollslag dominerar Sportnytt, medan Umeås seger i Damallsvenskan samma dag var värd en minut.

Ja, tv har stor makt. Den kan göra en sport populär. Men inte alla barn kan passa för fotboll och hockey. Det är mångfalden som gör idrotten. Vi vet så väl att barn och ungdomar kan få inspiration till att röra sig mera om de får se olika former av idrott på tv. Dessutom underlättas då kampen mot övervikt och diabetes.

Fru talman! Bra idrott tar hänsyn till allas behov och önskemål. Bra tv tar också hänsyn till allas behov och önskemål.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 13 §.)

SoU9 Alkoholpolitik

Punkt 1 (Alkoholpolitikens inriktning)

1. utskottet

2. res. 1 (m)

3. res. 2 (c)

Förberedande votering:

50 för res. 1

16 för res. 2

190 avstod

93 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Rolf Olsson (v) anmälde att han avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Huvudvotering:

205 för utskottet

38 för res. 1

16 avstod

90 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 37 fp, 22 kd, 24 v, 11 mp, 1 -

För res. 1: 38 m

Avstod: 16 c

Frånvarande: 34 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Punkt 3 (Alkoläsk)

1. utskottet

2. res. 5 (kd)

Votering:

235 för utskottet

23 för res. 5

1 avstod

90 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 37 m, 37 fp, 24 v, 15 c, 11 mp, 1 -

För res. 5: 1 m, 22 kd

Avstod: 1 c

Frånvarande: 34 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Punkt 11 (Lämplighetskravet)

1. utskottet

2. res. 13 (v)

Votering:

187 för utskottet

28 för res. 13

42 avstod

92 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:
För utskottet: 110 s, 36 fp, 22 kd, 16 c, 3 mp
För res. 13: 24 v, 3 mp, 1 -
Avstod: 37 m, 5 mp
Frånvarande: 34 s, 18 m, 12 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

AU5 Diskriminering

Punkt 2 (Påföljd vid diskriminering m.m)

1. utskottet
2. res. 1 (c, m, fp, kd)

Votering:

146 för utskottet
113 för res. 1
90 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 24 v, 11 mp, 1 -
För res. 1: 38 m, 37 fp, 22 kd, 16 c
Frånvarande: 34 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Punkt 4 (Etnisk diskriminering)

1. utskottet
2. res. 3 (c, m, fp, kd)

Votering:

146 för utskottet
113 för res. 3
90 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 24 v, 11 mp, 1 -
För res. 3: 38 m, 37 fp, 22 kd, 16 c
Frånvarande: 34 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

BoU3 Herrelösa fastigheter samt ansvar för konkurskostnader

Punkt 1 (Begreppet herrelösa fastigheter)

1. utskottet
2. res. 1 (kd)

Votering:

236 för utskottet
21 för res. 1
2 avstod
90 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 110 s, 38 m, 37 fp, 1 kd, 23 v, 16 c, 11 mp
För res. 1: 21 kd
Avstod: 1 v, 1 -
Frånvarande: 34 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Punkt 2 (Regeringens lagförslag i fråga om herrelösa fastigheter)

1. utskottet
2. res. 2 (c)
Votering:
240 för utskottet
16 för res. 2
2 avstod
91 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 110 s, 37 m, 37 fp, 20 kd, 24 v, 11 mp, 1 -
För res. 2: 16 c
Avstod: 2 kd
Frånvarande: 34 s, 18 m, 11 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Punkt 3 (Herrelösa fastigheter med visst värde)

1. utskottet
2. res. 3 (m, c)
Votering:
205 för utskottet
54 för res. 3
90 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 110 s, 37 fp, 22 kd, 24 v, 11 mp, 1 -
För res. 3: 38 m, 16 c
Frånvarande: 34 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Punkt 4 (Det kommunala ansvaret för herrelösa fastigheter)

1. utskottet
2. res. 5 (c)
Votering:
221 för utskottet
16 för res. 5
22 avstod
90 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 110 s, 38 m, 37 fp, 24 v, 11 mp, 1 -
För res. 5: 16 c
Avstod: 22 kd
Frånvarande: 34 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Punkt 5

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU22 Vissa förvaltningspolitiska frågor
Punkt 3 (Minskning av antalet myndigheter)

1. utskottet
2. res. 3 (m, fp, kd, c)

Votering:

146 för utskottet

113 för res. 3

90 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 24 v, 11 mp, 1 -

För res. 3: 38 m, 37 fp, 22 kd, 16 c

Frånvarande: 34 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU24 Finansiella säkerheter

Punkt 1 (Förfoganderätt för finansiella aktörer)

1. utskottet
2. res. (m, fp, kd, c)

Votering:

144 för utskottet

113 för res.

92 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 108 s, 24 v, 11 mp, 1 -

För res.: 38 m, 37 fp, 22 kd, 16 c

Frånvarande: 36 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Punkt 2

Kammaren biföll utskottets förslag.

LU16 Vissa frågor rörande fastigheter

Punkt 2 (Friköp av historiska arrenden)

1. utskottet
2. res. 2 (v)

Votering:

220 för utskottet

36 för res. 2

2 avstod

91 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 108 s, 38 m, 37 fp, 22 kd, 15 c

För res. 2: 24 v, 11 mp, 1 -

Avstod: 1 s, 1 c

Frånvarande: 35 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Punkt 3 (Fastighetsmäklarlagen)

1. utskottet
2. res. 3 (m, fp, kd, c)

Votering:

146 för utskottet

113 för res. 3

90 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 24 v, 11 mp, 1 -

För res. 3: 38 m, 37 fp, 22 kd, 16 c

Frånvarande: 34 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

LU17 Ersättningsrättsliga frågor

Punkt 4 (Skadeståndsansvar för multinationella företag)

1. utskottet
2. res. 2 (v, c)

Votering:

207 för utskottet

52 för res. 2

90 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 38 m, 36 fp, 22 kd, 1 c

För res. 2: 1 fp, 24 v, 15 c, 11 mp, 1 -

Frånvarande: 34 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Birgitta Ohlsson (fp) anmälde att hon avsett att rösta nej men markerats ha röstat ja.

Punkt 7 (Det s.k. överfallsskyddet i hemförsäkringar)

1. utskottet
2. res. 4 (v, c)

Votering:

207 för utskottet

52 för res. 4

90 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 38 m, 37 fp, 22 kd

För res. 4: 24 v, 16 c, 11 mp, 1 -

Frånvarande: 34 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Punkt 9 (Könsneutrala pensionsförsäkringar)

1. utskottet
2. res. 5 (m, fp)

Votering:

181 för utskottet

78 för res. 5

90 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 20 kd, 24 v, 16 c, 10 mp, 1 -

För res. 5: 38 m, 37 fp, 2 kd, 1 mp

Frånvarande: 34 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Lars Gustafsson (kd) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

Punkt 11 (Jämkning av trafikskadeersättning)

1. utskottet
2. res. 7 (m, fp, kd, c)

Votering:

143 för utskottet

114 för res. 7

92 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 109 s, 23 v, 10 mp, 1 -

För res. 7: 38 m, 37 fp, 22 kd, 16 c, 1 mp

Frånvarande: 35 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 6 v, 6 c, 6 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

LU21 Förvaltningsberättelsens innehåll

1. utskottet
2. res. 1 (m, fp)
3. res. 2 (c)

Förberedande votering:

78 för res. 1

16 för res. 2

161 avstod

94 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

165 för utskottet

75 för res. 1

14 avstod

95 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:
För utskottet: 109 s, 22 kd, 23 v, 11 mp
För res. 1: 38 m, 37 fp
Avstod: 14 c
Frånvarande: 35 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 6 v, 8 c, 6 mp, 1 -

13 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

LU22 Förbättrade ersättningsmöjligheter vid oljeskador till sjöss
Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU11 Århuskonventionen

Punkt 2 (Ytterligare regleringar om rätten till miljöinformation)

1. utskottet
2. res. 1 (kd)
Votering:
233 för utskottet
21 för res. 1
95 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 108 s, 37 m, 37 fp, 23 v, 16 c, 11 mp, 1 -
För res. 1: 21 kd
Frånvarande: 36 s, 18 m, 11 fp, 12 kd, 6 v, 6 c, 6 mp

Punkt 8 (Utredning om ändring i tryckfrihetsförordningen)

1. utskottet
2. res. 4 (fp, kd)
Votering:
195 för utskottet
57 för res. 4
1 avstod
96 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 107 s, 36 m, 1 kd, 24 v, 16 c, 10 mp, 1 -
För res. 4: 37 fp, 20 kd
Avstod: 1 mp
Frånvarande: 37 s, 19 m, 11 fp, 12 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Punkt 10 (Ideella organisationers kunskap och engagemang)

1. utskottet
2. res. 6 (fp, kd, c)
Votering:
181 för utskottet
74 för res. 6
4 avstod
90 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 38 m, 1 kd, 20 v, 11 mp, 1 -

För res. 6: 37 fp, 21 kd, 16 c

Avstod: 4 v

Frånvarande: 34 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU12 Svensk-norska renbetesförhållanden

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU14 Vissa veterinära frågor

Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU5 Idrottsfrågor

Punkt 1 (Idrottens självständiga ställning)

1. utskottet

2. res. 1 (fp, m)

Votering:

180 för utskottet

75 för res. 1

94 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 109 s, 21 kd, 24 v, 15 c, 10 mp, 1 -

För res. 1: 38 m, 37 fp

Frånvarande: 35 s, 17 m, 11 fp, 12 kd, 5 v, 7 c, 7 mp

Luciano Astudillo (s) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Punkt 12 (Idrottsledare och funktionärer)

1. utskottet

2. res. 7 (m, kd)

Votering:

197 för utskottet

61 för res. 7

91 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 35 fp, 24 v, 16 c, 11 mp, 1 -

För res. 7: 38 m, 1 fp, 22 kd

Frånvarande: 34 s, 17 m, 12 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Punkt 20 (OS, Paralympics och Dövas världsspel)

1. utskottet
2. res. 10 (fp, m, kd, c)

Votering:

144 för utskottet

114 för res. 10

91 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 23 v, 10 mp, 1 -

För res. 10: 38 m, 37 fp, 22 kd, 16 c, 1 mp

Frånvarande: 34 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 6 v, 6 c, 6 mp

Punkt 21 (Professionell boxning och andra kampsporter)

1. utskottet
2. res. 12 (fp, c)

Votering:

155 för utskottet

57 för res. 12

45 avstod

92 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 109 s, 21 kd, 23 v, 1 mp, 1 -

För res. 12: 2 m, 34 fp, 12 c, 9 mp

Avstod: 36 m, 3 fp, 1 v, 4 c, 1 mp

Frånvarande: 35 s, 17 m, 11 fp, 12 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Anders G Högmark (m) anmälde att han avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat nej.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU6 Riksrevisionens granskning av stödet till idrottsrörelsen och folkbildningen

Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU8 Radio- och TV-frågor

Punkt 1 (Statens roll i mediepolitiken)

1. utskottet
2. res. 1 (m)

Votering:

217 för utskottet

37 för res. 1

95 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 108 s, 36 fp, 22 kd, 24 v, 16 c, 10 mp, 1 -

För res. 1: 37 m

Frånvarande: 36 s, 18 m, 12 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 7 mp

Punkt 5 (Riktlinjer för programverksamheten)

1. utskottet

2. res. 7 (kd)

3. res. 8 (c)

Förberedande votering:

20 för res. 7

15 för res. 8

222 avstod

92 frånvarande

Kammaren biträdde res. 7.

Huvudvotering:

145 för utskottet

21 för res. 7

91 avstod

92 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 109 s, 1 fp, 24 v, 10 mp, 1 -

För res. 7: 21 kd

Avstod: 38 m, 36 fp, 16 c, 1 mp

Frånvarande: 35 s, 17 m, 11 fp, 12 kd, 5 v, 6 c, 6 mp

Punkt 8 (Finansieringen av programföretagens verksamhet)

1. utskottet

2. res. 11 (fp)

Votering:

182 för utskottet

37 för res. 11

39 avstod

91 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 22 kd, 24 v, 15 c, 10 mp, 1 -

För res. 11: 1 m, 36 fp

Avstod: 37 m, 1 fp, 1 c

Frånvarande: 34 s, 17 m, 11 fp, 11 kd, 5 v, 6 c, 7 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

14 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Motioner

med anledning av prop. 2004/05:80 Forskning för ett bättre liv

2004/05:Ub5 av Axel Darvik (fp)

2004/05:UB6 av Jörgen Johansson och Rigmor Stenmark (c)

Prot. 2004/05:100
7 april

2004/05:Ub7 av Jörgen Johansson (c)
2004/05:Ub8 av Marie Wahlgren (fp)
2004/05:Ub9 av Marie Wahlgren och Christer Nylander (fp)
2004/05:Ub10 av Marie Wahlgren och Tina Acketoft (fp)
2004/05:Ub11 av Ulf Nilsson m.fl. (fp, m, kd, c)

med anledning av prop. 2004/05:108 Vissa frågor om sjukpenninggrundande inkomst och livränta

2004/05:Sf25 av Per Westerberg m.fl. (m)
2004/05:Sf26 av Sven Brus m.fl. (kd)

med anledning av prop. 2004/05:124 Arkivfrågor

2004/05:Kr7 av Kent Olsson m.fl. (m)
2004/05:Kr8 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd)
2004/05:Kr9 av Lennart Kollmats m.fl. (fp)
2004/05:Kr10 av Birgitta Sellén m.fl. (c)

med anledning av prop. 2004/05:126 Åtgärder mot illegal alkohohlantering

2004/05:So25 av Kerstin Heinemann m.fl. (fp, m, kd, c)

med anledning av prop. 2004/05:127 Vissa lagändringar beträffande hälsofarliga varor och narkotikaprekursorer

2004/05:So27 av Cristina Husmark Pehrsson m.fl. (m, kd)
2004/05:So28 av Annika Qarlssoon m.fl. (c)
2004/05:So29 av Kerstin Heinemann m.fl. (fp)

med anledning av prop. 2004/05:138 Sveriges tillträde till FN:s tilläggsprotokoll mot människosmuggling

2004/05:Sf23 av Sven Brus m.fl. (kd)
2004/05:Sf24 av Mona Jönsson och Gustav Fridolin (mp)

med anledning av skr. 2004/05:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

2004/05:K14 av Tobias Krantz m.fl. (fp)

med anledning av skr. 2004/05:82 Redogörelse för verksamheten inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) under år 2004

2004/05:U13 av Lotta Hedström (mp)

med anledning av skr. 2004/05:86 Statlig organisation för handikappolitisk samordning

2004/05:So26 av Kerstin Heinemann m.fl. (fp, m, kd, c)

15 § Anmälan om interpellation

Prot. 2004/05:100
7 april

Anmäldes att följande interpellation framställdes

den 7 april

2004/05:509 av *Chatrine Pålsson* (kd) till statsrådet Ylva Johansson
Cancervården

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 12 april.

16 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 7 april

2004/05:1365 av *Marietta de Pourbaix-Lundin* (m) till finansminister
Pär Nuder

Totalkostnaden för utlokalisering av jobb från Stockholm

2004/05:1366 av *Rolf Gunnarsson* (m) till finansminister Pär Nuder
Bensinskatten

2004/05:1367 av *Jan-Olof Larsson* (s) till finansminister Pär Nuder
Åtgärder mot skattebedrägeri

2004/05:1368 av *Ronny Olander* (s) till justitieminister Thomas Bodström

Ansvar och sanktioner vid arbetsmiljöbrott

2004/05:1369 av *Maria Larsson* (kd) till justitieminister Thomas Bodström

Biometriska passfoton

2004/05:1370 av *Ulf Sjösten* (m) till socialminister Berit Andnor

Försäkringskassan i Västra Götaland

2004/05:1371 av *Margareta Sandgren* (s) till näringsminister Thomas Östros

Chefslöner i statliga bolag

2004/05:1372 av *Staffan Danielsson* (c) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist

Oklarheter i EU:s frikopplingsreform för det svenska jordbruket

2004/05:1373 av *Lennart Fremling* (fp) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist

Fäbodrar

2004/05:1374 av *Tasso Stafilidis* (v) till statsrådet Ylva Johansson

Diskriminerande regler vid organdonationer

2004/05:1375 av *Fredrik Olovsson* (s) till statsrådet Hans Karlsson
Trygga jobb

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 12 april.

17 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 7 april

2004/05:1333 av *Krister Hammarbergh* (m) till statsrådet Ulrica Messing
Kompensation till Boden

2004/05:1339 av *Gunnar Nordmark* (fp) till statsrådet Ulrica Messing

Underhåll av vägar

2004/05:1340 av *Marietta de Pourbaix-Lundin* (m) till statsrådet Ulrica Messing

Räddningshelikoptrar på Berga

2004/05:1341 av *Lennart Kollmats* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Sjömansbibliotekens framtid

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 12 april.

18 § Kammaren åtskildes kl. 17.36.

Förhandlingarna leddes
av andre vice talmannen från sammanträdet början till ajourneringen
kl. 13.56,
av förste vice talmannen därefter till och med 11 § anf. 104 (delvis) och
av andre vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

LISBET HANSING ENGSTRÖM

/Monica Gustafson

1 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation	1
2 § Förnyad bordläggning	1
3 § Förbättrade ersättningsmöjligheter vid oljeskador till sjöss	1
Lagutskottets betänkande 2004/05:LU22	1
(Beslut fattades under 13 §.)	1
4 § Århuskonventionen	2
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2004/05:MJU11	2
Anf. 1 LENNART FREMLING (fp)	2
Anf. 2 SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	2
Anf. 3 CLAES VÄSTERTEG (c)	4
Anf. 4 CARINA OHLSSON (s)	4
Anf. 5 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik	6
Anf. 6 CARINA OHLSSON (s) replik	6
Anf. 7 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik	7
Anf. 8 CARINA OHLSSON (s) replik	7
Anf. 9 LENNART FREMLING (fp) replik	8
Anf. 10 CARINA OHLSSON (s) replik	8
Anf. 11 LENNART FREMLING (fp) replik	8
Anf. 12 CARINA OHLSSON (s) replik	9
Anf. 13 KJELL-ERIK KARLSSON (v)	9
Anf. 14 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik	10
Anf. 15 KJELL-ERIK KARLSSON (v) replik	10
Anf. 16 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik	10
Anf. 17 KJELL-ERIK KARLSSON (v) replik	11
Anf. 18 ÅSA DOMEIJ (mp)	11
Anf. 19 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik	12
Anf. 20 ÅSA DOMEIJ (mp) replik	12
Anf. 21 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik	12
Anf. 22 ÅSA DOMEIJ (mp) replik	12
Anf. 23 LENNART FREMLING (fp) replik	12
Anf. 24 ÅSA DOMEIJ (mp) replik	13
Anf. 25 LENNART FREMLING (fp) replik	13
Anf. 26 ÅSA DOMEIJ (mp) replik	13
(Beslut fattades under 13 §.)	13
5 § Svensk-norska renbetesförhållanden	13
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2004/05:MJU12	13
(Beslut fattades under 13 §.)	13
6 § Vissa veterinära frågor	13
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2004/05:MJU14	13
(Beslut fattades under 13 §.)	13
7 § Idrottsfrågor	14
Kulturutskottets betänkande 2004/05:KrU5	14
Anf. 27 GÖRAN PERSSON i Simrishamn (s)	14
Anf. 28 LENNART KOLLMATS (fp)	14

Anf. 29 KENT OLSSON (m).....	16
Anf. 30 KENNETH LANTZ (kd).....	18
Anf. 31 BIRGITTA SELLÉN (c).....	21
Anf. 32 KENT OLSSON (m) replik	23
Anf. 33 BIRGITTA SELLÉN (c) replik	23
Anf. 34 KENT OLSSON (m) replik	24
Anf. 35 BIRGITTA SELLÉN (c) replik	24
Anf. 36 LARS WEGENDAL (s).....	25
Anf. 37 KENNETH LANTZ (kd) replik.....	27
Anf. 38 LARS WEGENDAL (s) replik	28
Anf. 39 KENNETH LANTZ (kd) replik.....	28
Anf. 40 LARS WEGENDAL (s) replik	29
Anf. 41 BIRGITTA SELLÉN (c) replik	29
Anf. 42 LARS WEGENDAL (s) replik	30
Anf. 43 BIRGITTA SELLÉN (c) replik	30
Anf. 44 LARS WEGENDAL (s) replik	30
(forts. 9 §).....	30
Ajournering.....	31
Återupptagna förhandlingar	31
8 § Statsministerns frågestund	31
Anf. 45 FÖRSTE VICE TALMANNEN	31
<i>Bidragen till politiska ungdomsförbund.....</i>	<i>31</i>
Anf. 46 MIKAEL ODENBERG (m).....	31
Anf. 47 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	31
Anf. 48 MIKAEL ODENBERG (m).....	32
Anf. 49 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	32
<i>Ökningen av sjukskrivningar och förtidspensioner .....</i>	<i>32</i>
Anf. 50 BO KÖNBERG (fp).....	32
Anf. 51 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	33
Anf. 52 BO KÖNBERG (fp).....	33
Anf. 53 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	33
<i>Riksdagsbeslutet om apatiska barn .....</i>	<i>33</i>
Anf. 54 GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	33
Anf. 55 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	34
Anf. 56 GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	34
Anf. 57 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	34
<i>Lagen om anställningsskydd.....</i>	<i>35</i>
Anf. 58 LARS OHLY (v).....	35
Anf. 59 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	35
Anf. 60 LARS OHLY (v).....	36
Anf. 61 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	36
<i>Bensinpriset.....</i>	<i>36</i>
Anf. 62 KENNETH JOHANSSON (c)	36
Anf. 63 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	37
Anf. 64 KENNETH JOHANSSON (c)	37
Anf. 65 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	37
<i>Riksdagsbeslutet om apatiska barn .....</i>	<i>38</i>
Anf. 66 PETER ERIKSSON (mp)	38

Anf. 67 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	38
Anf. 68 PETER ERIKSSON (mp)	38
Anf. 69 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	39
<i>Fredsavtalet mellan Etiopien och Eritrea</i>	39
Anf. 70 MARIAM OSMAN SHERIFAY (s)	39
Anf. 71 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	39
<i>Krav vid offentlig upphandling</i>	40
Anf. 72 CARL B HAMILTON (fp)	40
Anf. 73 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	40
<i>Ekonomiskt stöd till hemmavarande föräldrar</i>	40
Anf. 74 MIKAEL OSCARSSON (kd)	40
Anf. 75 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	41
<i>Rikstrafiken</i>	41
Anf. 76 JÖRGEN JOHANSSON (c).....	41
Anf. 77 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	41
<i>EU:s bidrag till tobaksodling</i>	42
Anf. 78 GABRIEL ROMANUS (fp).....	42
Anf. 79 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	42
<i>Psykisk ohälsa</i>	42
Anf. 80 HILLEVI LARSSON (s).....	42
Anf. 81 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	43
<i>Maktmissbruk</i>	43
Anf. 82 ERLING WÄLIVAARA (kd)	43
Anf. 83 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	43
Anf. 84 FÖRSTE VICE TALMANNEN.....	44
9 § (forts. från 7 §) Idrottsfrågor (forts. KrU5)	44
Anf. 85 KENT OLSSON (m) replik.....	44
Anf. 86 LARS WEGENDAL (s) replik.....	44
Anf. 87 KENT OLSSON (m) replik.....	45
Anf. 88 LARS WEGENDAL (s) replik.....	45
Anf. 89 PETER PEDERSEN (v).....	46
Anf. 90 BIRGITTA SELLÉN (c) replik.....	48
Anf. 91 PETER PEDERSEN (v) replik.....	49
Anf. 92 BIRGITTA SELLÉN (c) replik.....	50
Anf. 93 PETER PEDERSEN (v) replik.....	50
Anf. 94 GUNVOR G ERICSON (mp)	50
Anf. 95 LENA ADELSON LILJEROTH (m)	53
Anf. 96 PETER PEDERSEN (v) replik.....	54
Anf. 97 LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik.....	55
Anf. 98 PETER PEDERSEN (v) replik.....	55
Anf. 99 LARS-IVAR ERICSON (c)	56
Anf. 100 HÅKAN LARSSON (c).....	57
Anf. 101 SVEN BERGSTRÖM (c).....	58
(Beslut fattades under 13 §.).....	59
10 § Riksrevisionens granskning av stödet till idrottsrörelsen och folkbildningen.....	59
Kulturutskottets betänkande 2004/05:KrU6	59
(Beslut fattades under 13 §.).....	59

11 § Radio- och tv-frågor.....	59
Kulturutskottets betänkande 2004/05:KrU8.....	59
Anf. 102 INGER NORDLANDER (s).....	59
Anf. 103 LENNART KOLLMATS (fp).....	60
Anf. 104 KENT OLSSON (m).....	62
Anf. 105 DAN KIHLESTRÖM (kd).....	64
Anf. 106 BIRGITTA SELLEN (c).....	66
Anf. 107 JOHAN ANDERSSON (s).....	67
Anf. 108 LENNART KOLLMATS (fp) replik.....	69
Anf. 109 JOHAN ANDERSSON (s) replik.....	70
Anf. 110 LENNART KOLLMATS (fp) replik.....	70
Anf. 111 JOHAN ANDERSSON (s) replik.....	70
Anf. 112 KENT OLSSON (m) replik.....	70
Anf. 113 JOHAN ANDERSSON (s) replik.....	71
Anf. 114 KENT OLSSON (m) replik.....	71
Anf. 115 JOHAN ANDERSSON (s) replik.....	72
Anf. 116 DAN KIHLESTRÖM (kd) replik.....	72
Anf. 117 JOHAN ANDERSSON (s) replik.....	72
Anf. 118 DAN KIHLESTRÖM (kd) replik.....	72
Anf. 119 JOHAN ANDERSSON (s) replik.....	73
Anf. 120 ROSSANA DINAMARCA (v).....	73
Anf. 121 LENNART KOLLMATS (fp) replik.....	75
Anf. 122 ROSSANA DINAMARCA (v) replik.....	75
Anf. 123 KENT OLSSON (m) replik.....	75
Anf. 124 ROSSANA DINAMARCA (v) replik.....	75
Anf. 125 KENT OLSSON (m) replik.....	76
Anf. 126 ROSSANA DINAMARCA (v) replik.....	76
Anf. 127 LARS-IVAR ERICSON (c).....	77
(Beslut fattades under 13 §.).....	77
12 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 6 april.....	78
SoU9 Alkoholpolitik.....	78
AU5 Diskriminering.....	79
BoU3 Herrelösa fastigheter samt ansvar för konkurskostnader.....	79
FiU22 Vissa förvaltningspolitiska frågor.....	81
FiU24 Finansiella säkerheter.....	81
LU16 Vissa frågor rörande fastigheter.....	81
LU17 Ersättningsrättsliga frågor.....	82
LU21 Förvaltningsberättelsens innehåll.....	83
13 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	84
LU22 Förbättrade ersättningsmöjligheter vid oljeskador till sjöss.....	84
MJU11 Århuskonventionen.....	84
MJU12 Svensk-norska renbetesförhållanden.....	85
MJU14 Vissa veterinära frågor.....	85
KrU5 Idrottsfrågor.....	85

KrU6 Riksrevisionens granskning av stödet till idrottsrörelsen och folkbildningen.....	86
KrU8 Radio- och TV-frågor.....	86
14 § Bordläggning.....	87
15 § Anmälan om interpellation	89
16 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	89
17 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	90
18 § Kammaren åtskildes kl. 17.36.....	90

Prot. 2004/05:100
7 april

Prot. 2004/05:100
7 april

Elanders Gotab, Stockholm 2005